OCC885

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 2 (262) TORONTO, Ontario, 1955 m. sausio (January) mėn. 13 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
★
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Visos lietuviškos žemės

Jei pirmasis lietuvių tautos tikslas buvo atgauti nepriklausomybę, tai antrasis buvo, kad toji atkurtoji nepriklausoma valstybė apimtų visas lietuviškas, lietuvių gyvenamas žemes. Ne istorinės Lietuvos sienų siekė atsikurianti Lietuva, bet tik grynai lietuviškųjų žemių, žinoma, su tamtikromis pataisomis, išplaukiančiomis iš ūkinių bei valstybinių būtinybių. Tautinis bei etnografinis principas buvo dedamas naujosios Lietuvos pagrindan. Lietuva į pasaulio valstybių tarpą žengė tautinio apsisprendimo principu pasiremdama.

Tačiau amžių tekmėje lietuvių tautos gyvenamose žemėse buvo vykę daug politinių pasikeitimų, kurie padėtį sukomplikavo ir įnešė tam tikrų neaiškumų. Tuo būdu ir atsikūrusios Lietuvos sienos nesutapo su lietuvių gyvenamomis žemėmis. Ypatingų sunkumų pasiekti visų lietuviškų žemių įjungimo į Lietuvos valstybės sienas buvo sulaukta vakaruose — Mažojoje Lietuvoje ir Lenkų užgrobtose rytų bei pietų srityse. Šitie uždaviniai, be abejo, bus ir iš dabartinės okupacijos išsivaduosimai Lietuvai. Bus ir tie patys sunkumai.

Mažosios Lietuvos problema, jos susijungimo su Didžiąja Lietuva klausimas šiandien yra gal kiek mums palankesnėje padėty, kaip buvo 1918-1919-1923 m., tačiau kokioje padėty jis bus sprendžiamuoju momentu, mes nežinome. Šiandien mes težinome lietuvių tautos troškimą, savą uždavinį ir tikslą, kuriam turime ruoštis ir dirbti. Kad Mažoji Lietuva yra nuo amžių lietuviška žemė, niekas negali abejoti. Kad vokiečiai ten tik atėjūnai, kad Vokietijai šis kraštas teturi labai mažos vertės, nebent tik kaip forpostas tolimesnei ekspansijai į rytus, taip pat visiems aišku. Lygiai visiems suprantama, kad Mažoji Lietuva visai Lietuvai turi gyvybinės ūkinės reikšmės, kaip laisvas išėjimas, laisvas kelias į pasaulį, kaip laidas, kad milžinas kaimynas jos nepasmaugs, kas jam labai lengvai įvykdoma valdant Lietuvos vienintelį kelią į pasaulį.

1919 m. Mažosios Lietuvos Taryba buvo paskelbusi visam pasauliui, kad jos atstovaujamas visas kraštas nori jungtis bendram gyvenimui su Didž. Lietuva, tačiau tada Versailles galiūnai nusprendė pripažinti lietuvišku ir Lietuvai būtinu vien Klaipėdos kraštą, kurį išskyrė iš Vokietijos, bet Lietuvai visdėlto neatidavė. Kad jį įjungtų į Lietuvos respubliką, reikėjo dar ginkluoto sukilimo, o kairės Nemuno pusės Mažoji Lietuva taip ir liko Vokietijos ribose. Šiandien Klaipėdos kraštas yra įjungtas į sovietinę Lietuvą, o likusioji Maž. Lietuvos dalis yra vad. Karaliaučiaus srities ribose, kuri savo ruožtu priklauso Sovietinei Rusijai. Vargu ar yra pasaulyje daug žmonių, kurie tikėtų, kad šitokia padėtis tęsis ilgai. Laisvasis pasaulis dėl šito regijono ateities oficialaus žodžio nėra taręs ir nėra jokio tarptautinio akto, kuris dabartinę padėtį būtų patvirtinęs. Priešingai, dar vis kalbama apie naujus pakeitimus, o be to, jau smarkiai bręsta naujos jėgos, kurios turės čia naują žodį tarti.

Mes turime didelį, dažnai viską nustelbiantį, uždavinį — kovoti dėl nepriklausomos valstybės atstatymo, tačiau kartu neprivalome pamiršti, kad valstybė tėra priemonė tautai savo gyvenimą išvystyti, bet ne priešingai. O tam juk turi teisę ir to trokšta visos lietuviškos žemės. Mūsų siekiamoji Lietuva nėra kažkokia atitrauktinė sąvoka, bet konkreti realybė su aiškiu turiniu, su jau dabar išryškintinomis sienomis. Privalome jas žinoti pirmiausia mes patys ir taip pat kitiems į galvą kalti. Deja, mes to dar vis nepajėgiame. Nepajėgiame nei kitiems pasakyti, nei sau parodyti. O kalbame, kad stovime už visas lietuviškas žemes! Ką gi pasakytume, jei kas vieną dieną paklaustų, o kokios gi tos žemės?...

Telesforas Valius — TRAGEDIJA PAJŪRY — Medžio rėžinys

Aviacija ateities kare

Visi galvoja, kalba ir deklamuoja apie taiką, tačiau atnrąja ranka planuoja vis baisesnius ginklus ir galimai efektingiausią jų panaudojimą. Tos kalbos nė kiek nesumažino įtempimo tarp dviejų stovyklų — komunistinės ir vakarietinės. Pasak "Time", dabartinė būklė esanti panaši į du kortų lošėjus, įraudusius ir pasiruošusius smogti vienas kitam. Smogti betgi bijo ir vienas, ir kitas, nes kai vienas paspaus pistoleto gaiduką, tai kitas mirdamas padarys tą patį, ir abiem — galas.

Šitokioj atmosferoj JAV ir S. Rusija planuoja ateities karo strategiją. Dar prieš keletą metų JAV didžiavosi savo pranašumu tarpkontinentinių raketų srityje. Intelligence Service betgi patyrė, kad ir sovietai šioj srityj yra gerokai pažengę ir 1960 m. abu kraštai — JAV ir Sov. Rusija — turėsią raketas, galinčias pakelti 10.000 m.p.h. hidrogeninių sviedinių ir nulėkti 5.000 my lių.

Pagal naująją strategiją, JAV esančios pasiruošusios smogti užpuoliką masiniais aviacijos puolimais. J. F. Dulles pareiškė: "Dabartinė politika laipsniškai veda prie atominių, kaip įprastinių, ginklų panaudojimo taktiniams tikslams". Jungtinio Štabo virš. Arthur Radford pasakė, kad JAV esančios pasiruošusios panaudoti atominius ginklus Korėjoj, jeigu pasikartos užpuolimas.

Kai sovietai kur nors pradės puolimą, to krašto kariuomenė turės atlaikyti pirmuosius smūgius ir apsaugoti susisiekimo linijas. JAV aviacija, gavusi pirmąjį aliarmą, tuojau galės išskristi su atominėm bombom bombarduoti užpuoliko. Aviacijos eskadrilės būsiančios daugiausia sutelktos JAV ir turėsiančios po 30 lėktuvų: bombonešių, naikintuvų, transporto ir kt. Tokia eskadrilė galėsianti išbūti mūšio srityje iki 30 d. be papildomo aprūpinimo. Pagrindinį vienetą sudarysią keturi lėktuvai: atom. bombonešis, antrasis — dengėjas ir precizinių įrankių nešėjas, o kiti du — tankiniai lėktuvai, kurie apsūpinsią bombonešius benzinu. Be to, lėktuvai naudosią ir iš tolo valdomas raketas. Pvz. JAV laivynas pradėjęs gaminti "Sparrow" tipo raketas, kurios gali būti valdomos elektroniškai. Jos greitesnės už garsą ir gali būti panaudotos priešo lėktuvams sunaikinti. Taip pat būsią naudojami ir bepiločiai lėktuvai Boeing F-99 Bomarc tipo, kurie gali pakelti keletą orinių raketų.

Šitokiai aviacijai reikės atitinkamų aerodromų, kurie numatyti įrengti požemiuose.

Naujajai strategijai JAV per pastarąjį dešimtmetį išleido 327 bilijonus dolerių.

— **Maskva.** — Chruščiovas pasisakė iš principo prieš vad. dangorėžius, kurie buvo garbinami Stalino laikais. Reikią taupesnės architektūros.

— **Haage.** — Olandija suteikė autonomiją Gvijanai ir Karibų jūrų Antilų saloms. Tik užsienio ir gynybos reikalai palikti Olandijos žinioje.

— **Berlynas.** — Sovietai grąžino du amerikiečių kareivius — Noble ir Marchuk, — kurie buvo pakliuvę pas sovietus 1945 m.

KANADOS IMIGRANTŲ DIENA

Katalikų vyskupų iniciatyva 1953 m. visoje Kanadoje sausio 6 d. buvo paskelbta imigrantų diena. Pernai ir šiemet katalikų bažnyčiose, ypač Quebec provincijoje, tikintieji tą dieną buvo raginami padėti įsikurti naujiesiems ateiviams ir tam reikalui padarytos rinkliavos. Prisimintina šia proga Pijaus XII žodžiai, pasakyti tarptautinei imigracijos konferencijai 1951 m.: "Nėra reikalo jums priminti, kad Katalikų Bažnyčia jaučiasi įpareigota rūpintis imigracija. Juk reikia išspręsti nepaprastai dideles problemas: rasti erdvės ir pragyvenimo galimybių, nes senoji tėvynė nebepajėgia išmaitinti visų savo vaikų, taip kad perteklius turi emigruoti; lengvinti vargą tremtinių ir išvietintųjų, kurie buvo priversti milijonais palikti savo tėvynę ir ieškoti jos kitur: Bažnyčia juo labiau atjaučia šiuos vargstančius, nes labai didelė jų dalis tai Jos vaikai". Be to, Pijus XII savo enciklikoje "Exul familia" 1952 m. pabrėžė reikalą rūpintis imigrantais ir davė nurodymus vyskupams jų dvasinių reikalų tvarkymui.

London, Ont., vyskupijoje įsteigtas specialus fondas, teikiąs paskolas naujiesiems ateiviams, kurie nori parsigabenti savo likusius šeimos narius Europoj.

Uranijaus gamyba Kanadoje

Uranijus yra radioaktyvus metalas, kuris yra naudojamas atominei energijai gaminti. Didžiausi uranijaus kiekiai iki šiol buvo rasti Belgų Konge. Antroj vietoj stovėjo JAV, bet pastaraisiais mėnesiais Kanadoje buvo rasti nauji uranijaus klodai ir todėl jo gamyba pralenkė JAV ir ateity gali pralenkti net Belgų Kongą. Dr. John Convey, Kanados kasyklų ministerijos pareigūnas, pareiškė, kad gamybos statistika negalinti būti paskelbta; taip pat esanti nežinoma Sov. Rusijos uranijaus gamyba.

Kanadoje yra trys uranijaus kasyklos, kurių dvi priklauso vyriausybei, o trečia — privatinei bendrovei. Artimoj ateity numatoma turėti dar tris kasyklas, kurios priklausys priv. bendrovėms.

Visą Kanados uranijų nuperka britų bendrovė "Eldorado" — Mining and Refining Limited", kuri turi savo įmonę Port Hope, Ontario. Čia atliekami tik paruošiamieji darbai, o visa kita atlieka JAV įmonės. Kanados atominės energijos įmonė Chalk River, Ont. uranijaus metalą gauna iš JAV. Rengiamasi ateityje pritaikyti Port Hope įmonę pilnai uranijaus gamybai. Tam reikalui jau padidintos patalpos.

PRIEŠ JAUNIMO KOMUNISTINIMĄ

Komunistinės R. Vokietijos katalikų vyskupai paskelbė ganytojišką laišką, kuris buvo perskaitytas visose R. Berlyno ir R. Vokietijos bažnyčiose. Jame vyskupai pasisako prieš vadin. "Jugendweihe" — jaunimo priesaiką komunistų partijai. Tokios ištikimybės priesaikos pradėta reikalauti iš visų jaunuolių. Vyskupai primena, kad ši priemonė buvusi vartojama hitlerinio jaunimo ir dabar ji esanti vėl panaudojama komunistų partijos. Jie pareiškia kovosią prieš tai visomis turimomis priemonėmis ir ragina jaunimą nepasiduoti komunistinei prievartai.

Sovietai varžo diplomatus

Sovietai nustatė sritis, kur amerikiečiai ir kiti užsieniečiai negali lankytis. Tokios uždraustos sritys apima 30% visos Sov. Rusijos. Jos liečia pramonės centrus ir pasienio zonas — 25 km juostą prie Norvegijos, Suomijos, Turkijos, Irano ir Afganistano.

JAV, atsilygindamos tuo pačiu, uždraudė sovietų piliečiams, gyvenantiems Amerikoj, lankytis kaikuriose srityse. Draudžiamasis plotas siekia 27% visos JAV-bių teritorijos. Sovietų piliečiai nuo šiol negalės laisvai važinėti — turės prašyti leidimo, jei norės važiuoti toliau nei 25 mylios už Vašingtono arba Niujorko. Šie nauji suvaržymai paliečia apie 400 sov. piliečių: 200 ambasados tarnautojų, 150 JTautų deleegacijoj dirbančių, 10 Amtorgo tarnautojų ir 8 korespondentus. Čia įskaitytos yra tarnautojų žmonos ir vaikai. Išimtis būsianti daroma tiktai Jungt. T. sekretoriate dirbantiems sovietams, kurių ten yra apie 50, ir trumpalaikiams lankytojams.

Šiuos suvaržymus raštu įteikė J. F. Dulles sovietų ambasadoriui Zarubinui. Rašte pabrėžiama, kad jei sovietai bus linkę sušvelninti keliavimo suvaržymus Rusijoj, JAV iš savo pusės padarysiančios tą patį.

ORGANIZAVO SLAPTĄ IMIGRACIJĄ

"Knickerbocker News", Albany, paskelbė žinią, kad JAV rasta plačiai veikianti slapta organizacija, parūpinanti padirbtus imigracijos dokumentus. Jos veikla siekusi Italiją, Vokietiją, JAV ir Kanadą. Jos dėka nelegaliai atvykę į JAV ir Kanadą daugybė ateivių. FBI šiuo metu veda tardymus. Iš jų jau paaiškėję, kad organizacija už pasus ir vizas ėmusi iki $3.000. Manoma, kad ji turėjusi netgi transatlantinį laivą. Italas Franco Zucarello, neteisėtai atvykęs į JAV ir pakliuvęs į teismo rankas, pareiškė, esąs kaltas ir buvo nubaustas 10 d. kalėjimu, be to, turi būti grąžintas Italijon.

Kanados imigracijos įstaigos, paklaustos apie šią slaptą organizaciją, atsakė neturinčios žinių.

— **Paryžius.** — Min. pirm. Mendes-France išvyko kelioms dienoms atostogų į Italiją. Grįždamas sustos Romoj, kur aplankys popiežių ir kalbėsis su min. pirm. Scelba. Taip pat jis sustos Vokietijoj, kur susitiks su kancleriu Adenaueriu.

JAV MAŽINA KARIUOMENĘ

JAV gynybos ministeris Ch. E. Wilson dar gruodžio 20 d. pareiškė, kad kariuomenės skaičius bus dar labiau sumažintas. Vietoje dabar esamų 3 218 000, iki 1956 m. vidurio liksią 2 815 000.

Kariuomenės mažinimo plano vykdymas būsiąs pradėtas vasario mėn. Šaukiamųjų naujokų skaičių sumažinant 10 ar 11 000.

1954 m. lapkričio 30 d. JAV kariuomenėje turėjo: 1 343 000 armijoje, 692 000 laivyne ir 220 000 marinuose. Iki 1950 vidurio liks: armijoje 1 000 000, laivyne — 650 000, marinuose — 190 000.

Tuo tarpu oro pajėgos numatomos dar truputį net padidinti. Vietoje dabar esamų 970 000, 1956 m. vidury bus 975 000.

— **Vašingtonas.** — Costa Rica prezidentas apkaltino kaimyninę Nicaragua, esą ši pasiruošusi invazijai. Krašte kilo didelis sujudimas. Amerikos valst. organizacija paprašyta ištirti padėtį.

Savaitės įvykiai

Pranašauja Mendes - France vyriausybės krizę. Kieta ir apsukri Prancūzijos min. pirm. laikysena per šešius mėn. rado šalininkų ir priešų. Nežiūrint jo prestižo, net jo politiniai draugai praeitą savaitę ėmė pranašauti jo vyriausybės galą. Nuversti jį dėl Paryžiaus susitarimų buvo nepatogu dėl tarptautinės opinijos. Bet kai tik ateis kita proga, Mendes-France priešai tikisi jį nuversti. Ir tai esą gali įvykti po kelių savaičių, kai parlamentas grįš į darbą. Mendes-France šalininkai betgi šios pranašystės nesibaido ir savo ruožtu pranašauja, kad tuo atveju jis vėl grįžtų valdžion kaip naujo kairiojo bloko šefas. Šis blokas nebūtų L. Bliumo "liaudies fronto" pakartojimas, nes remtųsi ne marksizmu. Esą pats M.-France nesąs marksistas, o liberalas, be to, kairysis katalikų sparnas taip pat jame dalyvautų. Mat, dalis MRP narių nėra patenkinti dabartine partijos linija. Žymusis Fr. Mauriac, "Figaro" redaktorius pareiškė, kad "kaikurie MRP vadai, atrodo, pamiršo savo jaunystės idealus, ir tūkstančiai krikšč. demokratų yra pasiruošę persitvarkyti". Prie šio bloko priklausytų taip pat įtakingas rašytojas André Malraux, buvęs gen. De Gaulle šalininkas.

D. Britanijoje praėjusią savaitę pasireiškė priešingas posūkis, būtent, į dešinę: įsisteigė eižbietininkų partija, siekianti grąžinti sunykusią britų galybę. Savo programoje ji įrašė reikalavimus: grąžinimą II D. Karo metu atiduotų bazių JAV, stipresnį savo dominijų karinį įjungimą į Commonwealthą, uždraudimą komunistų partijos, suvaržymą naujų imigrantų ir laisvę pramonei.

Kanados ir JAV planai

Abiejuose kraštuose buvo iškilmingai atidarytos parlamento sesijos. Kanados gen. gubernatorius Massey atidarymo kalboj suminėjo, kad vyriausybė šiai sesijai pateiksianti įstatymų projektus, kurių pagrindinis tikslas būsiąs sumažinti nedarbą, pakelti nedarbo pašalpas, ratifikuoti Paryžiaus susitarimus ir kt. Prez. Eisenhoweris atidaromojoj kalboj pareiškė, kad laisvosios tautos dabar esančios daug stipresnės ir yra vilties, jog taika būsianti išlaikyta. Visdėlto, pasak prezidento, laisvasis pasaulis turįs būti stipriai ginkluotas, nes sovietinė grėsmė neišnykusi. Jis siūlė kongresui, kurio daugumą dabar sudaro demokratai, priimti įstatymų projektus, atmestus respublikoniško kongreso — pvz. duoti balsavimo teisę nuo 18 m., suteikti Havajų saloms valstijos teises, pakeisti Tafto - Hartley darbo įstatymą. Be to, prezidentas siūlė įvesti privalomą karinę tarnybą, pakelti darbo atlyginimo minimumą nuo 75¢ iki 90¢ val., sumažinti mokesčius 1956 m. ir kt.

Japonai prekiaus su sovietais

Naujoji Hatoyama vyriausybė aiškiai pasuko sovietinių kraštų link. Nors tai nereiškia pasipriešinimo JAV, visdėlto yra tai mostas, į kurį JAV žiūri skeptiškai. Premjeras, išvykdamas lankyti tradicinėn kelionėn religinės šintoistų šventovės, pareiškė spaudos atstovams, kad užmezgimas prekybinių ryšių su Sov. Rusija ir Kinija anaiptol nereiškia komunizmo stiprinimo Japonijoj. Komunistų partija Japonijoj nors ir nesanti uždrausta, bet jos vadai nuo Korėjos karo metų nuėjo pogrindin. Japonija esanti pakankamai stipri suvaldyti savo komunistus. Šiuo metu esą švelninami kelionių suvaržymai ir ruošiama delegacija Kom. Kinijon Pg.to, vyriausybė manant, kad JAV ne tik to nekliudančios, bet dargi sumažinsiančios savo karines pajėgas Japonijos žemėj ir leisiančios padidinti japonų karines pajėgas.

JT — Kom. Kinijos derybos

Jungt. Tautų gen. sekretorius Hammarskjold, lydimas patarėjų, buvo gana šaltai sutiktas Peipinge. Oficialūs pranešimai iš abiejų pusių minėjo tiktai ištisomis valandomis užtrukusius posėdžius su Kom. Kinijos min. pirm.Ču-En-Lai. Kaip žinoma, JT gen. sekretorius yra pavestas rūpintis amerikiečių karių išlaisvinimu. Jie yra apkaltinti šnipinėjimu ir nuteisti sunkiom bausmėm. Bijoma, kad gen. sekretoriaus misija gali baigtis nesėkme arba Peipingas pastatys neįmanomas sąlygas.

Tito prekiaus su Rusija

Nuo 1948 m., kai Jugoslavija išėjo iš Kominformo, santykiai ne tiktai su Maskva, bet ir kaimyninėmis sov. valstybėmis buvo pašliję. Marš. Tito buvo priverstas pasukti į Vakarus, kad galėtų išlaikyti krašto ūkį. Mirus Stalinui, Maskvos-Belgrado santykiai atšilo: buvo pasikeista ambasadoriais, o dabar pasirašyta prekybos sutartis vieniems metams. Jos apyvarta sieks $20.-000. Jugoslavija eksportuos mėsą, tabaką, sodą ir pan., o Rusija — medvilnę, aliejų ir žibalą. Sutartį pasirašė iš Jugoslavijos pusės M. Todokrovic, vykd. feder. tarybos narys, o iš rusų pusės — Ivan Kabanov, prekybos ministeris. Šios sutarties pradžia buvo padaryta pernai spalio mėn. pradžioj, kai buvo susitarta mainytis kaikuriais nestrateginio pobūdžio gaminiais per paskutinius 1954 m. mėnesius.

Maskvos palankumas, rodomas Titui, yra suprantamas — ji siekia laimėti Jugoslaviją savo blokui, juoba, kad ši yra pasirašiusi savitarpio pagalbos sutartį su Graikija ir Jugoslavija, kurios yra Š. Atlanto Sąjungos narės. Tito, kuris šiuo metu kalba apie taikingą sugyvenimą, pabrėžia nemanąs grįžti į Kominformo kraštų eiles.

— **Otava.** — Darbo ministeris Gregg pareiškė nuomonę, kad ūkiniai santykiai taisosi ir didesnio nedarbo kaip pereitą žiemą negalima esą laukti.

— **Otava.** — Dabartinei parlamento sesijai yra pateiktas projektas paskirti papildomų sumų pašalpoms tiems darbininkams, kurie išnaudojo savo teisę pašalpai gauti, bet darbo vis dar negauna arba dėl kurių nors priežasčių tokios teisės neturi. Numatoma tokią pridedamą pašalpą skirti žiemos mėnesiais — iki kovo mėn. galo.

— **Paryžius.** — Prancūzija pasirašė sutartis su trim Indokinijos valstybėm — Laos, Vietnam ir Cambodia — kuriomis suteikiama finansinė bei ūkinė nepriklausomybė. Politinė nepriklausomybė joms jau anksčiau buvo suteikta.

— **Gvatemala.** — Pasirašyta sutartis, pagal kurią Gvatemalai JAV duos pagalbą—6 mil. dol.

— **Londonas.** — Pagal 1955 m. Catholic Directory, visame pasaulyje yra 423 mil. katalikų.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumeruota Kanadoje ir JAV metams $4.00, pusmečiui $2.50
Kitur: metams $4.50, pusmečiui $2.50
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef.: EM. 3-4265

Sausio 15 diena

Kiek reikšmingas mūsų tautos gyvenime Vasario 16 d. aktas, kaipo tautos valios pareiškimas gyventi nepriklausomai savo tautos etnografiniuose rubežiuose, tiek reikšmingos 1919-20 m. mūsų tautos kovos ir 1923 m. sausio 11-15 d. sukilimas, nes tik tie jėgos veiksmai ištikrųjų nors dalinai tą valią realizavo, t. y. nors daliai mūsų tautos davė nepriklausomybę. Tiesa, ta M. Lietuvos dalis, vad. Klaipėdos kraštas neatgavo pilnos nepriklausomybės, tačiau sukilimu dėl Klaipėdos krašto mūsų tautos ir valstybės gyvenime **padaryta didžiulis posūkis.**

Nuo amžių mūsų tauta gyveno prie jūros, bet vis veržėmės į rytus, kol kone paskendomė slavų jūroj. Savo jūra nesidomėjome, jūreiviško veržlumo neįgyjome, jūros turtais nesinaudojome, laivyno neįgyjome ir jo teikiamomis milžiniškomis galimybėmis nepasinaudojome, nors daug tokių pat tautų kaip mes per savo jūrą ir savo laivyną išugdė savo galybę, praturtėjo, įsigijo net kolonijų. Sausio 15 d. mes parodėme naują orientaciją ir sudarėme sąlygas minėtoms galimybėms. Tik kolonijų gadynė jau praėjo.

Maža to, sausio 15 d. laimėjimu įgydami uostą, **įgijome daug pilnesnę, tvirtesnę nepriklausomybę,** pasidarėme ne tiek priklausomi nuo didžiųjų savo kaimynų malonės, kas ypač paaiškėjo, kai po Sasso - Neumano bylos vokiečiai buvo uždarę mūsų eksportuį sieną, norėjo mus užtroškinti.

Turėdami savo išėjimą į pasaulį, **įgijome ir tarptautinėje plotmėje didesnį svorį.** Juk, žiūrėkime, kai tarptautinės jėgos kuria kurią valstybę ar svarsto jos pripažinimo klausimą, visuomet, ypač paskutiniuoju laiku, žiūri, ar ta valstybė turi ekonomines sąlygas nepriklausomai egzistuoti, ar turi kokius turtus ir stengiasi jai nors ir neteisėtai duoti galimybę išeiti į jūrą. Jūra su laivynu gi yra didžiuliai turtai, aukso kasyklos. Todėl sausio 15 d. žymiai **padidino, bent sudarė sąlygas padidinti mūsų tautos bei valstybės turtus,** pakelti mūsų ekonominį gerbūvį.

Maža ir to. Sausio 15 diena tai mūsų tautos pasididžiavimas, kad mažas nykštukas nepabijojo savo teisių ginti prieš didžiuosius, tai demonstracija, kad lietuviai, net per 700 metų germanizuojami, nįnekinami, kolonizuojami, nešnyko, o organizuodami sukilimą parodė norą būti nepriklausomais, susijungti su savo broliais bendram valstybiniam gyvenimui. Dalyvaujant tą dieną sukilime abiems tautos dalims, buvo parodyta, kad jos viena kitos neužmiršo. Tiesa, tame žygyje galėjo dalyvauti tik dalis M. Lietuvos, t.y. Klaipėdos kraštas. Bet tas žygis byloja už visą M. Lietuvą, tas žygis paryškina, kam natūraliai priklauso visa M. Lietuva, senai perskirtom tautos dalim priminė apie vieną kitą ir labiau uždegė susijungti, žymiai palengvino mums atgauti visą tą savo tautos dalį, visą M. Lietuvą. Pagaliau, **tai buvo žingsnis pirmyn arčiau mūsų tikslo atstatyti Lietuvą etnografiniuose jos rubežiuose.**

Tačiau dar daug didžlietuvių neįvertina M. Lietuvos su jos pajūriu ekonominės ir moralinės Lietuvai reikšmės, daugelis serga jos atžvilgiu defetizmo liga, daugelyje dar nėra tos brolškos meilės mažlietuviams, daugelis dar nepažįsta M. Lietuvos, ją maišo su Klaipėdos kraštu, tai su Prūsais, kurie buvo į vakarus nuo M. Lietuvos, ir t.t.

Todėl Sausio 15 d. svarbu minėti ne tik kaipo mūsų tautos posukį ir visokių vertybių įgijimo bei pademonstravimo faktą, bet, kad tų minėjimų proga geriau visą M. Lietuvą pažintumėm, ją pamiltumėm, jos trokštumėm ir prie savo jūros veržtumėmės.

L. Tamošauskas.

Lietuvybės išlaikymas -

KERTINIS AKMUO MŪSŲ ATEITIES

Homines historiarum ignari semper sunt pueri.

Motto paimtasis Cicero posakis kalba apie žmones, kurie nepažindami istorijos yra tarytum vaikai. Iš pradžių, atrodytų, lyg ir ne į temą, nes antraštėje kalbama apie lietuvybės išlaikymą. Tačiau lietuvybė, lietuviškoji kalba ir mūsų garbingoji istorija — tai vienas ir lyg neatskiriamas kompleksas, kuriame bazuojasi jau trečią tūkstantį metų Baltijos pajūryje gyvenančios senos ir darbščios mūsų tautos reikalai. Ir ne mes vieni taip teigiame, taip galvojame. Tą patį yra sakę ir mūsų kaimynystėje gyveną vokiečiai. Kultūringajame pasaulyje vokiečių posakis "Die Sprache ist unsere Geschichte" yra gerai žinomas.

Lietuvybė išlaikymo problema amžių eigoj

Visi mūsų priešai, kurie mus buvo pavergę arba ir dabar tebesmaugia mūsų iškankintą tautą, labai gerai žinojo ir tebežino, jog: "Atimk iš lietuvių kalbą ir rašytąjį žodį — išnaikinsi ir visą lietuvių tautą". Už tai ir tuomet, kada Lietuva gyveno "naktimi be ryto", poeto žodžiais tariant, anais caro priespaudos laikais, rusas buvo uždraudęs lietuvišką spaudą ir lietuviškas knygas, o bruko lietuviams po prievarta savąją graždanką.

Tačiau lietuviški patriotai ir šviesios galvos greitai ir gerai suprato pavergėjų klastą ir bjaurius tikslus. Tarp caro žandarų ir pasišventėlių lietuviškų knygnešių vyko didžiulė kova. Mūsų Tėvynės patriotai anais laikais (lygiai kaip ir šiandien) nuklojo savo kaulais tolimus Sibiro plotus. Kova buvo ilga ir nepaliaujanti, pakol, visdėlto, vėl buvo atkovotas lietuviškas raštas.

Lietuvybę naikinančių veiksnių begaliniai daug buvo anais laikais, jų yra gana daug ir dabar. Žiūrėkime, mūsų ateivija šiuose kraštuose — JAV, Kanadoje, nors niekas jai nedraudžia skaityti nei lietuviškų laikraščių, nei knygų, o nutautėjimo procesas — visdėlto gana greitai vyksta . . .

Apie anų laikų nutautėjimo problemą itin būdingai pasisakė mūsų Tautos Atgimimo Pranašas, Dr. Jonas Basanavičius, savo "priekalboj", parašytoj į pirmąjį "Auszros" numerį (1883): "... Per ilgus tuos amžius mūsų gimtinė taip buvo paniekinta ir prispausta, jog už tiesą, dyvitis reikia, kad tik per wieszpaties malonę jiji iki szei dienai dar gyva liko! Senovės gadynėse apgyvenus kone trigubą žemės plotą, ji sziandien taip didei wisose szalyse susimažino, jog prilygsta tiktai szeszeliui senosios mūsų Lietuvos. Tas sunykimas mūsų tautos nusidawe ipaczei del to, jog daugumas lieuwių parubeziuose su kitomis tautomis gywenanczių, pasisavino per ilgus amžius svetimas kalbas"...

Kita gi pastraipa to paties straipsnio šitaip nusiskundžiančiai skamba:

"Jau daug szimtų metų praėjo, kaip paliowe Lietuwos giedriose padangėse spindėjus žwaigždelė, kuri mūsų tėwų tėwams szwietė; tamsi, neperregima ūkana apsiautė mūsų linksmą senowėje žemę; wisokie wargai, sunki, o ilga werguwė, iszdildė isz atminties atminimą laimingesnio ir newargingo mūsų gywenimo; užmirszome kuomi mes senovėje buwome ir retoj jau dainoj, ar pasakoj randi paminėta, minawota, "isz praeities mūsų... Szeip — wiskas pragaiszo, o ir tas mūsų wienintelis skarbas — kalba, teipogi nyksta..."

Ar, kartais, nepritaikoma šioji Dr. J. Basanavičiaus širdį verianti apeliacija ir nūdien, kurią jis parašė 1883 m., taipogi ne Lietuvoj — Prahoj?..,

Lietuvybės išlaikymo klausimas šiandien

Kai tik mūsų tautą ištinka didesnė tragedija, tuomet, daugiau negu betkada, prieš akis atsistoja ir lietuvybės išlaikymo klausimas. Nes, visi gerai žinome, jog: nebebus lietuvių, nebegalės būti ir Lietuvos. Tuo labiau toji problema suaktualėja todėl, kad mūsų priešai, nežiūrint kokia kaina, stengiasi lietuvybę išrauti iš lietuvių su šaknimis. Taip darė anais laikais caro Rusija, panašiai, dar rafinuočiau dabar veikia bolševikai.

Šiandieną, reikėtų atvirai pasakyti, kankinamos ir kalamos prie kryžiaus Lietuvos akys krypsta daugiausia į JAV lietuvius, nes tenaitiau iš seniau gyveno veik ketvirtadalis mūsų tautos, o dabartinė tremtinių banga — tą skaičių dar papildė. Tuo būdu tas kraštas turėtų likti, tarytum toji užslėpta mūsų tautos atžala, kurios, nors tiesioginiai ir fiziniai, dar priešas nenaikina. Kanados lietuviai, nors jų yra daug mažiau, taipogi galėtų likti nevystančia, nors mažyte, mūsų tautos šakele, kuri ateities Lietuvai būtų labai naudinga. Žinoma, tokiam grynam išlikimui — reikia pastangų. Daugelis veiksnių ir šiuose kraštuose begaliniai žlugdo lietuvybę.

Koks stovis lietuvybės Amerikoj?

Į šį klausimą būtų galima atsakyti labai dviprasmiškai: "Ir geras, ir blogas". Senesnė lietuvių ateivių karta — kaip buvo, taip ir tebėra—grynai lietuviška. Deja, tų lietuvybės išsilaikymo milžinų skaičius kasdien vis mažėja, ir mažėja. Senesnioji lietuvių ateivių karta Amerikoje daug, o labai daug pasidarbavo ir daug padėjo atsikuriančiai ir atsikursiančiai Lietuvai. Juk jie, ne kas kitas, rinko milijoną parašų Amerikoj dėl Lietuvos Nepriklausomybės de jure pripažinimo, jie aukojo dideles pinigų sumas savo gimtojo krašto pokariniam atsistatymui, jie pirko Laisvės Varpą Lietuvai, kuris 1922 m. pasiekė Kauną, kuriame iškalbingai bylojo iškalti žodžiai: "O, skambink per amžius vaikams Lietuvos, kad laisvės nevertas, kas negina jos".

Deja, visdėlto, šito nebūtų galima pasakyti apie Amerikos lietuvių jaunąją kartą...

Ne be reikalo VLIKo pirm. prel. M. Krupavičius, būvodamas Amerikoj ir stovėdamas ant kalbėtojo platformos prie lietuvių klausytojų auditoriją, jautęsis stovįs ant lietuvybės kapinyno...

O kad iš perkeltinės prasmės nepasidarytų tikras vaizdas ir kad iš Amerikos, Kanados ir kitų kraštų lietuvių neliktų tikri kapinynai, —

Reikia gi kas nors daryti

Reikia gelbėti lietuvybę. Tačiau nuo ko pradėti ir kaip? Tai klausimai sunkūs ir labai dideli. O juos sprendžiant visdėlto permaža šiandien beatsiranda Basanavičių, Valžgantų, Kudirkų! Anie amžinos atminties vyrai daug geriau mokėjo tokius painius klausimus rišti, negu nūdieniai mūsų lietuvybės išlaikymo ramsčiai.

Dr. Basanavičių — jau citavome iš "Auszros", pažiūrėkim ką anuomet kalbėjo mūsiškis Vaižgantas, bekovodamas dėl Lietuvos Nepriklausomybės, 1917 m. birželio 3 d., Sasnaukoje, ties Petrapiliu, Lietuvių Seime:

"Gal 25 m., gal 30 . . . o gal 35 metai baigia eiti, kaip aš aiškiai susidėjau su P. Matulioniu ir a.a. Markeliu (paskui taip pat girininku) į susipratusių lietuvių gurguolę. Per tą laiką aš tebuvau gyvas tik lietuvių reikalais. Nebuvo dienos, nė valandos, kad aš juos būč užmiršęs. Jei nedirbau, tai bent sielojaus ir šnekėjau, riedamasis dėl menko daugiau su priešininkais.

"Nebuvo nė metų, kad nebūč prityręs ar šiokių ar tokių persekiojimų. Kur buvus, kur nebuvus, rusų valdžia traukė tieson. Daug yra dokumentų tam patvirtinti. Tik juo žiauriau ta valdžia slėgė, juo didėjo atsispyrimo pajėga, protestavimas ir nepasitenkinimo kėlimas kituose. Imkite "Tėvynės Sargą", ten rasite ištisais metas nepaliaujančią priešginystę, dėl opiausių anais laikais mokyklos dalykų. Išsižadėta paprastos autoriaus savimylybės bent savo parašą padėti (žinoma, po tokiuo dalyku, kuris turi kūrybos žymę), bet tik versti akmenį po akmenėlio iš valdžios pamato. Valdžios persekiojimai, lyg dantų gėlimas, tik padėdavo siusti ir pykti, tik tvirtino tuos siekinius, kurie tau buvo brangūs, išnešioti, o kurių ji nepripažino. Visai neskauda, kai priešininkai tavo kūną naikina, sielos nepasiekdami". (Cit.: "Tiesiant kelią Liet. Neprikl.", Vilnius, 1919 m.).

Ar bereikia gražiau pasisakyti dėl lietuvybės ir mūsų tautos reikalų? Tiesa, tai buvo kovota anuomet dėl Lietuvos nepriklausomybės, bet taip pat tada, kaip ir nūdien, mūsų laisvės kova rišosi ir tebesiriša su lietuvybės išlaikymu. Pradžioje jau minėjau: nebus lietuvių, nebereiks nei nepriklausomos Lietuvos...

Aeh, čia dar kartą norėtųsi atsidūsti, pritariant: kaip gi mums ir šiandien reikėtų daugiau Vaižgantų arba ir "Tėvynės Sargo" anų laikų dvasios laikraščių, kurie daugiau užšiimtų lietuvybės išlaikymo ir Lietuvos laisvės kovos reikalais, o ne tarpusavio rietenomis...

Arba. Prisiminkime ir Kudirkos "Varpą", kuris galingai aidėjo Lietuvos laukais ir kloniais anuomet ir budino prisnūdusius lietuvius: "Kelkite, kelkite, kelkite!... Reikia mums ir šiandien daugiau tokių garsių Varpų, à la Kudirkos, kurie žądintų gęstančią lietuvybę čia užjūryje.

Nuo ko pradėti-

Šis reikalas yra didelis ir komplikuotas. Jį sunku išgvildenti straipsnio rėmuose. Čia reikia ne vienos, bet daugelio galvų, ištiso reikalo gilesnio pastudijavimo, gal net kokios nors konferencijos.

Lietuvybės išlaikymo frontan turi itin stipriai atsistoti mūsiškė spauda. Reikia į šią akciją jungtis dar nuoširdžiau mūsiškiams laikraštininkams, pedagogams, rašytojams ir kitiems intelektualams.

Lietuvybės gaivinimą reikėtų ypatingai suaktyvinti mūsų jaunojoj kartoj šiapus Atlanto. Senieji ir taip grabo lentą pasieks tikrais lietuviais. Tačiau ligi tol — ir jie turi prisidėti prie lietuvško židinio gaivinimo bent savo šeimose.

Šiuose kraštuose labai didelį vaidmenį vaidina lietuviukuose, jų išlaikyme lietuviškoj dvasioj, lietuviškos mokyklos, lietuviška spauda. Šiedu faktoriai — ypatingai remtini ir palaikytini. Mūsiškių šeštadieninių mokyklų mokytojai — pasišventėliai dirba ypatingai didelį darbą šioj srity. Didelė garbė jiems už tai!

Tiesą pasakant, šiuo metu visiškai tik "rankas susidėjus" lietuvių nesėdima šiuose kraštuose. Jie dirba, veikia ir ginasi, kiek įmanydami, nuo tos nepageidaujamos nutautėjimo ligos. Tačiau nežiūrint to, niekad nebus pro šalį tą darbą dar daugiau suaktyvinus. Taigi, ir tebūna:

"Mūsų jėgos, mūsų darbas — Lietuvai Tėvynei".

Pr. Alšėnas.

VIENYBĖJE GALYBĖ
Taupyk Lietuviškame Kredito Kooperatyve
"PARAMA".
Indėliai apdrausti. Augštos palūkanos. Būstinė Lietuvių Namuose, 235 Ossington Ave., Toronto. Tel. KE. 3027. Darbo valandos penktadieniais 7-9 val. vak.
Šeštadieniais nuo 11 iki 1 val. p.p.

Kviečiame į talką!

"Tėviškės Žiburiai" skelbia platinimo vajų nuo gruodžio 15 d. iki kovo 1 d.

Kreipiamės į mieluosius mūsų skaitytojus, bičiulius ir platintojus, prašydami surasti **BENT PO VIENĄ NAUJĄ SKAITYTOJĄ.**

Spaudos laisvės jubiliejiniais metais tenelieka nei vieno lietuvio be lietuviško laikraščio! "TŽ" leidėjai kiekvienam skaitytojui, suradusiam bent vieną naują prenumeratą, skiria

dovanų po knygą

kurių vertė 2-3 doleriai.

Dovanom skiriamų knygų sąrašą skelbiame žemiau.

Nors leidimo išlaidos jau šiemet pakilo bent 20% ir nors 1955 m. numatoma išleisti daugumą numerių po 10 psl., "TŽ" kaina lieka ta pati: Kanadoje ir JAV metams $4, kitur $4.50, pusmečiui — visur $2.50

Mielieji skaitytojai, nuo jūsų priklausys "Tėviškės Žiburių" turinys ir dydis!

"TŽ" SKAITYTOJAMS IR PLATINTOJAMS, SURADUSIEMS NAUJĄ PRENUMERATĄ, DOVANOJAMŲ KNYGŲ SĄRAŠAS

A. Vilainis **Amžini šešėliai**
A. Rūkas **Bokštai, meilė ir buitis**
V. Banaitis **Liaudies dainos IV sąs.**
P. Kozulis **Dulkės ežere**
A. Puškinas **Dubrovskis**
J. Kėkštas **Diena naktin**
A. Vaičiulaitis **Kur bakūžė samanota**
J. Gailius **Kartuvės**
A. Mickevičius **Konradas Valenrodas**
B. Sruoga **Kazimieras Sapiega**
V. Kastytis **Kolektyvinė prausykla**
A. Giedrius **Lekučio atsiminimai**
H. Nagys **Lapkričio naktys**
J. Mantas **Lietuva bolš. okupacijoje**
J. Būčys **Marijos apsireiškimas Liurde**
J. Skvireckas **Naujasis Testamentas**
K. Cirtautas **Portret des Heimatl.**
M. Juras **Pranašystės apie pasaulio p.**
J. Prunskis **Prie vilties kryžiaus**
J. Grušas **Pabučiavimas**
J. Kėkštas **Ramybė man**
B. Rutkūnas **Sparnus man meta p.**
B. Voveraitė **Viltrakių vaikai**
Š. Ragana **Sename dvare**
T. Daveau **Šv. Pranciškus Asyžietis**
N. Vian **Šv. Antanas Paduvietis**
M. Juras **Šventųjų gyvenimai**
P. Orintaitė **Šulinys sodyboje**
J. Steinbeck **Tarp pelių ir vyrų**
E. Williams **Medinis arklys**
A. Baronas **Užgesęs sniegas**
J. Nevardauskas **Užrūstinti dievai**
J. Dabrila **Vai lėkite dainos**
S. Būdavas **Varpai skamba**
P. Orintaitė **Viligailė**
Aliūnas **Valerijono lašai**
P. Tarulis **Žirgeliai padebesiais**
V. Jonikas **Trys margi laiškeliai**
B. Rukša **Žemės rankose**
B. Gražulis **Išdavimas**
——— **Lietuvos konstitucija**
V. Tamulaitis **Raguvos malūninkas**
P. Enskaitis **Svajūnas**
L. Dooley **Ar tu klausai Marijos?**
S. Zobarskas **Gandras ir gandrytė**
J. Švaistas **Siela lagamine**

Nuo kiekvienos naujos prenumeratos prašome pasirinkti po vieną knygą, iš paskutinių devynių galima pasirinkti po tris.

SOVIETINIAI PLANAI DĖL RYTPRŪSIŲ

Paprastai gerai informuotas apie įvairius užsienio politikos įvykius vokiečių savaitraštis "Rheinischer Merkur", laikomas neoficialiu kancl. Adenaureio organu, gruodžio 17 d. numeryje plačiai rašo apie valstybinio pobūdžio naujus eksperimentus Rytų Europoje. Čia Sovietai kaikur mėgina sudaryti savotiškus "kondominiumo" junginius. **1951 m. pirmas toks "tarpvalstybinio pobūdžio eksperimentas" buvo sudarytas Rumunijoje, įkuriant "autonominę vengrų administracinę sritį Siebenbuergene".** Tuo, esą, buvęs pašalintas tarp vengrų ir rumunų gyventojų šimtaečius trukęs "nacionalinis įtempimas". Kitas panašus eksperimentas buvo padarytas įkuriant "Autonominę Oderio Kombinato Direktoriją", kurios teritorija Ostravos, Oderbergo, Tescheno, Friedeko, Tropau ir Jaegendorfo apygardose, Beuthen - Opelno srityje ir Kathowitzų distrikte apima 22.000 kvį km. Dabar ši "autonominė vyresnybė" vis daugiau išjungiama iš čekų ir lenkų valstybinio suverenumo. Galimas dalykas, kad po poros metų ji sudarys visiškai savarankišką "Oderio Kombinato ūkinę sritį", kurią bendrai valdys Praha ir Varšuva.

Panašų eksperimentą, "Rheinischer Merkur" teigimu, lenkai ir sovietai projektuoja ir su Rytprūsiais. Lenkų iniciatyva 1954 m. spalio mėn. Allensteine susirinkusi lenkų - sovietų ekspertų komisija pirmą kartą apsvarstė tokį galimumą. Neseniai Varšuvos radijas viešai tai paskelbė, drauge pastebėdamas, jog ateinančiais metais gali būti imtasi pirmųjų žygių šiam prjektui realizuoti. Šiuo planu **numatoma Rytprūsius, kurių šiaurinę dalį rusai pirmoj eilėj stengiasi panaudoti strateginiams reikalams, vėl sujungti į vieną vienetą. Šis vienetas būtų išjungtas iš tiesioginio lenkų ir sovietų suverenumo ir pavadintas "autonomine Mazovijos sritimi".** "Autonominė Mazovijos krašto vyriausybė" būtų pavesta "autochtonams Mozūrų gyventojams", o bendra lenkų - sovietų superadministracija vykdytų savotiškos rūšies "kondominiumo" valdžią. Ligi šiol mozūrai, "griežtai paėmus, buvo laikomi lenkų tautos dalimi", bet dabar netikėtai pradėta kalbėti apie "mozūrų priklausymą slavų tautybei". Numatomai "kultūrinei autonomijai" paruošti Allensteine projektuojama įsteigti "Mozūrų kultūros institutą".

ELTA.

Šnipinėjantieji Lenkų turistai

Vokiečių spaudos žiniomis, lenkų okeaninis laivas "Batory", kuriam pereitais metais buvo uždrausta įplaukti į JAV ir iš kurio prieš kiek laiko D. Britanijoje pabėgo kapitonas Cwiklinskis su laivo gydytoju, vasarą ruošė įvairias "atostogų keliones", kurios faktiškai išnaudojamos šnipinėjimo reikalams. Taip papasakojo iš to laivo pabėgę kiti lenkų jūrininkai. Norėdamas šnipinėjimo tikslus gerai paslėpti, lenkų kelionės biuras "Orbis" šių metų vasarą suruošė 7 dienų kelionę, kurioje už 1700 zlotų (DM 1600) galėjo dalyvauti kiekvienas, kas tik norėjo. Laivas plaukiojo į Suomiją, Švediją ir Danijos uostus. Keleiviai galėjo laisvai išlipti iš laivo ir susipažinti su Vakarų laisvėmis. Šios pirmosios kelionės pasisekimas buvo toks didelis, jog visi bilietai buvo išpirkti. Tačiau visai kitaip dėjosi per tolimesnes šio laivo keliones. Kitos kelionės metu su laivu plaukė tiktai 300 valdininkų ir partijos pareigūnų, kurie visi dėvėjo civiliškai ir buvo priverstinai mobilizuoti "turistiniams reikalams". Iš tikro laive buvo vietų kokiems 800 žmonių. "Keleivių" trečią dalį sudarė vien saugumo pareigūnai. Kapitonas Maisneris buvo joks laivo kapitonas, bet paprasčiausias pilietis, kuriam davinėjo nurodymus visokie politiniai vadovai ir partiniai. Jis negalėjo smarkiau aprėkti net pasigėrusio laivo jūrininko... Tuo tarpu "keleiviai", naudodamiesi Vakarų laisvėmis, su savo "Leicomis" fotografavo kaimynų uostus, benzino tankus, karinius įtaisymus, kareivines ir tt. Danų įstaigos esą dėkingos iš laivo pabėgusiam jūrininkui St. Kreftui, kuris atskleidė tikruosius šių "turistinių kelionių" užkulisius.

Rumunijos fronte

H. U. RUDEL

(Vertė P. Brakas)

(Tęsinys iš praeito nr.)

Toliau mes kalbamės apie karinę padėtį. Jis pastebi, kad aš negaisčiau laiko sugrįžti į savo eskadrilę, nes plataus masto ofenzyva yra ruošiama mano sektoriuje ir balonas turi sprogti sekančių keletos dienų tarpe. Jis ką tik grįžęs iš konferencijos su fiureriu, kur visa padėtis buvo iki mažiausių smulkmenų išnagrinėta. Nusistebi, kad aš nepastebėjau tų pasiruošimų fronte, nes šioje operacijoje dalyvaus net trys šimtai tankų.

Įtempiu ausis. Trijų šimtų tankų skaičius nustebina mane. Tai yra kasdieninis reiškinys rusų pusėje, bet pas mus, man atrodo, neįtikėtina. Atsakau, kad sunku patikėti tuo, ir klausiu ar galėtų išvardinti mano sektoriuje tankų divizijas su tinkamų naudoti tankų skaičiumi, nes man yra žinoma beveik visi tankų daliniai mūsų sektoriuje ir kiek maždaug jie yra pajėgūs. Pav., vos prieš išvykstant kalbėjau su gen. Unrein 14 šarvuočių divizijos vadu, kuris man karčiai skundėsi, kad jam vos vienas judąs tankas bepalikęs. Tačiau ir tas nebegalėjo būti naudojamas kautynėms, nes jie jame įtaisė aviacijos kontrolės punktą, kuris jiems buvo naudingesnis už vienintelį kautynėms tinkamą tanką, nes jo pagalba jie galėjo nors sėkmingai pasinaudoti mūsų Štukomis. Todėl pav. 14 šarv. divizijos pajėgumą aš labai tikrai žinau. Reicho maršalas atsisako man tikėti, nes jis girdėjęs šios divizijos visai kitą tankų skaičių. Jis sako man pusiau juokais, pusiau rimtai:

— Jeigu aš jūsų nepažinočiau kaip adatos smaigalio, aš uždaryčiau jus į vienutę už tokius žodžius. Greitai mes sužinosime tikrą tiesą.

Jis nueina prie telefono ir išsaukia generalinio štabo viršininką.

— Jūs ką tik davėt Fiureriui trijų šimtų tankų skaičių dėl operacijos X!

Telefonas yra gan garsus ir aš galiu suprasti kiekvieną atsakymo žodį.

— Taip, aš daviau.

— Aš norėčiau sužinoti divizijų vardus su jų dabartiniu tankų pajėgumu. Pas mane yra vienas žmogus, kuris gerai žino tikrą dalykų stovį.

— Kas jis per vienas? — klausia gener. štabo viršininkas.

— Jis yra vienas iš mano žmonių, kuris gali žinoti.

Gener. štabo viršininkas turėjo blogą laimę pradėti nuo 14-tos divizijos. Jis pasako, kad ji turi 60 tankų. Göringas vos gali valdytis.

— Mano žmogus sako, kad 14-ta teturi tik vieną tanką!

— Kada jis išvyko iš fronto?

— Prieš keturias dienas.

Vėl tyla. Tada pasigirsta:

—Keturiasdešimt tankų yra pakeliui į frontą. Kiti yra taisymo dirbtuvėse, bet prieš puolimą pasieks savo dalinius. Taigi skaičiai yra teisingi.

Viršininkas turi tą patį atsakymą ir dėl kitų divizijų. Įtūžęs reichsmaršalas trenkia ragelį.

— Matai, kas darosi! Fiureriui duodamas visiškai klaidingas neteisingais skaičiais pagrįstas padėties vaizdas, ir jis paskui stebisi, kodėl kariniai veiksmai neturi laukiamų pasisekimų. Šiandien, pripuolamai, dėka jūsų, dalykai paaiškėjo, bet kaip dažnai mes grindėme savo viltis tokiomis klaidomis. Kas gali pasakyti, kiek tų tankų ir kada pasieks frontą? Kelíai yra nuolatos bombarduojami priešo bombonešių. Kas žino ar taisymo dirbtuvės gaus laiku reikalingas dalis, kad galėtų sutaisyti tankus reikalingu laiku? Turiu kuo greičiausiai viską pranešti Fiureriui.

— Göringas kalba rimtai, paskui nutyla ir susimąsto.

Su pilna galva minčių apie ką tik išgirstus dalykus skrendu atgal į frontą. Koks tikslas iš to viso painiojimo ir klaidingų pranešimų? Daroma tai tyčia ar tik dėl nerangumo? Kiekvienu atveju visa tai gelbsti priešui. Koki žmonės visus tuos perdėjimus daro?.

———

— Otava. — Kanada pereitais metais pagamino 20 bilijonų cigarečių — 5% daugiau kaip užpernai.

A. STANČIKAS
Baigęs National Radio Institute Radio ir televizijos skyrių.
TAISAU
RADIO APARATUS
Aparatai paimami ir grąžinami į namus veltui.
Darbas garantuotas.
Prašau skambinti ME. 1602, kasdien nuo 6 val. iki 9 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 9 val. iki 12 val. ryto.

"JOSEPHINE BEAUTY SALON"
955 Dundas St. W., Toronto
Prie Grace - Beatrice tramvajaus sustojimo.
Tel. EM. 8-4138.
Įvairių rūšių ilgalaikis sušukavimas, dažymas, sutvarkymas ir moderniškas kirpimas. Sąžiningas darbas. Kainos prieinamos. Susitarus dirbama vakarais.

A. MORKIS
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1077 BLOOR ST. W. TEL. OL. 8450.
Pirmasis ir vienintelis lietuvis Toronte REALTOR, priklausantis Toronto Real Estate Board & National Association of Real Estate Boards.
TODĖL:
1. Didžiausias pasirinkimas namų ir biznių, nes mes gauname iš Real Estate Board'o kooperatyviniai listinguotus viso Toronto namus, biznius, įvairiais įmokėjimais ir įvairiomis kainomis.
2. Geriausios sąlygos paskoloms gauti ir morgičiams užtraukti.
3. ĮSITIKINIMUI, — prieš perkant ar parduodant namą ar biznį, malonėkite paskambinti.

Klaipėdos šventei

Š.m. sausio 15 d. sueina 32 metai, kai Klaipėda ir jos kraštas buvo įjungti į Lietuvos respubliką. Šitas faktas nebuvo koks pripuolamas įvykis, bet daug šimtmetinės kovos išdava, istorinių klaidų atitaisymas.

Iš seniausių laikų Nemuno ištaka ir Kuršių marių žiotys buvo lietuviška teritorija. Kuršių marių žiotys buvo naturalus Lietuvos išėjimas į jūrą Nemunu. Ten pat buvo ir lietuviška tvirtovė, kuri vadinosi Klaipėda arba Klawpėda, kaip senuose dokumentuose rašoma.

Kai 13 šimtmetyje prasidėjo dviejų Ordinų puolimas rytuose, Ordinai pirmoje eilėje stengėsi užblokuoti didžiuosius vandens kelius, nes senovėje upės buvo susisiekimo arterijos. Tuometinis Livonijos Ordino magistras, nukariavęs lietuvišką tvirtovę Klaipėdą, 1252 m. ten įkūrė savo pilį ir kartu įsteigė miestą, iš pradžių pavadintą Neu Dortmund, o vėliau Muemmel, Muemmelburg, Memel. Pastaruoju vardu šita vietovė įėjo į istoriją.

Tai buvo žemaičių žemė ir todėl Kęstaučio ir net Vytauto laikais žemaičiai pakartotinai puolė pilį ir miestą nekartą nudegino.

Tuo tarpu vokiečių riterių ordinas, galutinai nukariavęs Prūsus, veržėsi per Skalaviją į šiaurės rytus ir pasiekęs Nemuną, ten pastatė Tilžės ir Ragainės pilis. Tuomet Livonijos kryžiuočiai, nepajėgę įsibrauti Nemunu į Lietuvą ir net Palangos pajūrio ruožą paimti, nebepriskaitė didesnės reikšmės Klaipėdai ir jos apylinkei, todėl ⅔ miesto perdavė Prūsų ordinui, o po poros metų šis gavo iš Kuršo vyskupo ir likusį Klaipėdos m. trečdalį.

Nors Klaipėdos miestas ir jos apylinkė nedideli, jie bet turėjo žymios politinės ir strateginės reikšmės rytų Europoje. Dėl šito krašto varžėsi Lietuva ir riterių ordinas. Vytautas savo bylinėje su ordinu pareiškė, jog jis norįs gauti savo tėvų paveldėjimą ligi jūros (Osse) /Osos upės? Red./. Bet nežiūrint laimėto Tannenbergo mūšio ir vėlesnių ordino nugalėjimų, Mėlno ežero 1422 sutartimi palikta Klaipėda ir visas kraštas, kuris vėliau vadinosi Mažoji Lietuva.

Lietuva liko atstumta nuo Baltijos jūros, išskyrus mažą ruožą nuo Palangos ligi Šventosios, kol galiausiai rusų laikuose, viduryje 19 šimtmečio ir šitas ruožas buvo priskirtas prie Kuršo.

Po Melno sutarties Lietuvos Vytis pasiekęs net Juodąsias jūras, galutinai buvo atstumtas nuo Baltijos. Lietuvai buvo užkirstas kelias išsivystyti jūros tauta, užsiimti laivininkyste, nes jos istorinis ir naturalinis uostas liko priešo rankose. Abu Lietuvos kraštu buvo atskirtu ir liko toje padėtyje artĩ 500 metų. Nėra šito straipsnio uždavinys suminėti, kokias politines ir karines audras Klaipėda šitame laike turėjo pergyventi.

I Pasaulinio karo pabaiga iš esmės pakeitė abiejų lietuviškų kraštų politinę padėtį. 1917 m. sugriuvo rusų imperija. Po metų parklupo kaizeriškoji Vokietija. Laimėtojams prisiėjo ir rytų Europą naujai tvarkyti. 1918 m. žiemą, vakarų fronte armotoms tebegaudžiant, Lietuvos patriotai pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą. Išvarius bermontininkus, bolševikus ir lenkus iš Lietuvos, šito krašto žmonės pradėjo gyventi nepriklausomą gyvenimą.

Ir Mažosios Lietuvos patriotai nesnaudė. Lietuvai tebekenčiant po lietuviškos spaudos uždraudimo letena, Mažojoje Lietuvoje daugel metų buvo spausdinamos knygos atgaivinti Lietuvos gyventojų tautinę sąmonę. Kartu ėjo ir budinimas Mažojoje Lietuvoje. Ilgai prieš pasaulinį karą patriotai kaip Martynas Jankus, Smalakys, Zauerveinas, Vydūnas - Storostas ir daugel kitų kovojo dėl jų krašto žmonių politinių teisių su kaizeriška Vokietija ir kartu budino jų krašto žmonių tautinę sąmonę. Tuose laikuose lietuviai atstovai pateko net į Vokietijos ciesorystės ir Prūsijos karalystės seimą.

Karui baigiantis, Maž. Lietuvos Taryba memorandumais, telegramomis ir delegacijomis kreipėsi į taikos konferenciją Paryžiuje prašydama atskirti visą Mažąją Lietuvą nuo Vokietijos ir ją prijungti prie Lietuvos. Jų darbas ir triūsas nepraėjo veltui, nors ir nedavė tiek, kiek buvo norėta ir prašyta. Versales sutartyje, kurią pasirašė laimėtojai ir nugalėtieji, buvo nustatyta, kad Mažosios Lietuvos dalis, į šiaurę nuo Nemuno, atskiriama nuo Vokietijos ir pavedama aliantų globai.

1920 m. sausio 10 d. Klaipėdos miestą ir jos kraštą užėmė prancūzų okupacinė kariuomenė, kuri ten išbuvo tris metus su viršum. Reikėjo nugalėti įvairių sunkumų, nes į Klaipėdą ir jos kraštą reiškė pretenzijų netik nugalėtoji Vokietija per vietoje gyvenančius vokiečius, bet ir Lenkija. Kai kuriems vaidenosi Klaipėdos freištatas.

Atėjo momentas skubiai veikti. 1923 m. sausio mėn. pradžioje įvykęs sukilimas padarė galą visoms politinėms spekuliacijoms. To pat mėnesio 15 d. sukilėliams įsiveržus į miestą, kapituliavo okupacinė kariuomenė ir sukilėliai užėmė miestą.

Lietuvos Vytis po daug šimtų metu kovos ir laukimo pasiekė Baltijos pajūrį. Visai Lietuvai atsidarė platus kelias į pasaulį, kuris daug šimtų metų jai buvo užkirstas. Reikia pasakyti, kad Lietuvos žmonės nesnaudė, bet pagreitintu tempu stengėsi pasiekti tą, kas per daug šimtų metų buvo užleista.

Šita, 1923 m. sausio 15 d. datą mes norime įsidėmėti kaip vieną svarbiausių a b i e j ų Lietuvos kraštų gyventojų laimėjimu. Tai buvo didis istorinis įvykis lietuvių tautos istorijoje.

Bet politinis ratas nesustojo, sukosi vis didėjančiu greitumu prie naujų politinių ir militarinių susirėmimų. Nėra šio rašinio tikslas atpasakoti visa, kas tame laikotarpyje įvyko. Rezultate mes matome visa Lietuvą kenčiančią po naujo tirono letena.

Bet patyrimas rodo, kad istorija nestovi vietoje ir kad dabartinė situacija negali likti amžinai. Gali ateiti laikas, kai anie geležiinai pančiai subyrės ir visi Lietuvos žmonės išvys skaistesnį rytojų.

Dr. M. Anysas.

MAŽOSIOS LIETUVOS MOTERŲ TAUTINIAI DRABUŽIAI

Prūsų ir Klaipėdos krašto lietuviai itin išlaikė senąją lietuvių kultūrą. Dar prieš keletą šimtų metų Praetorius savo leidinyje apie Prūsus, pateikė mums gražiausius senovės lietuvių drabužių pavyzdžius, o didžiulis Gizevijaus spalvuotų tautinių drabužių piešinių rinkinys, buvęs Karaliaučiaus muziejuje, vaizduoja ypatingo grožio tautinius drabužius.

Kai buvo renkami senovės tautiniai drabužiai Klaipėdos krašte Žemės Ūkio Rūmų leidiniui: "Lietuvių moterų tautiniai drabužiai", redaguotam Antano Tamošaičio, didelė talkininkė buvo Elzė Jankutė ir jai pavyko surasti Bitėnų kaimo apylinkėje tokių pat senoviškų sijonų ir siuvinėtų marškinių, kuriuos vaizduoja Gizevijus savo piešiniuose.

Prieš porą šimtų metų Kristijonas Donelaitis su neišpasakyta meile aprašė Prūsų lietuves verpiančias ir audžiančias drobes ir marginius. Karaliaučiaus muziejuje, gintaro skyriuje, buvo surinkti gražiausi ir įvairiausi gintaro karoliai, gintarinės sagutės, archeologiniame skyriuje tarp gausybės piliakalnių iškasenų ypatingai puošnūs krūtinės ir kaklo papuošalai, apyrankės ir segės.

Šilutėje privačiame muziejuje surinktos gražiausiai siuvinėtos nosinaitės, skepetaitės ir krepšiai - kišenės.

Maž. Lietuvos moterys buvo ypatingai nagingos ir darbščios, ne tik audimu, dideliems kraičiams, bet ir visokiems baltiems ir spalvotiems mezginiams, ypač raštuotoms pirštinėms ir kojinėms megzti, o ypatingai mėgo siuvinėti.

Dar iki II-jo Pasaulinio karo Klaipėdos krašte, Tilžės ir Karaliaučiaus apylinkėse buvo daug audžiama ir dideli kraičiai sukraunami ir kraičių skryniose tūnojo šimtamečiai lietuviški marginiai, o vokiškuose liaudies dailės žurnaluose būdavo spausdinama nemaža paveikslų Prūsų lietuvių sodžiaus meno pavyzdžių.

Prūsų ir Klaipėdos kr. lietuvių tautiniai drabužiai labai saviti ir stilingi, jų bendras bruožas tai dryžuotumas ir languotumas. Pirmiausia krinta akin labai plačios ir dažniausiai klostyti ilgadryžiai, languoti ir rečiau skersadryžiai stori vilnuoniai ir lengvesni pusvilnoniai sijonai — kedeliais vadinami. Jie tamsokų spalvų su ryškesniais dryžiais, o tuo tarpu kiklikai labai smulkiu rašteliu, pluošteliu atausti, įaudžiant raštelio viduryje šviesų pluoštą. Kiklikų dugnai vieno bendro atspalvio, jų yra įtin įvairių: raudonų, bordo - tamsiai raudonų, mėlynų įvairaus tamsumo, žalių, rudų ir t.t.

Kiklikų pasiuvimas labai skiriasi nuo kitų Didžiosios Lietuvos apylinkių. Mažlietuvės labai mėgo kiklikus didelėm stačiais kampais kaklo iškarpom arba tiesiog kiklikas per pečius kabojo ant juostelių, — dažniausiai trumpas iki juosmens.

Prijuostes dėvėdavo dažniausiai šviesias linines, medvilnines, rečiau vilnones. Vilnonės retai pasitaiko šviesios, daugiausiai jas ausdavo ant tamsių fonų. Labiausiai mėgiamos skersais dryžiais, bet daug ausdavo ir išilgais dryžiais su apačioje puošnia skersine juosta ir kutais.

Prijuostės audžiamos keturnytai pluošteliu, sugrąžytiniu suvėrimu, pakeliant dalį raštų balanomis. Išrenkami platūs raštai — žvaigždutės įkomponuotos į juostos raštą, pagrindiniam dryžiui, o kiti dryžiai ir dryželiai audžiami iš suvėrimo.

Lininiai marškiniai, skepetaitė, drobulė ir nosinaitė būdavo su didžiausiu kruopštumu ir nagingumu išsiuvinėta raudonais arba baltais siūlais. Raštus pasirinkdavo stilizuotas tulpes ir tulpeles, žvaigždutes, dobilėlius, juostų motyvus ir gėlelių kompoziciją. Marškinių pagrindiniai raštai eilėmis skersai rankovės ties antpetėliais ir rankovės pradžioje. Smulkūs rašteliai rankogaliams ir apykaklei papuošti. Skepetaičių ir nosinaičių, kiekviename kampe vis kitokių sugruvimų (kompozicijų) raštai išsiuvinėti, o drobulės raštai sugrupuoti ilgoje juostoje ir ji eina išilgai, viduryje, per visą drobulę.

Marškinių pasiuvimas labai originalus, su didele iškarpa, bet iš išaustos medžiagos nieko neiškerpama. Į liemenėlę įstatomos rankovės ir visas plotis iškarto suraukiamas ant tvirto siūlo — šniūrelio. Kado užbaigimui prisiuvami baltos medžiagos klosteliai arba smulkiai austa raštuota, bet kartais suraukiama špygutėmis, tada nepuošiama klosteliais.

Juostos spalvotos vienašalės ir lygiašonės. Ypatingai vienašalių juostų raštai originalūs ir įvairūs ir skiriasi nuo visų kitų juostų.

Galvos papuošalai originalūs turtingais rinkiniais audekle, juostos platume ir klosčių klostyme. Raštuotai išrenktos juostelės, susiuvamos į drauge ir klostomos eilėmis. Kaspinai išklinojami puošniais raštais. Ant prijuostės ties kairiuoju šonu kabojo graži siuvinėta kišenė, mūvėjo margas raštuotas ir spalvotas pirštines ir avėjo kiaurarašte arba raštuotai megztas kojines ir namų darbo batukus.

Prūsų lietuvės mėgo daug prisiausti visokių marginių, o ypač gražiai rengtis savo darbo drabužiais.

Prūsų lietuvių rankdarbiai labai skyrėsi nuo vokiškųjų, todėl senaisiais laikais ir vokiečiai neslėpė, kad tie visi yra lietuviški, užtat ir jų liaudies meno knygose randami, kaip prūsių lietuvių rankdarbiai. **A. Tamošaitienė.**

PASMERKĖ TITO DRAUGĄ

Vladimir Dedižer, Jugoslavijos prezidento Tito artimas draugas, jo biografijos autorius, pateko komunistų partijos nemalonėn. Jo duoti pareiškimai užsienio spaudai sukėlė audrą jugoslavų kompartijos eilėse. Jis, kaip ir kitas jugoslavų komunistų veikėjas Džilas, pareiškė nesutinką su oficialia dabartinės komunistinės vyriausybės linija. E. Kardelj, einąs valstybės galvos pareigas Titui lankantis Indijoj, paskelbė juos esant neištikimais režimui ir pasiūlė seimui atimti Vl. Dedižer seimo nario teises. Seimas tai padarė vienbalsiai, net nesvarstęs pasiūlymo.

Belgrado gi radijas paskelbė šiuos kaltinimus: 1. Vl. Dedižer bendradarbiavęs su buvusiu min. pirm. pavaduotoju Milovan Džilas, kuris pernai sausio mėn. buvęs išmestas iš partijos ir iš vyriausybės; 2. atsisakęs pasiteisinti partijos kontrolės komisijai, kuri jį kvietusi gruodžio 15 d.,; 3. davęs neteisingų informacijų užsienio spaudai ir apjuodinęs Jugoslaviją. Šie kaltinimai buvo paskelbti komunistų partijos kontrolės komisijos vardu, kuri pareikalavo išmesti Dedižer iš partijos, atleisti jį iš vykdomojo komiteto nario ir visų kitų pareigų, kol centrinis komitetas išspręs jo bylą. Manoma, kad Dedižer kaltinimai bus perduoti teismui. Tuo atveju jam grėstų kalėjimo bausmė nuo 6 iki 20 metų. Kol kas nieko nekalbama kada jis galėtų būti teisiamas.

Dedižer iš savo pusės buvo bandęs teisintis per užsienio spaudos korespondentus, bet šie policijos buvo perspėti, kad tokia spaudos konferencija bus laikoma nelegalia. Korespondentai bandė susisiekti su Dedižer telefonu, bet nepavyko; policija pranešusi, kad jis su šeima nuėjęs gulti, nors tai buvo 7 val. vak.

Kanadiečių stipendijos Europon

Kanados vyriausybė 1955 m. skirs 25-30 stipendijų norintiems pasitobulinti Kanados mokslo žmonėms. Tos stipendijos bus skiriamos iš vyriausybei priklausančių sumų Olandijoj ir Prancūzijoj. Stipendijų yra dvi rūšys — "fellowships" ir "scholarships". Į pirmąją, kurios dydis $4 000 metams, gali pretenduoti asmenys nejaunesni kaip 30 m. ir kuo nors pasižymėję — mene, humanitariniuose, socialiniuose, gamtos ir profesiniuose (professions) moksluose. Nereikalaujama, kad būtų siekiama akademinio laipsnio, nors besikreipiantieji turi tiksliai išdėstyti savo studijų planą.

Į antrąją stipendijų rūšį gali pretenduoti šiaip jau pažengę moksle bei turį MA laipsnį. Išimtinais atvejais meno studentams tokio laipsnio gali būti ir nereikalaujama. Stipendijos dydis — $2 000 metams, sritys — menas, humanit., socialiniai ir gamtos mokslai.

Kelionė laivais ten ir atgal bei kelionės traukiniais apmokamos vyriausybės lėšomis. Prašymams blankų ir šiaip informacijų kreiptis: Awards Comittee, The Royal Society of Canada, National Research Building, Ottawa 2, Ont. Prašymai turi būti paduoti iki 1955 m. kovo 15 d.

TREMTINIŲ VARGAI VOKIETIJOJE

Kielyje gruodžio 19 d. įvyko Schleswig - Holsteino Užsieniečių Patariamosios Tarybos 6-tas posėdis, kuriame dalyvavo krašto ir feder. vyriausybių atstovai, UT Augštasis komisaras Roerholt bei labdaros organizacijų atstovai. Lietuviams posėdyje atstovavo Krašto Tarybos narys E. Žilius.

Didžiausią posėdžio dalį užėmė benamių užsieniečių įkurdinimo klausimas. Darbo biržos duomenimis vokiečių darbdaviai kratosi užsieniečių ir tik paskutiniu laiku vienas, kitas užsienietis yra gavęs darbo. Tuo būdu tremtinių, išbuvusių bedarbiais daugiau dviejų metų yra 74%. Iš 3107 benamių užsieniečių dirba 980 ir tai daugiausia anglų, amerikiečių ar prancūzų MSO daliniuose.

Sezoniniai darbai ūkiuose, prie bulvių nuėmimo, runkelių kaupimo ir pan. yra naudingi tik ūkininkams ir įstaigoms, kurios iš tų menkų ir trumpų uždarbių daro išskaitymus.

Ir švietimo srityje yra neraminančių duomenų. Pinnebergo apskrities mokyklų inspektorius nupasakojo, kad iš 137 užsieniečių vaikų paskutiniu metu 18 pervesti į pagalbines mokyklas protiniai atsilikusiems. Buvo iškeltas klausimas, ar vokiečių mokytojai, norėdami atsikratyti nepakankamai mokančių vokiečių kalbą vaikų, nepervedinėja į tas pagalbines mokyklas užsieniečių vaikų per lengvai. Tas mokyklas baigusiems paprastai esti uždaras kelias tolimesniam lavinimuisi ar amatų mokslui.

Įpilietinimo klausimu buvo išsiaiškinta, kad 10 metų išgyvenusieji gali būti įpilietinami, jei jų ekonominė būklė yra tvirta ir jie gali iš uždarbio išmaitinti šeimą. Įpilietinimo mokesčiai siekia 625 iki 3 000 DM. Tuo būdu praktiškai benamiams užsieniečiams įpilietinimas yra nepasiekiamas.

Savivaldybių ir šalpos organizacijų atstovai pranešė, kad jų iždai yra tušti ir kad Kalėdų šventėms nebūsią jokių dovanų užsieniečių vaikams, seneliams ar ligoniams.

DULLES ATSAKĖ PAVERGTŲJŲ JT

Pavergtųjų JT vardu Kalėdų proga Valstybės sekretoriui J. F. Dulles buvo pasiųsta sveikinimo telegrama, į kurią gautas toks atsakymas:

"Aš labai vertinu PJT Seimo man pareikštus sveikinimus, kuriuos Jūs (PJT pirmininkas) ir Jūsų kolegos Seimo Bendrųjų Reikalų Komisijoje Kalėdų proga man atsiuntėte. Išreikšdamas žmonių broliškumą, Kalėdų prisiminimas mums iš naujo įkvepia bendrą tikėjimą pasaulio taika ir gera valia. Amerikiečių tauta, kaip kad ir kitos laisvosios tautos, per kovas ir aukas yra išmokusi branginti savivaldos ir įstatymų patikrintų pagrindinių teisių bei laisvių naudojimą. Šį laisvės paveldėjimą ji yra pasiryžusi saugoti. Naujųjų Metų išvakarėse čia Amerikoje mes esame labai atidūs sunkiai daliai tų milionų pasaulio žmonių, kuriems laisvė ir nepriklausomybė yra išplėšta, kurie betgi ryžtingai atsisako tironų diktatams palenkti savo nusistatymus bei dvasią. Apgalvoti PJT Seimo svarstymai, — juos aš stebiu su susidomėjimu, — liudija teisingą laisvojo pasaulio nusistatymą pavergtųjų tautų problemų atžvilgiu. Jie taip pat atspindi laisvųjų žmonių dvasios vieningumą, tą būtinąją laimingesnės ateities elementą".

GEORGE BEN, B.A.

teisininkas — advokatas ir notaras.

Kalba slavų kalbomis.

1147 Dundas St. W., Toronto

Telef.: OL. 8431 ir OL. 8432.

Lietuvio elektros ir apšildymo kompanija

DEDA NAUJAS APŠILDYMO KROSNIS:

★ **Vandens ir oru apšildymo,**
★ **Paprastas ar "Air Conditionning",**
★ **Perstato apšildymą iš anglių į alyvą.**
★ **Taip pat atlieka įvairiausius elektros instaliacijos darbus.**

Pigiausios kainos.

Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai.

Išsimokėjimo sąlygos — 24 mėn.
Techniški patarimai veltui.

Smitas Electric and Heating Co.

71 BEATY AVE., TORONTO - Tel. OL. 8719.

Dėmesio jūrininkystei

Neužtenka žodžių versmes išlieti, šimtą pažadų padaryti, savų tarpe pasigirti, kad mes pajūrio, Klaipėdos ir visos Mažosios Lietuvos neišsižadėsime. Kai reikėjo darbais įrodyti, kad jūra mums reikalinga, kad vienintelis uostas yra valstybės gyvybinis reikalas, taip pat kad ir nepriklausomybė mums brangi, tai mūsų veiksmai nesekė žodžių.

Neskubėję įsitvirtinti jūroje praradome Klaipėdą, o nesipriešindami per lengvai netekome nepriklausomybės. O teisingi žodžiai... Tas laisvės nevertas, kas negina jos!

Iškilmingų paminėjimų, gražių kalbų netrūko tada, netrūksta ir dabar, bet tuo viskas ir baigiasi. Net ir po daugelio patyrimų, atrodo, nieko neišmokome, o reikia visgi ką nors padaryti.

Per trumpą nepriklausomybės laikotarpį daug ko buvo nesuspėta nė padaryti, nes trūko kapitalo, specialistų ir veržlumo. Kai kurios sritys buvo visiškai nemėginamos — "neatitiko" mūsų tautos būdą. O kaip tik viena iš pelningiausių sričių yra prekyba. Vos ne vos pavyko mažą tautos dalį nukreipti į šią sritį. Nors ir nemokšoms esant, vis dėlto gražaus pinigėlio būdavo padaroma. O šioje srityje galėjo dar dešimtys tūkstančių užsidirbti sau net baltą duoną, jeigu būtume turėję daugiau tos srities žinovų.

Ir tik padėjus pagrindus prekybai, buvo žengtas dar vienas žingsnis — pradėtas kurti tautinis prekybos laivynas, nes prekyba be transporto, tai tas pats kas žmogus be kojų. Įsivaizduokite sau ūkininką vežantį į prekyvietę savo javus išnuomotu arklu ir vežimu, arba už atlyginimą kitą ūkininką nešantį jo derlių skirtą pardavimui.

Iš viso mes apie jūrą galvojame nerealiai su romantika, pasibaisėjimu ir priminus jūrą, dažno mintys nukrypsta į Palangos smėlynus, o ne į uostus su krantinėmis, laivais, kranais. Jau tikrai būtų laikas jūrą įvertinti ūkinėmis akimis, kaip pigiausią transporto kelią, kurį gamta pastatė ir prižiūri. Toliau nepamirškime jūrų žvejybos. Žuvų nereikia nei šerti nei prižiūrėti, reikia tik turėti priemonių ir mokėti pagauti, o juk tai vertingas maistas. Na ir vasarviečių išplėtimas, sumoderninimas bei atitinkamas išreklamavimas duo tų pajamų iš turizmo. Ar turėjome Lietuvoje nors vieną gerą viešbutį arba tinkamus kelius automobilistams? — o tas būtina, norint turistų susilaukti! Taigi laivininkystėje, jūrų prekyboje, augštosios jūros žvejyboje ir iš turizmo ne vienas galėtų neblogai verstis ir esant pilnai kišenei galima romantiškai laiką praleisti išsitiesus Kuršių Neringoje ant smėlio arba buriuojant su jachta Baltijos vandenyse.

Įsitvirtinti jūroje be kapitalo ir atitinkamų specialistų yra neįmanoma. Apie kapitalo telkimą reikėtų atskirai pašnekėti, kadangi išeivijoje esame tik maža tautos dalelė. Bet neapsiriksiu pasakęs, kad nedovanotiną klaidą darome nesirūpindami savųjų specialistų paruošimu, kai dabar turima gera proga ir sąlygos. Įvairių mokyklų čia gausu, studijuojančio jaunimo skaičius vis auga, bet nesigirdėti, kad kas nors būtų pasirinkęs jūrinę specialybę, o tai būtų labai pravartu, nes mums trūko ir trūks denio tarnybos — kapitonų, šturmanų, deviatorių, radio - telegrafistų; mašinų tarnybos — inžinierių ir mechanikų; augštosios jūros žvejybos ir žuvies apdirbimo specialistų, hidrografų, kartografų, laivų statybos ir architektūros inžinierių, laivyno gydytojų, jūrų teisės žinovų, meteorologų, uostų statybos inžinierių, laivų maklerių, frachtuotojų, draudimo, jūrų prekybos ir kitų specialistų. Reikia raginti jaunimą domėtis tomis specialybėmis, kad vėliau nereikėtų siųsti brangiai atsieinančius stipendininkus į užsienį, bet turint specialistų kadrą galėtume paruošti naujas jėgas savose mokyklose. Ir tu, jaunime, žvelk į naujus horizontus, nesek vien savo protėvių pėdomis, nes naujose srityse įgytu patyrimu, atneši būsimai valstybei didesnį gerbūvį!

Sunku pamiršti, kad apie jūrą, jūrininkus, žvejus neužtiksi nieko mūsų grožinėje literatūroje, kompozitoriai be jūreivių maršo nieko daugiau nesukūrė jūrinėmis temomis, nekalbant jau apie liaudies kūrybą, kur už "jūrų marių" yra kaž kas paslaptingo, baisaus, o dainose tik su žirgeliu, ne laivu, bernelis per vandenis plaukdavo.

Bet gyvenimas verčia jūra rūpintis ir joje tvirtintis tautas ją siekiančias, nes tas artimai surišta su tų tautų nepriklausomybe. Juk dėl priėjimų prie jūros vyko ir vyksta tarp valstybių nepaliaujamos rungtynės, lydimos ilgų karų.

Taigi šia proga prisimindami Klaipėdos, to vienintelio mūsų uosto, atvadavimo sukaktį, nepamirškime, kad neišlaikysime vakarinių žemių, t.y. didesnės ar mažesnės dalies Mažosios Lietuvos, jeigu nesuskubsime greitai įsitvirtinti jūroje.

Net ir vokiečiai pagrobę Klaipėdą pripažino mums reikalą turėti laisvą zoną, kadangi turėjome jau savo tautinio laivyno branduolį.

Pažiūrėkime į dabartinę Lenkiją, kaip ji skuba didinti savo prekybos laivyną ir tuo būdu stiprintis iš vokiečių atimtose srityse. Arba Izraėlio laivai jau plaukioja visuose pasaulio vandenyse. Nesinorėtų, kad mes vis būtume lyginami su Albanija ar Liberija, bet deja taip buvo.

Prisidėkime visi savo įnašu, kad atėjus laikui greitai įsikibtume į pajūrį ir išeitume į jūrą, jeigu nenorime, kad vėl trečią kartą būtume atstumti nuo jos. Skatinkime jaunimą griebtis jūrinių specialybių, o rašytojus ir muzikus jūrinių temų, remkime jūrinės srities darbuotojų pastangas, kurie siekia kad plačios mūsų bendruomenės dalis perprastų jūros reikšmę ir jos naudą. Su tokiomis ar panašiomis mintimis paminėkime sausio 15 dieną mūsų pajūrio atvadavimo sukaktuvės ir iš savo atliktų darbų pastatykime paminklą didvyriams, kurie žuvo kovoje pajūrį atvaduojant. **B. Stundžia.**

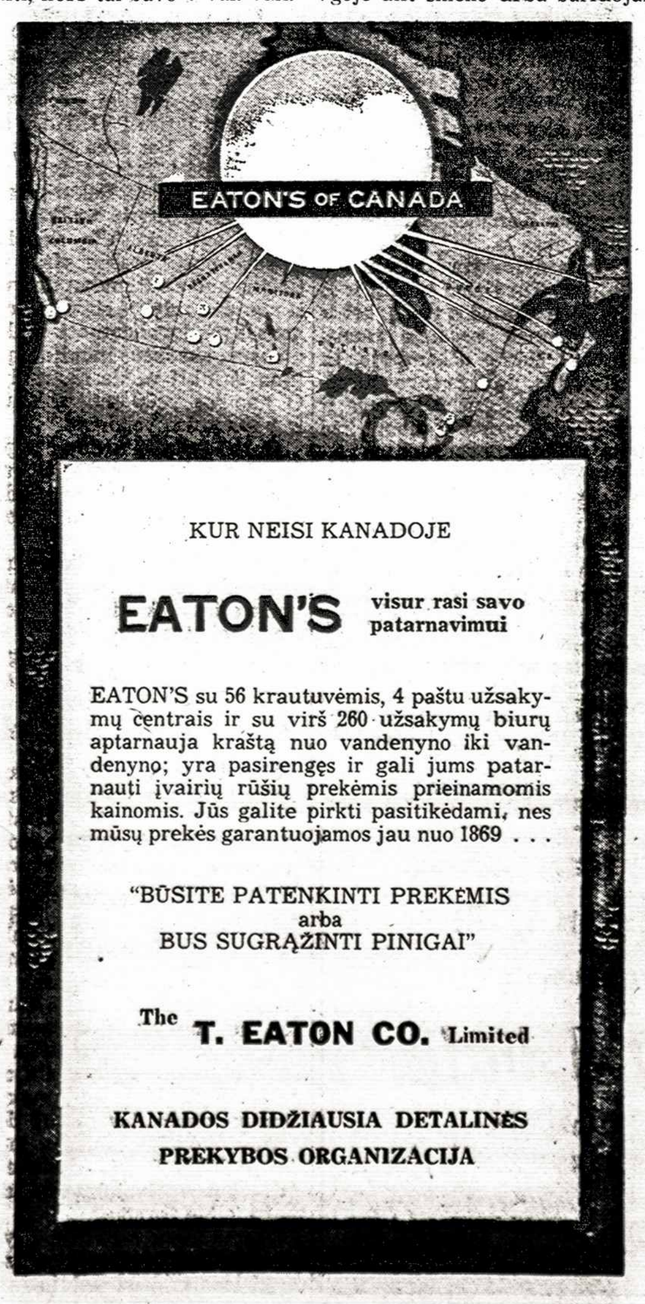

Sovietai grąžina laivus

Karo metu JAV buvo paskolinusios Sov. Rusijai 735 įvairių rūšių laivus. Po karo JAV nekartą bandė juos atgauti, bet vis nesėkmingai. Sovietai pranešė, kad 318 paskolintų laivų buvo paskandinti, daugelis stipriai apgadinti, taip kad likę netinkami naudojimui. Tam įrodyti jie pateikė atitinkamus liudijimus. Iš dar likusių laivų, tinkamų naudojimui, sovietai užpernai buvo pažadėję grąžinti 186. Pagal naujausią susitarimą, sovietai sutiko grąžinti 27 nedidelius laivus 1955 m. birželio ir liepos mėn. per Japonijos uostą Maizura. JAV Valst. Departamentas pranešė, kad derybos dar nesančios baigtos; dar esą deramasi dėl grąžinimo 167 laivų.

— **Maskva.** — Ilja Ehrenburg, kurio padėtis atrodė pašlijusi, prieš pat Kalėdas vykusiame SSSR Rašytojų Sąjungos suvažiavime išrinktas valdybon. Tai rodo, kad jo padėtis sutvirtėjo.

Pavergtoje tėvynėje

Kaip mirė t. B. Andriuška

ELTA yra per ryšininkus gavusi smulkesnių žinių apie lietuvio jėzuito tėvo B. Andriuškos mirtį Urale. Sup. prov. P. J. Jansen savo vizitacinės kelionės po Suomiją metu gavo žinių apie suomį Haraldą Hjeltą, kurį t. Andriuška viename rusų kalėjime yra atvertęs į katalikybę. T. Andriuška buvo įgrūstas į kalėjimą 1949 m. Minimasis suomis buvo laikomas vienoje Uralo kalėjimo vienutėje drauge su t. Andriuška ir kitais dviem kaliniais, nubaustais sunkiųjų darbų kalėjimu. Jie turėjo visą laiką būti vienutėje, išskyrus 20 min. kai leisdavo iš jos išeiti. Kaliniai galėjo skaityti užsieninę literatūrą, bet tegaudavo tiktai tokias knygas, kurios neprieštaravo bolševikinėms pažiūroms. T. Andriuška gaudavo iš savo pusbrolio ir siuntinėlių. Kadangi rašomojo popieriaus neturėjo, tai tam tikslui naudojo cigaretėms sukti popierių. T. Andriuška, kiek sąlygos leido, atlikdavo religines pareigas ir skaitė filosofijos kursą, taip pat komponavo. Mirė 1951 m. persišaldęs ir ištiktas smūgio. Medicininė pagalba jam nebuvo suteikta. Slaugė tik vieną kartą patikrino jo temperatūrą. Kai atėjo išnešti tėvo daiktų, tai Hjeltas jo akinius padėjo į šalį. Bet kai į celę nebuvo atneštas tėvo vardu ėjęs laikraštis, tai, Hjeltui dėl to pasiteiravus, buvo paaiškinta, kad jį tėvas skaitąs jau savo "naujoje celėje". Tačiau Hjeltui užginčijus, kad tai negali būti, nes tėvas jau esąs miręs, visdėlto jo mirties faktas buvo viešai neigiamas. Tik kartą, pasitaikius progai, kai Hjeltas apie tai pasiteiravo patį kalėjimo direktorių, pastebėjus, kad tėvas negalįs skaityti, nes neturįs savo akinių, direktorius patvirtino, jog t. Andriuška tikrai miręs.

Giedraičių parduotuvė visą dieną pirkėjų buvo lankoma, pranešė Vilniaus radijas lapkričio 25 d. Girdi, pirkėjai domėjosi tik ką atvežtais drabužiais. Bet pirkti juos pajėgė tik "Gegužės pirmosios" kolchozo kiaulininkė Dagytė ir kolchozininkas Petras Mačiulis. Dagytė pirkusi medžiagos apsiaustui, o Mačiulis — vilnonę eilutę ir skarelę žmonai. Mačiulis vilnonę eilutę galėjęs pirkti, nes šiemet žymiai padidintas atlyginimas kolchoze už darbadienius. Pernai, kai už darbadienius buvo mažesnis atlyginimas, Mačiulis negalėjo už ištisų metų atlyginimą eilutės nusipirkti.

Be Mačiulio ir Dagytės, tą dieną buvę dar du pirkėjai: kolchozininkas Antanas Karosas pirkęs Charkovo gamyklos dviratį, o Jonas Bujanauskas iš parduotuvės išsinešęs naują radijo aparatą. Ar jį Bujauskas pirko, ar tik pasiskolino bandymui, komunistinis seklys nežino. Parduotuvės vedėja Mackūnienė jam pareiškusi, jog tą dieną "apyvartos planas buvęs viršytas". Komunistų šnipelis dar pridūrė, kad Giedraičių parduotuvė esanti viena iš geriausių visame Širvintų rajone. Matyti, kitose parduotuvėse jis nė tiek pirkėjų neužtiko.

Laisvame krašte žmogus su savo uždarbiu gali elgtis, kaip tinkamas. Niekas ten nesidomi, kas, ką ir kur perka. Kitaip yra okup. Lietuvoje. Ten žmogus nuolat šnipinėjamas, sekamas kiekvienas jo žingsnis ir gaudomas jo pasakytas žodis.

Apie Kauno pramprekybos direktoriaus pavaduotoją Volkovą išdrįso nepalankiai prabilti ir komunistinė "Tiesa", kuri visuomet atsidėjusi globoja rusu.

Rusas komunistas Volkovas jau seniai yra Kaune pasižymėjęs. Dirbdamas Glavlegzbyte, iš bazių imdavo deficitines prekes ir jas parduodavo spekuliantams, gerokai pasipelnydamas. Volkovas dar labiau atkuto, pradėjęs dirbti Kauno pramprekyboje, nes čia jam buvo geresnė dirva spekuliacijomis verstis. Kiekvienas jo žinioje esąs tarnautojas jam buvo pasipelnymo auka. Štai jis išsikviečia pramprekybos parduotuvės Nr. 63 vedėją Plačiakį ir ima kamantinėti: Blamų gavai?" — "Gavau". — "Tai nuo kiekviena blamo man po dešimtinę". — "Bet iš kur aš imsiu?" — nustemba Plačiakis. "Žinok iš ko duoną valgai" — Volkovas jį ispėja. — "Ar supratai?"

Komunistų partijos dienraštis vengia stabtelti ties komjaunuole Barančnikova, kuri atvyko iš Rusijos tariamai prekių žinovės darbo dirbti. Kad ji savo darbo dirbti nesugeba, visiems net ir pramprekybos vadovybėje buvo žinoma. Jau buvo užsimota ją atleisti iš darbo, bet nepavyko, nes ji turi gerus ramsčius ne tik komjaunimo, bet ir kompartijos organizacijose. Ji per trumpą laiką sugebėjo pasižymėti. Kurį metą dirbdama pramprekybos parduotuvėje Nr. 16, blogos rūšies avalynę pardavinėjo kaip geros rūšies ir iš tų sukčiavimų neblogai uždirbo. Ji greitai sugebėjo rusišką prekių pažinimą Lietuvoje pritaikyti. Ima iš parduotuvių trūkstamas prekes, parduoda spekuliantams, gerai uždirbdama. O ji išsispecializavusi sukčiavime visoje eilėje sričių: parduoda spekuliantams moteriškus batus, kailinius, užuolaidas, medžiagas ir apskritai visas prekes, kurios jai gali naudos atnešti.

O tokių didvyrių, kaip Volkovas, Barančnikova, yra pilna kiekviename Lietuvos kampe. Jie visi čiulba apie rusų lietuvių bendravimą, nepamiršdami panaudoti savo ilgų pirštų sukčiauti, vogti, o jei reikia, ir plėšti.

HAMILTON, Ont.

REMKITE GERUS DARBUS LINKSMAI!

Pirmas linksmavakaris 1955.

SAUSIO 15 DIENĄ

ROBERTS RESTORANE, HAMILTONE

King ir Sanford gatvių kampas

— BENI FERI MUZIKA —

Turtinga loterija, Bufetas, Gėrimai, Pradžia 7.30 val. vak.

Rengia Hamiltono LK Moterų Draugija. Maloniai kviečiame visus.

LK Moterų D-jos pirmininkė yra K. Meškauskienė. D. Kazlauskienė dėl sveikatos iš pirmininkės pareigų pasitraukė lapkričio mėnesį.

— Gruodžio 12 buvo surengta K. Mot. D-jos arbatėlė, per kurią at-kai įteikė p. Žymantienei odinį albumą, o Mot. D-ja — gintaro karolius. Abiejose organizacijose p. Žymantienė buvo uoli valdybų narė ar pirmininkė. Kalbas pasakė parapijos klebonas kun. J. Tadarauskas ir K. Meškauskienė. Paskui visi linksmai praleido vakarą linkėdami p. Žymantam geriausios kloties.

Ateitininkų kuopa, kuriai vadovauja Jer. Pleinys, praėjusiais metais ypač suaktyvino savo veiklą. Be eilės religinių ir tautinių minėjimų, pažymėtinas vienas stambesnių darbų — lietuviškos bibliotekos įsteigimas. Joje hamiltoniečiai gali rasti beveik visas lietuviškas knygas.

Metų bėgyje suruošti keli vakarai sustiprino kuopos kasą ir įgalino paremti mūsų visų bendrus reikalus. Gruodžio mėnesį v-ba iš savo pajamų paskyrė: M. Biržiškos fondui — $10, Šalpos Fondui — 25, šeštad. vysk. M. Valančiaus vardo mokyklai — $25, parapijos skoloms mokėti — $15, Mountain sanatorijoj besigydantiems 4 suaugusiems ir 2 vaikams lietuviams Kalėdų proga pasiuntė dovanėlių. Linkėtina Hamiltono ateitininkams ir ateity stiprėti skaičiumi ir dvasia ir nenuilstamai stovėti krikščionybės ir lietuviškumo idalų sargyboje!

Lietuviškų laikraščių naujos prenumeratos ir jų pratęsimai priimami kiekvieną sekmadienį po pamaldų lietuviškam kioske.

Šiais sukaktuviniais metais paraginkim savo draugus, kurie liet. spaudos neprenumeruoja, užsisakyti kurį nors liet. laikraštį.

Žiemos baliuje, sausio 22 dieną Royal Connaught viešbučio Normandie salėje, geriausia proga pasišnekučiuoti su savo draugais o jaunesniesiems, kad ir vedusiems smagiai pasišokti.

Įėjimas tik $1.25; staliukai veltui. Tas įmanoma tik tada, kai į vakarą susirenka virš 200 svečių. Tad neapvilkime TF v-bos pasitikėjimo ir kuo skaitlingiau dalyvaukime šiame baliuje. Prisimintina, kad šiemet tarpas tarp Kalėdų ir Užgavėnių neilgas, todėl ir numatomi keli šiame laike lietuviški vakarai turėtų susilaukti didesnio mūsų dėmesio.

Šį šeštadienį visi renkamės 7 val. 30 min. į jaukius Hamiltono Katalikių Moterų D-jos šokius Robert's Restaurant. Smulkesnių informacijų rasime šio numerio skelbime.

Lietuviški filmai gruodžio 18 d. buvo rodomi brolių Žukauskų, gyv. 310 Queen St. S. Hamilton, Ont.

Su dideliu nuoširdumu reikia sveikinti brolių Žukauskų iniciatyvą, kurie nebodami didesnių išlaidų, nufilmavo beveik visus praėjusių metų mūsų svarbiuosius religinius ir tautinius įvykius: katalikų kongresą Hamiltone, II-ją Lietuvių dieną Toronte, Niagaros lietuvių šventę ir eilę kitų.

Reikia konstatuoti, kad filmai yra labai vykę, spalvoti ir parodo iniciatorių didelį meninį pajautimą. Ypač krenta į akį Hamiltono bendras vaizdas, tabako skynimas ir daug kitų vaizdų.

Pritaikyta liet. plokštelių muzika, ypač "Čiurlionio" dainos, labai puikiai derinasi su filmų turiniu, ir bendroje išvadoje rekomenduotini visiems Hamiltono, Toronto ir apylinkių lietuviams pamatyti. Be to, gi jose daugelis mūsų pamatysime save, kas irgi kelia tam tikro žingeidumo.

Šis pirmas filmų demonstravimas, beabejo, turėjo ir trūkumų, bet broliai Žukauskai įsitikinę, kad ateity juos būsią galima pašalinti.

Kad paskatintumėm iniciatorius nesustoti šiame darbe, mūsų pareiga nors dalinai kompensuoti jiems išlaidas ir visiems ateity pamatyti šiuos gražius ir mielus lietuviškus filmus.

Šie tautiečiai sveikina savo draugus, bičiulius ir pažįstamus su praėjusiomis Kalėdų šventėmis ir prasidėjusiais Naujais Metais i rvietoje kalėdinių atviručių aukojo Šalpos Fondui:

Vyt. Blauzdys $20, L. Klevas $5, K. Vvedaras $3, B. Orvydas $1.50, Juozapavičienė ir P. Stuoka po $1.

Šalpos Fondo v-ba maloniai dėkoja visiems geriesiems tautiečiams, kurie, sėsdami prie turtingo kūčių stalo, nepamiršo ir varge atsidurusių brolių! Atskirai per Jūsų korespondentą prašė išreikšti nuoširdžiausią padėką Vyt. Blauzdžiui, kurio auka yra stambiausia, kokią iki šiol yra gavęs Šalpos Fondas.

Šįmet tik pirmą kartą pradėta ši graži kalėdinė šalpos akcija davė virš $100. Tikimės ir laukiame, kad ateinančių Kalėdų švenčių proga į ją įsijungs daugumas mūsų kolonijos lietuvių. Juk taip lengva atitraukti šia proga nuo savo stalo vieną antrą dolerį, jei nors truput pajaučiame mūsų tautiečių varganą būklę.

Sk. St.

Apyl. valdybos rinkimuose balsų gavo

1. Pleinys Jeronimas	194
2. Mikšys Kazimieras	154
3. Mingėla Antanas	138
4. Kėžinaitytė Marija	133
5. Norkus Kęstutis	118
6. Stonkus Juozas	108
7. Vainauskas Alf.	102
8. Sakalas Pranas	78
9. Skripkutė Liucija	77
10. Mikalauskas Aleks.	72
11. Astas Juozas	69
12. Lesevičius	52

Į revizijos komisiją

1. Svilas Juozas	176
2. Grajauskaitė Alb.	162
3. Subatnikaitė Valent.	118
4. Giedraitis Petras	106
5. Savickas Povilas	74

Išrinkti į apyl. valdybą pirmieji 7, o į rev. kom. pirmieji 3.

Padėka

Hamiltono vysk. M. Valančiaus prad. mokyklos vedėjas su mokytojais ir Tėvų komitetas reiškia širdingą padėką už suteiktą mokyklai dovaną — $205 šiems geradariams:

"Aušros Vartų" parap. Klebonui ir Komitetui — už $100;

Tautos Fondo Hamiltono skyriaus Valdybai — už $50;

KLB Hamiltono apylinkės Valdybai — už $30 ir

Vyr. Ateitininkų Kuopos Valdybai — už $25.

Ši 205 dol auka laike mokyklos eglutės Kalėdų Senelio uždarais vokais buvo padalinta mokykloje dirbantiems ir padedantiems 6 mokytojams, kaipo simbolinė dovana už pasiaukojimą ir įdedamą darbą lietuvybės išlaikymui.

Tėvų Komitetas ir mok. Vedėjas.

Aukų vajus ir surašymas

TFA Kanadoje Hamiltono skyr. aukų vajaus nuo 1954 m. spalio 1 d. iki 1954 m. gruodžio 15 d.

APYSKAITA

Valdyba, vykdydama šį metinį jau ketvirtą iš eilės aukų vajų Tautos Fondui ir Hamiltono lietuvių surašymą, šįmet turėjo sunkesnes sąlygas, dėl užsitęsusių nesutarimų tarp VLIKo ir Diplomatijos šefo ir dėl vykstančio Oakville Fordo streiko, kuriame dirba apie 40 Hamiltono lietuvių. Nežiūrin tto, vajus davė gražius rezultatus, viso $830.25 (praejusiais metais $837.15). VLIKo ir savo vardu nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams, o ypač geriesiems talkininkams, kurie visi nietik sugaišo po keliasdešimt valandų, bet dar prisidėjo savo asmeninėmis aukomis.

Mes tikime, kad Hamiltono lietuvių dideles ir tolydžios įtampos pasiaukojimas paveiks mūsų vadovaujančius veikėjus, o kitas lietuvių kolonijas savo pavyzdžiu patrauks pasekti hamiltoniečiais.

Rinkėjai	Surašė lietuvių	Aukotojų skaičius	Surinko $.
1. Bakšys Stasys	262	111	$214.50
2. Urbaitis Vincas	117	47	96.25
3. Patamsis Alf.	88	30	75.50
4. Lesevičius Pr.	72	32	59.75
5. Normantas Step.	73	24	58.00
6. Aušrotas Algis	74	29	47.50
7. Daugilis Balys	106	30	46.75
8. Kazlauskas V.	64	18	39.25
9. Venslovas Br.	39	15	32.50
10. Mikšys Kazys	62	16	28.75
11. Povilauskas A.	31	13	24.50
12. Aselskis Bronius	41	11	23.00

(Nukelta į 9 psl.)

SAULT STE. MARIE, Ont.

Kalėdas praleidom daugiausia mažuose šeimyniškuose rateliuose. Pirkome dovanų savo artimiesiems, draugams ir, žinoma, neužmiršome mažųjų. Prisiminėm patys save, linksminomės, bet užmiršome tuos, kurie mūsų pagalbos yra reikalingi. Paskendę savo rūpesčiuos, nepagalvojome apie savo tautiečius anapus Atlanto. Taip, užmiršome tokį šalpos fondo vardą, o su juo ir savo tautiečius Vokietijoje. Gal Naujieji Metai praskaidrins mūsų galveles ir primins pareigą, kurios dar niekad nevykdėm.

Kalėdų antrą dieną V. M. Poškų mūrinukas skambėjo nuo lietuviškų dainų. Jauni tėvai nepagailėjo išlaidų bei trūso surengtami puikias krikštynas savo naujagimiui sūneliui Jonui. Be gausaus būrelio vietos lietuvių iš Toronto dalyvavo brolis, Jonas Poškus, Birutė ir Vytas Leviškauskai. Mes vietos lietuviai linkime ponams Poškams surengti dar nevienas šaunias krikštynas.

Švenčių metu atostogavo šiame mieste Kanados armijos parašiutininkas p. Šližys. Jis savo karine tarnyba yra visiškai patenkintas. Turėjome svečių ir iš tolimesnių Kanados vietų, bet ir mūsų žmonės negalėjo ramiai pratupėti šiame užkampyje. H. Matijošaitis, palikęs savo "žirgelį" kieme, pasigriebė lėktuvą ir nušvilpė į Torontą. Manome, kad didmiestyje smagiai šventes praleido.

Neužmiršo mūs ir garnys. Prieš pat šventes p. Kontautų šeima susilaukė sveikos dukros. Motina ir naujagimė jaučiasi visai gerai. Tai jau ketvirtą kartą garnys aplanko p. Kontautus. Vaisingų metų jiems linkime.

Gruodžio 19 d. KLB Sault Ste Marie apyl. valdyba sušaukė susirinkimą išrinkti ateinantiems metams naują valdybą. Bet tautiečiai dėl kažin kokių priežasčių šiuo susirinkimu visiškai nesidomėjo. Atsilankė vos keliolika žmonių. Kodėl toks nesidomėjimas bendraisiais mūsų reikalais, sunku atspėti. Galbūt besiartinančios šventės sukliudė, bet greičiausia, tai nenoras būti renkamiems į valdybą. Teisingai, juk valdybos darbai nėra rožėmis kloti. Tenka sugaišti nemažai laiko o atlyginimas, dažniausiai apšmeižimas tų, kurie aukojasi visų labui. Skaudu, bet tai tikra tiesa. Kad mūsų žmonės supranta organizuotumo reikalą matyt iš to, jog mielai lanko surengtus parengimus ir daugumas neatsisako išmesti reikalui esant auką. Beto, jautriai pergyvena, tą visiems įgrįsusį VLIKo ir šefo nesutarimą. Bet savo darbų nenori prisidėti. Taip valdybos rinkimai liko atidėti. Sekantis susirinkimas skaitysis teisėtas nežiūrint susirinkusiųjų skaičiaus. Iš savo pusės prašau visus tautiečius kuo skaitlingiau dalyvauti naujos valdybos rinkime ir neatsisakyti kandidatuoti. Juk iš didesnio skaičiaus kandidatų galima išrinkti veiklesnę valdybą. O nuo jos veiklumo priklausys ir visas mūsų veikimas.

Darbo reikalai nedaug pagerėjo. Nors visai nedirbančių nėra toks didelis skaičius, bet daug yra tokių, kurie dirba nepastoviai. Gandų gandeliai eina, kad plieno fabrikas gaus daugiau užsakymų, bet tai tik gandai, o konkrečiai nieko tikro nežinoma. Aa, kągi, turėkime vilties, kad naujieji metai bus laimingesni už praėjusius. **Artojas.**

Delhi, Ont.

Kalėdų eglutė. Kalėdų antrą dieną tabako augintojų vaikams šeštad. mokyklos tėvų komiteto ir mokytojų iniciatyva buvo suruošta Kalėdų eglutė. Programa buvo įvairi: skaityti rašinėliai, deklamuota, dainuota, pagrota akordeonu, visa eilė skambino pianinu. Atvykęs Kalėdų senelis, remiamas Bendruomenės ir ūkininkų klubo, buvo gana turtingas, net mokytojus apdovanojo. Programą vedė p. Augaitis. Tėvų komiteto vardu kalbėjo p. Stonkus. Jis padėkojo mokytojams už darbą, tėvams už lietuviškos mokyklos rėmimą moraliai, o KLB Delhi apylinkei ir Tilsonburgo Ūkininkų klubui už materialinę paramą.

Naujų Metų sutikimą apylinkės v-ba suruošė Cortlando salėje. Salė, nežiūrint keleto privačių pobūvių, prisirinko pilna. Čia draugiškoje nuotaikoje lietuviai pasivaišino sumuštiniais ir visų rūšių išgėrimais, pasišoko ir, sutikę N. Metus bei palinkėję vieni kitiems visokeriopos laimės, išsiskirstė.

Panašūs lietuvių susibūrimai yra sveikintini, tik savų patalpų neturint sunkoka suorganizuoti. Šios apylinkės lietuviai turėtų savos salės reikalą pajudinti.

Apylinkės valdyba sausio 2 d. posėdy tarp kitko svarstė vasario 16 minėjimo rengimas. Nutarta šiam reikalui sušaukti apylinkės ir Tilsonburgo Ūk. klubo valdybų bendrą pasitarimą sausio 16 d. tuoj po lietuviškų pamaldų.

Krašto Tarybai ir spaudai paskirta ir pasiųsta kad ir mažos sumos iš apylinkės kasos. **M.**

Lietuviai pasaulyje

VOKIETIJA

Memmingeno apylinkėje veikia Lietuvių Karių "Ramovės" skyrius, kuriam vadovauja ats. kpt. J. Kairionis. Skyrius lapkričio 23 d. paminėjo Kariuomenės šventę.

Weinheimo apylinkėje seniūnu išrinktas Erdm. Simonaitis, pavaduotoju ats. plk. lt. A. Žukauskas, kontrolierium Fr. Skėrys. Šalpos komisiją sudaro: Br. Burba, pirm., M. Pūkytė ir A. Rakauskas nariai.

D. BRITANIJA

Leonas Valkūnas, ats. pulk. leit. gimęs 1900. IV. 1. Bliūdžių km., Piniavos valsč., Panevėžio apskr. mirė Keighley mieste netoli Bradfordo. Buvo LK kūrėjas savanoris, neprikl. kovose apdovanotas Vyties kryžiaus ordinu. Prieš bolševikų invaziją buvo ginklavimo valdybos komandiruotas į Čekoslovakiją, kur ir liko Lietuvą okupavus bolševikams. Su Vokiečių kariuomene velionis grįžo į Lietuvą, iš kurios vėl pasitraukė į tremtį 1944 m.

Liko velionio našlė.

BRAZILIJA

Sao Paulyje liet. organizacija "Vytis" atgaivindama savo veikimą, ruošiasi greitu laiku surengti vakarą — koncertą

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje lapkričio 27 d. suruošė vakarą, kuriame buvo suvaidinta vietinių mėgėjų J. Skinkio 1 veiksmo komedija "Moters kerštas". Be to Irena Adomavičienė solo pagrojo fortepionu, jaunos Sao Paulo lietuvaitės pašoko tautinius šokius vad. mok. M. Vinkšnaitienei. Solo dainavo H. Ehler, Rita Spruogis ir Kazimieras Ambrozevičius ypatingai kolonijos mėgiamas.

LK Bendruomenės choras 20 gruodžio dainavo S. Paulo radio televizijoje "Record" vad. chorvedžiui p. Girdauskui.

S. Paulo savaitraštis "Žinios" rašo, kad lietuviai ūkininkai šiaurės Paranoje kasmet stengiasi daugiau plėsti kavos ūkį. Dėl didelio derliaus ir augštų kainų, kavos ūkis geriausiai apsimoka, todėl ir lietuviai ūkininkai stengiasi daugiausia dėmesio kreipti į šią ūkio šaką. Tačiau paskutiniuoju laiku smarkiai pabrango rankų darbas, todėl kavos plantacijų užsodinimas ir jų priežiūra iki pirmųjų derliaus metų reikalauja nemaža išlaidų.

Didžiųjų Sao Paulo knygynų vitrinas puošia Petro Babicko ir Rachel Portella Audenis redaguota knyga "Lituania Ilustrada". Tenka pripažinti, kad šis leidinys yra vykusi propaganda portugalų kalba, pavaizduojąs Lietuvos didingą praeitį ir tragišką dabartį.

Liet. Sąj. Brazil. suruošė vaikams kalėdinę eglutę gruodžio 25 d. Mookoje, o gruodžio 26 d. Vila Bela savo mokyklos patalpose.

Savaitraštis "Žinios" pažymi, kad S. Paulo lietuvių namų savininkų skaičius nuolat auga. Beveik visuose miesto rajonuose, ypatingai piemiesčiuose, randame lietuvių namų. Apskaičiuojama, kad apie 50% kolonijos lietuvių yra namų savininkai. Kai kurie turi net po kelis namus.

Kalėdų švenčių proga S. Paulo išeiną savaitraščiai "Mūsų Lietuva" ir "Žinios" užpildė puslapius straipsniais primenančiais, kenčiančios tėvynės vargus ir to akivaizdoje raginančiais prie glaudesnio ir taikingesnio tarpusavio bendravimo.

Danutė Bortkevičiūtė — Sao Paulo lietuvių kolonijos pažiba. Gimusi 1939 m. Raseinių apskr., Kražių valsč., Juzės ir Edmundo Bortkevičių duktė, Danutė su tėveliais išvyko 1944 m. iš Lietuvos. Vokietijoje baigė dvi liet. gimnazijos klases būdama 9 m. amžiaus. 1948 m. atvyko Brazilijon, įstojo į "Colegio Sagrado Coração de Jesus" Bragança Paulista. Visais metais pereidavo iš klasės į klasę pirmąja mokine. Šiais metais baigė gimnazijos kursą gavusi 12 žvaigždučių už augščiausius pažymius ir augščiausį medalį, įsigydama titulą "non plus ultra". Be to apdovanota pinigine premija 1000 kruzeirų. Danutė sukelia pasididžiavimą ne tik savo tėveliams, bet ir Bragonço gimnazijai, ką patvirtina prefekto žodžiai pasakyti Danutės tėvams: "Jūsų duktė yra brangesnė už auksą ir brangenybes". O mes lietuviai turime džiaugtis, kad jaunoji atžala pražysta pasididžiavimo vertais žiedais.

Danutės tėveliai turėdami labai kuklias pajamas, savo gyvenimą yra visiškai pašventę vaikų išmokslinimui ir jų ateičiai. Jų vyriausia duktė Nijolė, jau baigusi tą pačią gimnaziją, dirba sekretore vienoje importo firmoje ir studijuoja anglų kalbą. Jauniausias sūnus Algimantas mokosi Sao Roque kunigų seminarijoje ir perėjo šiais metais į trečią klasę.

Visi vaikai namuose kalba gražiai lietuviškai. Ponų Bortkevičių šeimą reikia priskirti prie tų susipratusių šeimų, kur tvirtai išlaikoma gimtoji kalba ir tradicijos. **H. D.**

ARGENTINA

Argentinos savišalpinių ir kultūrinių organizacijų kongrese, atidaryme Buenos Aires un-to teisių ir visuomeninių mokslų fakulteto puošniausioje salėje, dalyvavo prez. Peronas ir vyriausybės nariai, taip pat per 1000 atstovų. Argentinos lietuvių kolonijai atstovavo ALB leidėjas Pr. Ožinskas. SLA kūrėjui ir garbės nariui Pr. Staliorai čiui už nuopelnus prisegtas aukso medalis. Lietuvis V. Laurinavičius, pasižymėjęs savo meniškais medžio darbais, dalyvavo knygų rušimo parodoje ir atkreipė į save daugelio lankytojų dėmesį.

AUSTRALIJA

Pirmajam lietuvių namui Australijoje, statomam Geelongo mieste, pamatai jau baigti.

KOLUMBIJA

Gen. V. Grigaliūnas iš Ibaque išvyko į Tunja, Kolumbijoje. Dabartinis jo adresas: Carrera 3 n 4-24, Tunja, Boyaca, Colombia, S. A.

Dr. Ona Valaitienė

Priima ligonius ir gimdyves

Darbo valandos: 1-3, 6-8 val. po pietų ir pagal susitarimą.

57 Burris St., Hamilton, Ont. Telef. JA. 8-8275.

Dr. J. Baltrušaitis

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

95 DELAWARE AVE., HAMILTON

Bendroji praktika, moterų ligos su gimdymo pagalba specialiai. Priėmimo val. kasdien nuo 2-8 vol. pp. Šeštadieniais nuo 9.30-12 val. Kitu laiku pagal susitarimą. Telefonas JA. 8-5340.

RŪBAI UŽJŪRIN IR JUMS

FRANKEL CLOTHING EX. nuo 1914 metu. Naujai pasiūtų kaina iki $125 dabar parduodama net už $8 — $29.50. 123 CHURCH ST. Tel. EM. 6-1424

5000 truputį vartotų kostiumų, paspalčių, paltų, švarkų, kelnių, veik visi siūti pagal užsakymą. Dydžiai 34-68.

Perkant ar parduodant namus HAMILTONE

kreipkitės į mūsų atstovą

Zigmą Didžbalį

1294 KING ST. E., HAMILTON

Telefonas LI. 9-3558

R. TESLIA Real Estate

Geriausia pas Phillips už mažiau

$169.00

Pagražink savo gyvenamą kambarį šiais puikiais baldais . . . patogūs, erdvūs, puikiai apmušti vilnos ar damasko medžiaga. Spalvos pasirinktinai pagal jūsų kambario išdekoravimą . . . sėdynės su spyruoklėmis ir gumos - oro pagalvėlėmis. Iliustracijoje matote 2-jų gabalų chesterfield arba miegamąjį komplektą.

Fabriko kainomis!! Vietą taupančios lovos — $39.00. Cogswell kėdės — $24.95.

Phillips Chesterfield

FACTORY: 953 DUNDAS W. EM. 3-1611

SHOWROOM 877 QUEEN ST. W. EM. 3-1612

Solidarumo mokestis

Bendruomenę galima suprasti kaip tam tikrą žmonių kolektyvą, siekiantį bendro tikslo arba viešosios teisės požiūriu kaip savivaldybę vietos reikalams tvarkyti. Bendruomenė glaudžiau jungia savo narius negu visuomenė taigi ji yra organizacija.

Kanados Lietuvių Bendruomenė turi bendrą tikslą išlaikyti tautinį lietuvių charakterį šiame krašte ir prisidėti prie vedamos kovos už Lietuvos išlaisvinimą. Ji jau žengia į trečiuosius savo organizacinio gyvenimo metus ieškodama vis naujų tobulesniu kelių tam tikslui atsiekti. Pasaulio Lietuvių B-nės šeimoje Kanados LB užima antrą vietą tiek narių skaičiumi tiek susitvarkymu, tačiau tas nereiškia, kad mūsų B-nėje jau viskas yra tvarkoje. Dar didelė dauguma lietuvių tebėra pasyvūs nariai ir mažai bendro turi su B-nės organų veikla. Lietuvių įsijungimas į bendruomeninį gyvenimą, galima sakyti, yra atvirkščiai proporcingas kolonijų dydžiui, t.y. didelėse kolonijose mažesnis lietuvių nuošimtis aktyviai dalyvauja tame gyvenime, o mažesnėse kolonijose — daugiau.

Pav. Toronto apylinkėje gyvena nemažiau 5 tūkst. lietuvių o bendruomeniniame gyvenime aktyviau pasirodo tik apie 500, kas sudaro tik 10%, gi tokiame Hamiltone iš 1300 lietuvių apie 400 dalyvauja bendruomenės veikloje, kas sudaro 30%. Toks pasiskirstymas gali būti aiškinamas tuom, kad mažesnėse kolonijose b-nės vadovybė turi daugiau galimumo sueiti į artimesnį kontaktą su b-nės nariais, beto, tai priklauso ir nuo vadovybės aktyvumo. Teoretiškai visi lietuviai yra Liet. B-nės nariai, bet jų dauguma yra pasyvūs ir praktiškai bendruomenės darbe mažai tedalyvauja. Aktyvūs nariai yra bendruomenės pagrindas.

Būti aktyviu nariu nereiškia turėti kokias nors funkcijas ar ką nors aktyviai veikti. Aktyvus narys yra tas, kuris dalyvauja bendruomenės organų rinkimuose, dalyvauja lietuvių kultūriniuose parengimuose, yra solidarus lietuviškiems reikalams ir moka nustatytą solid. mokestį.

Sąmoningas B-nės narys supranta, kad be narių solidarumo ir be materialinio B-nės rėmimo, jos organų veikla negalės būti išvystyta ir visi užsimojimai jokio tikslo nepasieks. Be pinigo jokia veikla neįmanoma. Solidarumo mokestis yra pagrindinis B-nės pajamų šaltinis, bet jo negalima skaityti vien materialine vertybe. Tas mokestis yra daugiau moralinės arba, sakytum, simbolinės reikšmės, nes B-nės nario įmokėtas pinigas yra tartum jo paties kraujo įnašas į B-nės organizmą, be kurio tas organizmas sunkiai funkcijonuotų ir nuolat jaustų bendruomeninę anemiją.

Solidarumo mokesčio klausimas visą laiką buvo opus ir nuolat keliamas, tiek Krašto Tarybos sesijose, tiek apylinkių valdybų posėdžiuose.

Kai kas mano, kad solidarumo mokestį reikia panaikinti dėlto, kad jis, kaip praktika parodė, sunkiai surenkamas. Pav. Toronte 1954 m. solid. mokestį užsimokėjo tik ... apie 150 žmonių. Kitose apylinkėse irgi ne ką geriau. Kaip žinome, pirmą sykį solid. mokestis buvo nustatytas $6, vėliau pakeistas į $3.60. Prieš paskutinėj Tarybos sesijoje buvo sumažintas iki $2, o paskutinėj Tarybos sesijoj Hamiltone, buvo siūlyta (Windsoriškio atstovo) dar sumažinti iki $1, bet Taryba nutarė palikti $2.

Solid. mokesčio rinkliavos nepasisekimo priežastis yra netiek mokesčio dydis, kiek jo surinkimo priemonių panaudojimas. Neužtenka padėti lenteles su užrašu: "Čia priimamas solid. mokestis" arba pastovėti kasininkui bažnyčios prieangyje su kvitų knygele. Toks mokesčio rinkimo būdas pasirodė mažai efektingas ir davė menkus rezultatus. Reikalinga radikalesnių priemonių.

Tautiečio įsipareigojimas savo bendruomenėje yra laisvas, bet kiekvienas j a u s i s priverstas bendruomenės pareigą atlikti, jei jis bus moraliai tam užangažuotas, t.y. jei tam tikroje aplinkoje jam tą pareiga bus priminta ir į jį asmeniškai bus kreiptasi, kitaip sakant, jei solid. mokestis būtų pareikalautas.

Tokių progų esti per masinius susirinkimus bei įvairius minėjimus, kada B-nės vadovybė betarpiai susitinka su pačia bendruomene. Šiame krašte jokie etiketai nepaisomi ir pinigą gauti visokios priemonės yra geros.

Antras būdas surinkti solidarumo mokestį būtų paskirstyti vietovę į mažesnius rajonus, kuriuose tą mokestį rinktų tam skirti žmonės (seniūnai) vaikščiodami po namus.

Trečias būdas būtų: pasinaudoti Bažnyčios pagalba. Bažnyčia bendruomenėje vaidina didelį vaidmenį ir ji galėtų daug Bendruomenei padėti sustiprinant narių solidarumą ir susiklausimą.

Žydai savo galingą b-nę ugdė tūkstančius metų, bet visą laiką jų bendruomenės gyvenimas sukosi apie sinagogą. Mums reikia iš jų imti pavyzdį, tada turėsime stiprią B-nę (Bet yra žmonių, kurie to labiausia bijo ar nors įtartinai į tai žiūrėtų. Kaip su jais? Red.). Solidarumo mokesčio klausimo radikalus išsprendimas yra mūsų Bendruomenės egzistavimo laidas.

P. Lelis.

Nauji keliai į žmones

Gal niekur tiek iniciatyvos nerodoma, kiek Prancūzijoj naujų kelių beieškant ten užgesusiai krikščionybei atgaivinti. Plačiausiai žinoma tos srities naujebė — tai vadinamieji "kunigai - darbininkai", kurie dirba įmonėse drauge su visais ir tuo būdu skleidžia krikščioniškąją mintį. Po dešimties metų bandymo Roma rado reikalinga modifikuoti jų veiklą ir, drauge su Prancūzijos vyskupais, paskelbė kaikuriuos pakeitimus, pvz. darbo laiko apribojimą įmonėse, atsisakymą nuo vadovavimo sindikatuose, stipresnį pasiruošimą ir t.t. Nevisi kunigai - dabininkai sutiko su naujais reikalavimais. Kaip Paryžiaus kardinolas Feltin pareiškė spaudos atstovams, 40 iš 90 tokių kunigų atsisakė prisitaikyti. Su jais tebeina pasitarimai, ir tikimasi, kad jie anksčiau ar vėliau priims naujas vyskupų direktyvas. Prisitaikiusieji gi yra apgyvendinti koordinacijos centruose Paryžiuje, Lyone ir Montreuil, Paryžiaus priemiesty. Iš čia jie yra siunčiami grupėmis po 3-5 į darbovietes apaštalauti.

Tai vis dar tebėra laikinio pobūdžio patvarkymai. Pastovaus statuto dar nėra ir nežinia kuria forma tas klausimas bus sutvarkytas. Sąjūdžiui duotas naujas vardas "Mission ouvrière" ir laikiniai veiklos apmatai.

Naujas sąjūdis — Prado

Belaukiant kunigų - darbininkų galutinio statuto kyla naujas sąjūdis "Prado" vardu. Tiesą sakant, jo užuomazga siekia 1856 m., kai Tėvas Chevrier įsteigė jį Lyone tikslu atnaujinti darbininkuose užgesusią krikščionybę. Tai buvo kunigų sąjūdis ir šiandieną jis atgyja nauja forma. Lyono vyskupas pagalbininkas Mngr. Ancel drauge su dviem kunigais ir dviem broliais apsigyveno darbininkų kvartale, tuo būdu sudarydami vad. "Prado" grupę, kuri gyvena kaip ir visi darbininkai. Broliai dirba įmonėse 8 val. kasdien, kunigai — 3 val., o pats vyskupas atlieka apmokamo darbininko darbą grupės būstinėj. Ši iniciatyva šv. Sosto yra patvirtinta. Lyono kardinolas Gerlier pareiškė: "Ši bendruomenė veiks pagal Bažnyčios direktyvas, liečiančias kunigų darbą įmonėse ir darbininkų tarpe; ji dirbs palaikydama ryšį su parapijų kunigais ir Katalikų Akcija, įsijungdama tuo būdu į bendras pastangas, kurios telkiasi Lyone ir Paryžiuje darbininkų gerovei".

Naujasis sąjūdis mano, kad dabartinėmis darbininkų sąlygomis Prancūzijoj reikia ir jo nariams pragyventi iš rankų darbo. Taip elgėsi ir šv. Paulius apaštalas, kad nebūtų kliūčių Evangelijai skelbti. Ir jis buvo darbininkas tarp darbininkų.

Naujasis "Mission de France" statutas

Be suminėtų dviejų sąjūdžių Prancūzijoj gyvuoja ir trečiasis, ir tai pats reikšmingiausias šiuo metu — "Mission de France" — Prancūzijos misija.

Ji buvo įsteigta 1943 m. kardinolo Suhard ir ir kun. Godin iniciatyva. Pradžioje jos sritis buvo — nukrikščionėjusių provincijų religinis gaivinimas. Bet kai buvo pastebėta, kad ypač yra nukrikščionėję d a r b i n i n k ų sluogsniai, "Mission de France" kunigų ekipos pradėjo darbą ir proletarinėse srityse. Vieni jų dirbo įmonėse kaip darbininkai, kiti parapijose. Kandidatams formuoti misija įsteigė savo seminariją, kur seminaristai buvo paruošiami naujoj dvasioj pagal laiko reikalavimus.

Romos ranka buvo palietusi ir "Mission de France" sąjūdį. Mat, buvo imta baimintis, kad jis, kreipdamas visą dėmesį į socialinį kandidatų paruošimą, neduoda pakankamai tvirto teologinioi paruošimo. Seminarija, turinti 150 seminaristų kurį laiką buvo uždaryta — tik penktojo kurso 20 asmenų grupė galėjo tęsti studijas. Po eilės pertvarkymų seminarija šį rudenį vėl atidaroma Pontigny cistersų vienuolyne (įsteigtas 1114 m.), kur buvo įsikūrusi prancūzų - amerikiečių kolegija. Ten bus ir viso sąjūdžio centras.

Pažymėtina, kad šis sąjūdis yra jau visiškai susiformavęs ir gavęs galutinį statutą, kuris buvo ruošiamas nuo 1952 m. Po ilgų studijų buvo pravesta reorganizacija ir šv. Sosto raštu — "Omnium Ecclesiarum" rugpiūčio 14 d. Bažnyčioje jam duota speciali vieta. Nuo šiol "Mission de France" yra savarankiškas vienetas, priklausąs tiesiogiai šv. Sostui. Sąjūdžio priešaky pastatytas prelatas, kuriam priklauso Pontigny teritorija (prelatus nullius). Jis su savo generaliniu vikaru yra vyriausias sąjūdžio vadovas.

Šis statutas įteisina pagaliau mintį, kad naujiems uždaviniams reikia ir naujų veiklos formų bei atitinkamai paruoštų žmonių. Būdinga, kad "Mission de France" yra sukėlusi jaunime entuziazmą — kandidatų jai netrūksta, kai tuo tarpu vyskupijų seminarijos skundžiasi seminaristų stoka. Šiuo metu sąjūdis turi 350 kunigų. Jie yra siunčiami grupėmis į nukrikščionėjusias sritis, gyvena taip pat grupėmis ir dirba iškarto keliose parapijose. Jie nėra siunčiami ten, kur jau yra vyskupijų kunigų, bet užima plotus, kur labiausiai reikia naujos iniciatyvos. Jų valdomose srityse yra mažiausiai 20% nekrikštytų arba katekizmo negirdėjusių vaikų. Tokių sričių Prancūzijoj netrūksta, ypač pietvakariuose apie Limoges ir daug kur kitur, išskyrus Bretaniją, Elzasą ir šiaurines sritis.

Prancūzijoj pasirodžiusi nauja iniciatyva jau randa atgarsio ir kitur pvz. Italijoj ir P. Amerikoj. Šioj pastarojoj ypač apleisti yra ūkiuose dirbančiųjų plotai. Jiems laimėti atsiranda sąjūdžiai, kurie, nors dar nedrąsiai, žengia pirmuosius žingsnius.

Pr. G.

Būkime šaukliais

Nuolatinis ir gabus ALTo veiklos talkininkas JAV-ėse inž. A. Rudis visiškai vietoje siūlo, kad mūsų, lietuviškąjį reikalą turime dar uoliau nešti į svetimųjų tarpą, dar daugiau ir visuotiniau supažindinti juos su Lietuvos laisvės byla, dar energingiau aiškinti pasauliui komunizmo melus ir siaubą. Kad Lietuvos byla rastų dar daugiau draugų amerikiečių Kongreso Rūmuose ir visoje sostinės aplinkoje, jis siūlo rašyti laiškus, raštus ar memorandumus, savo apylinkių tautos atstovams ir atitinkamoms įstaigoms. Be abejo, sveikintinas pasiūlymas, vertinga mintis!

Be to, tokią pačią akciją galima būtų pradėti ne vien tik JA Valstybėse, bet ir bet kuriame pasaulio krašte kur tik gyvena lietuviai. Rašyti parlamento atstovams, vyriausybių nariams, šiaip jau įtakingesniems valstybininkams, kultūros darbuotojams, žodžiu, kad tik Lietuvos ir lietuvių vardas neišnyktų iš pasaulio viešosios opinijos formuotojų minčių. Betkur gyvenant, juk galima visiškai efektyviai veikti ir spaudą. Mūsų dažni laiškučiai laikraščių komentatoriams, užsienio žinių vedėjams, juk tik parodys, ko jų skaitytojai pageidauja, kuo domisi ir ko laukia iš savųjų laikraščių (turime minty svetimomis kalbomis, kuriuos skaito lietuviai). Atseit, turime dėti visas pastangas, kad savąją bylą suvisuotintume ir padarytume ją ganėtinai aiškia ir suprantama laisvojo pasaulio piliečiams.

Ypač tas svarbu dabar, kai pasaulį šalia savisaugos jausmo spaudžia ir nuolaidų bei pataikavimo kipšiukas. Kada amerikiečiams siūlomas jau naujasis "koegzistencializmas" — minimaxas: mažiausia karo rizikos, daugiausia pasiruošimo. Kuris tereiškia tik tolimesnį pavergtųjų palikimą okupantų sauvalei ir malonei, mes negalime likti pasyvūs, negalime stovėti pigiais žiūrovais, kada esame gal ir dar didesnio tautų išpardavimo išvakarėse. Jei jau kažkokia baisi karštinė apima pasaulio vadovų protus, bent mes, maži, bet suprantą gerai padėtį ir pastovūs, turime išlaikyti šaltą protą ir pasilaikyti visas teises ir pareigas, gelbėti jau ne tik save, savąsias žūstančias tautas, bet ir likusį pasaulį nuo baisiausios visų laikų katastrofos — sunykimo po bolševizmo letena.

Turime būti tais šauklias, jei ne pranašais, kurių burnos niekas negalėtų užčiaupti ir turime drįsti drėbti visą tiesą, nežiūrint ar tai kam patiks ar ne. Ar neparodėme pasauliui jau daug kartų, kad nors ir maži būdami, esame didesnės ir galingesnės dvasios ir tikėjimo už didžiąsias pasaulio tautas? Lygiai taip pat, ar ir dar su didesniu ryžtu rodykime akliesiems teisingąjį kelią, nes tai jau daugiau kaip pareiga. Pareiga todėl, kad patys patyrę ir pergyvenę raudonąjį siaubą, turime būtinai nurodyti jo pavojus ir kitai žmonijos daliai. Ar nematome kasdien vis didėjančio chaoso, ar nejaučiame gal ir netoliese tunančios bedugnės, ar neįjaučiame kelio galo? Jei taip, reiškia dar per mažai, dar neužtenkamai darome.

Nevalia nei mažiausia pėda silpninti savųjų pozicijų, kada jos turėtų būti dar tvirtesnės, dar daugiau nepajudinamos. Visa padėtis priėjo iki tokio laipsnio, kad tai nėra kova vien už lietuvių tautos ateitį, bet tai jau pažengę etapai už visą žmoniją! Ir jei mums patikėta tiesiog lemtingoji misija gelbėti ne tik savuosius, bet ir kitas tautas, turėtume pagrindinai peržvelgti ar teisingu keliu veikiame ir būtinai pastiprinti silpnąsias vietas ir dar labiau ruoštis gal keliolika sykių rimtesniems uždaviniams.

Bet ir tas tegalima bus vykdyti sėkmingai tik tada, kai perrikiuosime savąsias vidines jėgas, kai peržvelgsime savuosius planus, savąją strategiją. Tik kai patys kovos laukan prisistatysime kaip vienalypis ir darnus vienetas, sudarysime jėgą, kuri atkreips ir didesniųjų, bet nevieningų dėmesį. Nepajudinami idealai ir pavyzdingas jų vykdymas turėtų sudaryti mūsų pastangų branduolį. Kas žino, rasi, lietuvių tautos istorinis kelias, praeity ir dabar taip nužymėtas negirdėto žmoniškumo ir didvyriškumo pavyzdžiais, turi kur kas didesnę prasmę nei mes šiandien norime ir galime įsivaizduoti. Mūsų tautos kančia turės būti atlyginta, o ir mūsoji tauta gal susilauks pelnytos garbės ir išaugštinimo. Bet dirbkime vieningai ir organizuotai, savo darbo dvasia užkrėsdami ir tuos, šiandien gal dar patogiai, salionuose ir kavinėse betupinčius. Mokėkime ir norėkime kai ko ir atsižadėti, gebėkime bent kiek galvoti daugiau platesniais horizontais. Jei dvasia mūsų nepalūžus — turės atlaikyti ir kūnas. Tiesa, gi, juk tik su mumis!

Al. Gimantas.

Alė Rūta - Nakaitė laureatė

1954 m. "Draugo" romano premijai paskirti komisija buvo sudaryta Bostone: pirm. B. Brazdžionis, A. Gustaitis, dr. J. Girnius, K. Mockus ir dr. J. Leimonas. Sprendžiamajame posėdy gruodžio 30 d. dalyvavo dar "Draugo" moderatorius kun. V. Bagdonavičius. Rankraščių buvo prisiųsta 11. Komisija spausdintinų išrinko 3, o premijuotasis atplėšus voką pasirodė Alės Rūtos - Nakaitės - Arbačiauskienės, jau Lietuvoje gavusios "Žiburėlio" premiją už vaikų poeziją. Autorė yra rokiškietė, Kamajų valsčiaus. Naujasis romanas yra perpintas tarmiškais dialogais. Jis vadinasi "Trumpa diena". Veiksmas vyksta Lietuvos kaime keleriais paskutiniais nepriklausomo gyvenimo metais. Jo apimtis apie 400 psl.

Vilniaus Aušros Vartų pašto ženklai

Gruodžio 7 d. Vatikano paštas išleido trijų ženklų seriją 20, 35 ir 60 lyrų vertės su Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslu. Vatikanas išleisdamas tuos ženklus, norėjo pavesti pavergtąsias tautas Marijos globai. Lenkai šį pašto ženklų išleidimą panaudojo savajai propagandai, stengdamiesi įrodyti, kad jų išleidimu Šv. Sostas norėjo pagerbti lenkišką šventovę. Gruodžio 3 d. pasirodžius "L'Osservatore Romano" vienašališkai žinutei, paimtai iš lenkiškų šaltinių, į tai buvo atkreiptas Vatikano kompetentingų įstaigų dėmesys, kur buvo apgailestautas šis faktas ir patikrinta, kad ateityje bus stengiamasi išvengti panašių dalykų. VLIKo Informacijos Tarnybos "ELTA-Press" redakcija, kad užkirtus kelią tolimesniam klaidinančių žinių propagavimui apie Vilniaus Aušros Vartų lenkiškumą, **išleido specialų papildomą "ELTA-Press" numerį, kuriame duodama išsamių istorinių žinių apie Aušros Vartų šventovę ir išryškinama tikroji dalykų padėtis.** Biuletenis buvo išsiuntinėtas visiems laikraščiams, žinių agentūroms ir radiofonams.

Tikslus ir greitas reagavimas iš lietuvių pusės, ypatingai ELTA-Press komunikatas, užkirto kelią tolimesnei lenkų propagandai šiuo reikalu Italijoj. ELTA-Press komunikatas buvo paskelbtas spaudoje ir perduotas per Italijos radiją. Italijos Katalikų Akcijos organas, dienraštis "Il Quotidiano", kuris gruodžio 3 d. buvo parašęs klaidingai apie Vilniaus šventovę, gruodžio 15 d. pasitalpino 63 eilučių pranešimą apie Vatikano pašto ženklų išleidimą, kuriame duodama trumpa Vilniaus Aušros Vartų istorija, pažymint aiškiai, kad **Vilnius yra Lietuvos sostinė,** kad Vatikanas, išleisdamas šiuos ženklus, pagerbė didvyriškai kovojančią lietuvių tautą už savo tikėjimą ir ištikimybę Apaštalų Sostui. Pranešimas yra papuoštas Aušros Vartų Švenčiausios Panelės ir kunigaikštytės Barboros Radvilaitės paveikslais, pažymint, kad paveikslas buvo pieštas Vilniuje, galimai to paties autoriaus nupiešusio Radvilaitės portretus.

AR TIKRAI TAIP BUVO?

Po britų ministerio pirmininko įtakingiausiu D. Britanijoje žmogum laikomas "Times" redaktorius. "Times" yra nepaperkamas ir apie viską taip gerai informuotas, jog ne kurį kitą britų spaudos organą, bet kaip tik jį patį dažniausiai cituoja vyriausybės pareigūnai, ir atstovai Žem. Rūmuose. Ir štai prieš kiek laiko tas pats "Times" min. pirm. W. Churchillio pareiškimą, kad jis buvęs nutaręs leisti vokiečių kariams kovoti toliau su rusais, jei tie 1945 m. būtų peržengę jiems skirtą demarkacijos liniją ir toliau žygiavę į vakarus, pavadino "neišmintingu". Tokie žodžiai "Times" skiltyse galingiausio D. Britanijoje žmogaus adresu vis dėlto reiškia, ypač turint galvoje galimus dabartinius su Sovietais pasitarimus. Vokiečių spauda, svarstydama klausimą, ar iš tikro Churchillis buvęs toks naivus, jog galėjęs ne laiku ir ne vietoje ką nereikiant prasižioti, ar gal labai gudriu ėjimu, sutikdamas susilaukti už tai, tarytum už naivų nepasižiūrėjimą, net papeikimo, kurio tikroji prasmė ir lig šiol viešajai opinijai nėra aiški.

Vokiečių spaudoj paskelbti tolimesni šio dalyko tryrinėjimai parodė, kad toks patvarkymas Churchillio buvo duotas tik britų maršalui Montgomery, bet tas jo neperdavė niekam toliau. Vyriausiasis santarvininkų vadas Europoje Eisenhoweris apie tai nieko nežinojęs.

Ar paleis kard. Wyszynskį?

Pagaliau yra paaiškėję, kad Lenkijos primas kardinolas Wyszynski yra kalinamas Varmijoje, netoli Lidzbarko. Jam saugoti ta vieta buvusi paruošta dar prieš areštą. Pastaruoju metu kardinolo sveikata esanti gerokai pablogėjusi, esą atsinaujinę plaučių ydos, tad sklindą kalbų, kad kardinolas būsiąs paleistas iš kalėjimo, bet liksiąs internuotas kurios nors parapijos klebonijoje, taip kaip Tito laiko kardinolą Stepinac.

Gandus apie kardinolo Mindszenty paleidimą Vatikanas yra paneigęs.

"Russicum" 25 m.

Romoje buvo paminėta "Russicum" 25 m. sukaktis. Jau iš seno šv. Sostas steigia atskirų tautų kolegijas Romoje paruošti persekiojamiems kraštams kunigų. Tam buvo įsteigta 1929 m. Pijaus XI iniciatyva ir kolegija "Russicum". Tai buvo įgyvendinimas Leono XIII ir grupės rusų katalikų kunigų minties, kurių vienas — Yvan Deibner vėliau buvo nukankintas sovietų kalėjime.

Pradžioje kolegija buvo skirta išimtinai rusų tautybės seminaristams, bet vėliau imta priiminėti ir kitų tautybių studentus, pasiryžusius dirbti Rusijoj. Per 25 m. kolegija išleido 120 kunigų, jų tarpe ir keletą lietuvių, priklausančių rytų apeigoms. Iš jų 10 mirė kankinių mirtimi: Mons. Teodoras Roniza, apašt. Mukacevo administratorius, P. Peter — sudegintas gyvas vienoj Balstogės bažnyčioj, Rafaelis Chomyn, pakartas Galicijoj, kiti nukankinti įvairiose konc. stovyklose. Dar kita dešimtis "Russicum" studentų tebėra rusų kalėjimuose.

(CCC)

Anšliuso ir kiti nacių įstatymai sunkiai miršta

"Anšliuso ir kiti nacių įstatymai sunkiai miršta". Tokia antrašte The London Observer ir Toronto The Globe and Mail patalpino Berlyno korespondento straipsnį apie Bonnos vyriausybės laikyseną Hitlerio laikais išleistų teritorialinius reikalus tvarkančių įstatymų atžvilgiu.

Pasirodo, Hitlerio įstatymai, sudaryti didžiąją nacionalistinę imperiją, ligi šiol nėra formaliai panaikinti. Augščiausias federalinis administracijos teismas V. Berlyne neseniai viename reikšmingame sprendime pažymėjo, kad pav. 1938 m. Austrijos prie Vokietijos prijungimo įstatymas nesąs niekuomet formaliai panaikintas. Jis dar tebegaliojąs ir kad išvadoje visi austrai, gyveną vakarų Vokietijoje, arba vakarų Berlyne, tebesą Vokietijos piliečiai. Jų esą apie 75 000. Atrodą, kad sprendimas, vice versa, duoda Austrijos piliečiams, gyvenantiems Austrijoje, teisę įgyti Vokietijos pilietybę, jeigu jie to panorėtų.

Šitas sprendimas iškėlė didelį nusistebėjimą Austrijoje. Iš pradžių jis buvo traktuojamas juokdarių darbu, bet pamažu austrai pradėjo rūpintis, kai paaiškėjo, kad Bonnos vyriausybė jokiu būdu neskubėjo panaikinti šitą komišką politinę situaciją, kurią sudarė minėtas teismo sprendimas. Išeinant iš jo, vakarų Vokietija aneksavo 75 000 Vokietijoje gyvenančių Austrijos piliečių ir kartu pakasė Austrijos valstybės pamatus, duodama teisę Austrijoje gyvenantiems jos piilečiams vakarų Vokietijos pilietybę įsigyti.

Bonnos vyriausybės sluogsniai iš pradžių neigė kiekvieną mintį apie naują anšluso politiką, bet tuo pačiu laiku traktavo minėtą teismo sprendimą kaip įvykusį faktą, kurį reikia respektuoti.

Austrijos vyriausybei prašant sutvarkyti savo Hitlerio palikimo legislaciją, Bonnos vyriausybė dabar nutarė patiekti parlamentui įstatymo projektą, atšaukiantį 1938 m. įstatymą, pagal kurį Austrija buvo įjungta į III Reichą.

Bet arčiau žiūrint matosi tam tikra klasta: Įstatymo projektas nepasako, kad anšluso įstatymas panaikinamas, bet tik, jog jis yra be reikšmės (gegenstandslos). Kitais žodžiais sakant tai yra reikalas, apie kurį dabartiniu metu geriau nekalbėti. Praeitis ir ateitis palieka atdara.

Kyla klausimas ar vakarų Vokietija tikrai yra pasiryžusi atsisakyti nuo svetimų kraštų aneksijos minties. Kas dėl Austrijos pasakyta, galioja ir dėl Sudetų krašto, Lenkijos ir galiausiai dėl Klaipėdos. Be pretensijų į rytų Vokietiją, ne vienas Bonnos ministeris yra padaręs pareiškimų ir dėl kitų kraštų. Aiškiai matosi tendencija palaikyti atdaras duris visiems eventualumams. Padėčiai pasikeitus reikės tiktai **atskleisti senus nepanaikintus įstatymus ir teisiškai bus viskas tvarkoje.**

Dar Vokietijoje esant, daugel iš mūsų stebino faktas, kad Aliantų militarinė vyriausybė, turinti visas teises savo rankose, tuomet nepanaikino Hitlerio režimo politinių įstatymų bei parėdymų. Buvo manoma, jog tai bus atliekama taikos sutartis pasirašant. Bet ligi šiol nesudarius taikos sutarties su Vokietija, šitie istatymai tebegalioja, bent juridiškai. Nežinia ar dabar, apginkluojant vakarų Vokietiją, ji bus įpareigojama šituos įstatymus panaikinti. Greičiausiai ne.

Žengiant Vokietijai į rytus, šitie įstatymai, kai kuriais atsitikimais, gali turėti tikrai savotiškos reikšmės: Vakarų Vokietija gali aiškinti, jog faktiškai atstato seną, ligi tol galiojusią juridinę padėtį ir kad jų pretenzijos juridiškai niekuomet nebuvo panaikintos.

Dr .M. Anysas

J. W. PASEMKO – Realtor

ĮSTAIGA: 333 RONCESVALLES AVE, Toronto, OL. 4267
751 DUNDAS ST. W., Toronto, EM. 6-8743
131, 6th St., New Toronto, CL. 1-1201.

PARDUODAMA:

DOVERCOURT - QUEEN, $2.500 įmokėti, 6 did. kamb. per 2 augštus, koridorinė sistema, šilto vandens šildymas, garažas, viso kaina $10.500.
DUNDAS - BATHURST, $2.500 įmokėti, 8 did. kamb., mūrinis, koridorinė sistema, alyvos šildymas, kietmedžio grindys, alyvos dažymas. Viso $13.000.
ST. CLAIR - WINONA DR., $3.500 įmokėti, 6 kamb. per 2 augštus, mūrinis, alyvos šildymas, garažas, pilna kaina $13.500.
HIGH PARK, 9 kamb., mūrinis, 2 virtuvės, koridorine sistema, kambariai pilnai apstatyti, įmokėti $5.000. Viso $15.500.
PARKDALE, $5.000 įmokėti. 9 kamb. per 2 augštus, mūrinis, 2 vonios k., koridorinė sistema, puikiai dekoruotas, air condition su alyva šildomas, geras rajonas nuomavimui, arti susisiekimo ir krautuvių. Viso $13.500.

Taip pat turime daug kitų namų lietuVių rajonuose.

Mr. Algimantas Mikalauskas

namų telefonas ME. 2647

J. W. PASEMKO REALTOR
OL. 4267, 333 RONCESVALLES AVE.

KANADOJE

VAIKAI

turi savo specialius vaistus nuo

kosulio

ir

slogos

Taip, vienas iš daugelio Kanados teigiamybių yra faktas, kad yra SPECIALŪS vaistai mažiesiems, kurie suserga sloga arba gauna kosulį.
Šiam specialiam gydymui yra JACK and JILL kosulio sirupas — vaikų nuosavas vaistas, pagamintas specialiai vaikams GREITAI ir SAUGIAI pagydyti kankinantį, miegą atimantį vaikų kosulį. JACK and JILL yra taip skanus, kad mažieji vis prašo daugiau. Ir tai yra labai efektingas vaistas, nes tapo Kanadoje labiausiai vartojamu vaikų kosulio sirupu. Prašykite JACK and JILL kosulio sirupo, kuris pagamintas laboratorijose, kurios davė Buckley's Mixture — Kanadoje populiariausią nuo kosulio ir slogos v a i s t ą suaugusiems.

JACK AND JILL

TIK VAIKŲ

Kosulio Sirupas

TURI VITAMINĄ C — TIK 50¢ VISUR

N-89-R

St. Catherines, Ont.

Liet. Bendr. parengimas įvyks sausio 22 d., šeštadienį, slovakų salėje, Page - Welland gt kampe.

Parapijos vakaras, kuriame dalyvaus "Aukuras" iš Hamiltono su gražiu vaidinimu, įvyks vasario 19 d.

Lietuvių šeštad. mokykla pradeda pamokas sausio 15 d., Šv. Alfredo parap. patalpose, Carlton ir Niagara gt. kampas.

Tautinių šokių grupė, vadovaujama Z. Jakubonio, renkasi sausio 16 d. St. Patrick's salėje, Niagara Falls, 2 val. p.p.

Sparčiai ruošiamasi Vasario 16. Programą bus išpildyta vien tik vietos meninių pajėgų: dainuos solistai, AO žmonių choras ir šoks tautinius šokius šaunus mūsų padangės jaunimas.

Nauja LB valdyba. Po įvykusios krizės visi lietuviai susiprato ir vieningai išsirinko energingą Liet. Bendruomenės **Valdybą** sekančios sudėties: pirm. S. Šetkus, vicepirm. P. Šukys, sekr. A. Dauginaitė, ižd. J. Vyšniauskas, narys A. Paulionis.

Niagaros pusiasalio liet. choras ką tik pradėjęs veikti jau suspėjo suruošti šaunų pobūvį Naujų Metų sutikimui, kuris praėjo labai linksmai ir nuotaikingai.

Mažųjų dramos ratelis gražiai reiškiasi, pasirodydami jau antrą sykį. Kalėdinės eglutės proga suvaidino pasaką: Karalaitė Teisutė, parašytą V. Frankienės.

SUDBURY Ont.

Pavykęs šokių vakaras. Liet. bažnytinis komitetas antrąją Kalėdų dieną suruošė šaunų vakarą, kuris praėjo gražioj nuotaikoj. Žmonių prisirinko gana daug. Ypačiai visų dėmesį atkreipė skoningai išpuošta salė vainikais, gyvomis gėlėmis ir margomis staltiesėmis padengti elegantiški staliukai. Šokiams grojo beveik išimtinai tik lietuviškų plokštelių muzika, kurią maloniai paskolino St. Krivickas. Tarp šokių gyvai sukosi, dažnai jau pradedami užmiršti, lietuviški rateliai, aidėjo lietuviškos dainos. Vaikai turėjo atskirai paruoštą kambarį, kur turėjo progos praleisti laiką ir savoj kompanijoj. Geriausiai per praeitus metus deklamavusi eilėraščius — Regina Jakubonytė — gavo premiją. Gryno pelno gauta virš $100. Prie parengimo ypač nuoširdžiai ir daug prisidėjo M. Kriaučeliūnienė, B. Lukoševičienė ir R. Bagdonienė. Juvelyrų krautuvės savininkas J. Bazar, ukrainietis, padovanojo loterijai $10 vertės fantą, gražų žadintuvą laikrodį, kurį laimėjo M. Valiukienė.

Šaunios vestuvės. Pereitais metais mūsų kolonijoje buvo pakrikštyta 12 lietuviukų, bet vestuvių, galima sakyti, kaip ir nebuvo. Tik paskutinę senųjų metų dieną buvo sutuokta viena pora, ir ta pati ne iš pačio Sudburio, bet iš North Bay. Susipratę lietuviai Ipolitas ir Lydija Frenzelytė, nepaisydami įvairių nepatogumų ir 85 mylių kelio, norėjo kad jų moterystės ryšys būtų palaimintas lietuvio kunigo, ir vestuvės būtų atšvęstos su visais lietuviškais papročiais. Pabroliais buvo K. Ramonas ir Đ. Nickus iš Sudburio, o pamergės J. Čepaitė iš Toronto ir L. Rose iš North Bay. Po bažnytinių apeigų pirmasis pabrolis K. Ramonas suruošė jaukias vestuvių vaišes, kur skambėjo lietuviškos dainos ir aidėjo linksma vestuvinė muzika, šokiai. Vakare visi vestuvininkai išvažiavo į North Bay, kur praėjo antroji vestuvių dalis giminių ir draugų tarpe.

Mūsų kolonija aplankė lietuviškųjų mokyklų rėmėjų ratelių didžiausias puoselėtojas kun. B. Sugintas. Per N. Metus ir sekantį sekmadienį pasakė gražius turiningus pamokslus, ragino tautiečius remti lietuviškąsias mokyklas ir talkininkavo išpažinčių klausyme. Čia jis susitiko su savo senais pažįstamais ir užmezgė naujų malonių pažinčių. Ta proga aplankė vaišinguosius J. M. Kriaučeliūnus, S. S. Rakščius, Kusinskius, A. V. Jasiūnus, Baltučius, visur palikdamas savo energijos ir sąmojaus malonius prisiminimus. Kun. B. Suginto 60 metų sukaktuvių išvakarėse vaišingieji S. S. Rakščiai suruošė tikrai šaunias pagerbtuves, kuriose dalyvavo kolonijos kapelionas, bendruomenės pirmininkas ir nemažas būrelis svečių. Po sveikinimų, tarp vaišių ir linksmų dainų, buvo įteikta visų vaišėse dalyvavusių vardu piniginė dovana sukaktuvininkui. Panašią dovaną iteikė svečiui ir duosnieji J. M. Kriaučeliūnai atskirose vaišėse.

Iš Sudburio kun. B. Sugintas išvažiavo į Sault Ste. Marie, kur apsistojo pas Kazakauskus ir Trakinskus, o iš ten grįžo vėl atgal į Čikagą, kur jo laukia sunkus būrelių organizavimo ir spaudos platinimo darbas. Dieve duok sukaktuvininkui ir toliau sveikatos ir energijos dirbti toki kilnų lietuvybės darbą, kurį dirba su dideliu nuoširdumu ir pasišventimu.

Bendruomenės valdybos rinkimai įvyks sausio mėn. 24 d.

MIRĖ ATOMINĖS BOMBOS TĖVAS

Kokį didelį indėlį imigrantai yra atsigabenę į JAV, Kanados ir kt. imigracinių kraštų mokslą ir ekonomiją, gali būti geriausiu pavyzdžiu atominė bomba. Jauni fizikai teoretikai politinių aplinkybių verčiami apleidžia savo kraštus ir keliasi į JAV. Einsteinas, Schroediger, Bohr, E. Fermi ir kt. Tiesa, dalis amerikiečių prof. Smyth, Oppenheimer ir kt. yra daug prisidėję prie atominių paslapčių išryškinimo, tačiau pabėgėliai emigrantai patys pirmieji tą darbą suorganizavo. Vienas iš ryškiausių to darbo organizatorių skaitomas prof. dr. Enrico Fermi. Jis gimė 1901 m. Romoje. Baigęs Pizos un-tą 23 m. amžiaus skiriamas Florencijos un-to profesoriumi. 1926 m. skiriamas Romos un-to teoretinės fizikos profesoriumi. Tuo laiku jis suskaldė atomą ir surado naują elementą neptunium nr 93. 1938 m. jis gavo Nobelio fizikos premiją. Pasinaudojęs premijos gavimo proga jis išvažiuoja į JAV ir 1938-1945 m. dirba Columbijos un-te fizikos profesorium. Nuo 1942 m. dirba ir Čikagos universitete.

1939 m. iš Danijos atvyksta prof. Niels Bohr, kitas didelis atomų specialistas. Abu susitinka Niujorke. N. Bohr painformuoja E. Fermi, kad dr. Lise Meitner, ilgametė prof. Otto Hahno bendradarbė Berlyne, kuri dėl rasinių persekiojimų 1938 m. išvyko iš Vokietijos, pranešusi jam, jog Hahn ir Fritz Strassman, pasinaudoję prof. E. Fermi teorija, suskaldę uranijaus atomą. Tą žinią patvirtino minėtos mokslininkės pusbrolis dr. Otto Fritsch.

Prf. Bohr suprato, kad tai yra labai svarbi žinia ir kad ja turi pasidalinti su savo kolegomis JAV. Didžiausioje paslaptyje 1939 m. sausio 25 d. abu mokslininkai požeminėje prof. Fermi laboratorijoje suskaldė urano atomą.

Fermi pasitarė su fizikais - imigrantais ir pareiškė, kad ateina rimti laikai. Reikia veikti. Jaunas Italijos mokslininkas imasi iniciatyvos. Vyksta į Vašingtoną, kur mėgina suinteresuoti karo laivyno vadovybę nauju ginklu. Tačiau ten ne ką laimėjo.

Kuomet mokslininkai - immigrantai sužinojo, kad Berlyne suorganizuotas atominis institutas prof. Fermi vyksta pas garsųjį Alb. Einsteiną. Pasikalbėjimas tarpe fizikų buvo lengvesnis negu tarpe fizikų ir kariškių. Einsteinas parašė laišką prezidentui Rooseveltui, kuris įsako atominės bombos bandymus JAV. Už $2 000 000 000 pastatomas Manhattam Engineer District, kuriame suorganizuojami atominės bombos gamybos visi bandymai - tyrimai.

Dr. Fermi pritraukia dar vieną imigrantą dr. Leo Szilardą. Darbai atliekami didžiausioje paslaptyje ir visa eilė darbininkų visai nesiorientuoja, ko tie du svetimšaliai slankioja laboratorijose.

Los Alamos pastatoma kita laboratorija, kurios vadovu yra dr. Robertas Oppenheimer. 1943 m. prof. Fermi lieka jo pavaduotojas ir čia konstruoja pirmąją atominę bombą. 1945 m. balandžio 16 d. jis dalyvauja pirmosios atominės bombos bandyme New Mexico laukuose.

Prof. Fermi išsiskyrė iš kitų mokslininkų tuo, kad jis pirmasis suprato atomo suskaldymo praktišką panaudojimą. Jis taip pat suprato kokia didelė nelaimė kristų ant žmonijos, jeigu atominę bombą būtų padarę vokiečiai. Jam pavyko perkalbėti prisiekusį pacifistą Einsteiną, kad atominės bombos pagaminimas yra būtinas. Jam pavyko jį net pritraukti prie to darbo, pavyko įtikinti JAV, kad suteiktų asylio teises visiems fizikams. Tokiu būdu susidarė mažas skaičiumi, bet galingas smegenų centras, kuris sąjungininkams garantavo laimėjimą. Jiems pavyko pralenkti vokiečius, kurie jau buvo toli pažengę atomo skaldyme. Prof. dr. E. Fermi yra vienas iš ryškiausių atominės bombos paginimo organizatorius ir jos architektas. 1954 m. lapkričio 16 d. jis gavo Atominės Energijos komisijos premiją $25 000, o lapkričio 28 d. vėžio ligos pakirstas miršta. Toks buvo jauno Italijos mokslininko darbo kelias iki pasisekimo. Fizikai teoretikai ir visas atomo mokslas nustojo daug žadėjusio bendradarbio, ypač dabar kai atominę energiją norima pritaikyti plačiajam naudojimui. **St. B-kas.**

Padėka

Širdingą padėką reiškiu S. S. Rakščiams suruošusiems mano 60 metų sukaktuvių proga jaukias vaišes, o taip pat ir kitiems Sudburio lietuviams dalyvavusiems pas Rakščius pobūvyje ir įteikusiems dovaną. Be to, dėkoju M. J. Kriaučeliūnams už nuoširdžias vaišes ir už dovaną. Pagaliau reiškiu gilią padėką ir pobūvio iniciatoriui kun. A. Sabui, Sudbury liet. kolonijos klebonui, kuris pasakė šiam pobūviui pritaikintą nuoširdžią prakalbą.

Kun. B. Sugintas.
149 E. 115 St. Chicago 28, Ill.

WINNIPEG, Man.

Bazaras. Gruodžio 16-18 d.d. Šv. Kazimiero bažnyčios salėje įvyko prieškalėdinė mugė — bazaras, kurio pelnas $472,79 paskirti bažnyčios statybos fondan.

Bazaro metu veikė turtingas, pilnas lietuviškų šaltų ir karštų valgių bufetas. Bufetą tvarkė ir jam šeimininkavo bei visus maisto dalykus paruošė iš savų produktų, visas bufeto išlaidas pačios padengdamos: I dieną — O. Demereckienė, II d. — O. Jančiukienė ir G. Galminienė, III d. — E. Spilchakienė ir E. Januškienė.

Bazaro metu buvo įvairių lošimų ir laimės ratų. S. Dielininkaitienė energingai sukos prie šokolado lošimo rato, A. Genys ištikimai, visas dienas loterijos bilietėlius pardavinėjo. Kl. Karaška, V. Galinaitis, B. Višniauskas, Radzevičiai, J. Demereckas, A. Kuncaitis įvairiems lošimams vadovavo. I. Prancevičiūtė, G. Dargužaitė, J. Šmaižys prie loterijos lentynų laimes pardavinėjo. Eug. Kalasauskas pravedė knygutėmis išplatintos loterijos bilietėlių traukimą. Laimėjo: GE virduli — St. Germain, automat. rustintuvą — V. Nolius, GE sumuštinių rustintuvą — B. Brems, GE elektrinį žadintuvą — Br. Jančikienė, GE automatinį lygintuvą — G. Domo, ir šokolado — L. Jurgelevičius, G. Hanel, A. Januška ir J. Shervin.

Kalėdų naktį prieš Bernelių mišias atgiedota Aušrinė, bažnyčia buvo pritemdyta, altorius gausiai žvakėmis apšviestas, vargonų muzika, visa tai sudarė mistinį vaizdą įvedanti į šv. Kalėdų nuotaiką. Bernelių mišių metu gražiai keturiais balsais giedojo J. Sodaičio vadovaujamas choras. J. Šmaižys šv. mišių metu vieną dalykėlį išpildė smuiku. Bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių, vėliau atėjusieji gavo stovėti koridoriuje.

Kalėdų I dieną pakrikštyta Vida Aldona Aurelija Balžiūnaitė, Aldonos ir Alfonso pirmagimė dukrelė, ir Andrius Jonas Jankevics.

LONDON, Ont.

Kalėdų senelis Londone. Kanadoje ir Kalėdų seneliai mašinomis, o ne rogėmis važinėja. Todėl nenuostabu, kad ir nesant sniego, jis sausio 2 d. lieutvių šeštad. mokyklon atsilankė ir gausiai apdovanojo mokinius ir dalyvaujančius bendruomenės vaikučius. Neaplenkė nė mokytojo ir skautų vadovo. Mokyklos mokiniai, paukštytės ir vilkiukai, seneliui gražiai pašoko, padainavo, pasakė patriotinių eilėraščių ir net jam pačiam įteikė dovanėlę, prašydami atvykti ir kitais metais. Ypač visiems patiko tikrai geras deklamuotojas 6 metų amž. Jonas Čegis. Mokyklos nelanką vaikučiai seneliui pažadėjo tuoj pradėti ją lankyti. Eglutė buvo surengta mokytojų ir tėvų komiteto pastangomis, o didžioji išlaidų dalis apmokėta apyl. valdybos. Daugiausia laiko šiam parengimui paskyrė p. Čegienė, paruošusi visą meninę programą. Mokinių skaičius kasmet didėja. Tikėsimės, kad ateinančiais metais senelis ras jų dvigubai ir turės samdyti jau nebe lengvą mašiną dovanoms atvežti, bet didžiulį sunkvežimį!...

Jau trys metai kai čia veikia šis lietuvybės švyturys. rodąs kelią mūsų mažiesiems. Ir visą laiką jam su dideliu pasišventimu vadovauja mokytojas L. Eimantas, aukojąs poilsio valandas lietuviškam jaunimui ir už tai neįmąs nė mažiausio atlyginimo. Su mokyklos skautais, paukštytėmis ir vilkiukais atsidėjęs dirba nuoširdusis psktn. O. Gešventas. Kol visuose pasaulio kampuose švies šitokie švyturiai, lietuviškas laivas nežus svetimybių jūroj! **D. E. F.**

WELLAND, Ont.

Sausio 16 d. 10 val., sekmadienį, po St. Marys bažnyčia įvyks viešas pirmojo ir paskutinio neprkl. Lietuvos ir Vasario 16 akto signataro Antano Smetonos vienuolikos metų mirties sukaktuvių minėjimas.

Mišias laikys mūsų klebonas tėv. B. Mikalauskas. Tuojau po pamaldų paskaita, kurią skaitys svečias iš Montrealio St. Kęsgaila.

Maloniai prašome Wellando, St. Catharines, Niagara Falls, Port Colborne ir apylinkių lietuvius kuo skaitlingiausiai atsilankyti. KLTS.

Laiškas redakcijai

Gerb. Redaktoriau,

malonu yra džiaugtis stiprėjančiu "TŽ" savaitraščiu ir matyti jį kopiantį per penktųjų metų slenkstį. "TŽ" varo reikšmingą barą lietuvybės išlaikymo ir tautos išlaisvinimo srityse. Tai vertina ne vien Kanados, bet ir viso laisvojo pasaulio lietuvių išeivija.

Dabartinis momentas kiekvienam lietuviškam laikraščiui, kuriam rūpi tautos likimas, stato specifinį reikalavimą: ne vien tik puoselėti atitinkamą ideologinę programą, bet ieškoti kelių ir būdų, kurie padėtų ir skatintų visus geros valios lietuvius jungtis ir aukotis šviesesniam tėvynės rytojui pasiekti.

Be abejo, "TŽ" eina tuo keliu. Tačiu g a i l a, kad jau kelios "kregždutės" anksčiau, kaip dabar kalėdinio Nr. straipsnis "Pastabos dienos temomis", tą kelią šiukšlina.

Ar ne geriau būtų, kad Tamsta, Gerb. Redaktoriau, tiems bendradarbiams ateityje patartumėte giliai pastudijuoti J. E. vysk. V. Brizgio žodį Kanados, Kolumbijos ir Venecuelos lietuviams ar nuoširdžiai perskaityti Al. Gimanto straipsnį "Perdidelis jautrumas", abu tilpusius kalėdiniam numery.

Jei tie ponai ten nieko nerastų, kas apramintų jų asmeninius jausmus ir dilgtelėtų į sąžinę, vargu jiems būtų patartina sielotis mūsų tautos likiminiais klausimais.

Prašau priimti mano nuoširdžius linkėjimus.

P. Petrušaitis.

Atominio specialisto nuomonės

J. R. Oppenheimer, žymusis JAV atominės energijos specialistas, prieš kiek laiko buvo pašalintas iš atominės energijos komisijos kaip nevisai patikimas asmuo. Dabar jis dirba kaip profesorius Princetono, NY un-te. Kolumbijos un-to 200 m. sukakties proga šis mokslininkas pirmą kartą po pašalinimo iš atom. energijos komisijos prabilo per radiją. Buvo manyta, kad jis kalbės apie atomus, bet apie tai jis neužsiminė. Jis išdėstė savo požiūras į dabarties gyvenimą: "Nauja mūsų pasaulyje yra štai kas — masinis autoriteto sugriovimas tikybinėj, dvasinėj ir kasdieninėj srity... Mūsų technika auga, šakojasi, taip kad pasaulis dabar yra visas apjungtas įvairių kelių linijomis, tačiau politinė tironija perkerta jas... Jo nuomone, dabarties viltis turinti būti — meilė ir draugiškumas.

— **Bonna.** — Vokietija nuo karo pabaigos okupacinių kariuomenių išlaikymui sumokėjo lygiai 55 bilijonus markių. Naujajam 1955-6 m. biudžete iš 9 bil. markių apsaugos reikalams 3,2 bil. skiriami okup. kariuomenei.

— **Paryžius.** — Į Prancūziją pabėgo dar vienas lenkas jūrininkas.

SIMCOE, Ont.

Per Naujus Metus M. K. Veiveriams sukako 30 metų vedybinio gyvenimo. Kaimynai čia panašių progų nepamiršta. O. Matelienė, O. Dumšienė, A. Skuodienė ir J. Vertelgos kaimyniškų rūpestingumu suruošė jiems gražią staigmeną. Sukaktuvininkų pagerbti buvo suvažiavę ne tik iš apylinkės, bet iš Hamiltono ir Toronto. Vaišės tęsėsi per dvi dienas.

P.p. Veiveriai yra kilę nuo Kazlų Rūdos, vedę Lietuvoje, į Kanadą atvyko 1927 m. vienas, po metų atsiėmė žmoną. Ilgesnį laiką gyveno Toronte. Prieš 15 metų atvyko į tabakynus. Dabar turi vertingą išmokėtą tabako famą, kurią jau atidavė pusininkui, o patys pasistatė gražų namą prie Simcoe, ant 24-to kelio.

P.p. Veiveriai šioje apylinkėje žinomi kaip malonūs ir simpatingi žmonės. Turi suaugusį sūnų, kuris taip pat yra lietuvių mėgiamas ir kalba lietuviškai be priekaišto. **J. Z.**

KLB Toronto apylinkės Šalpos Komiteto pajamų - išlaidų apyskaita už 1954 m.

PAJAMOS:	
Saldo 1954 m. sausio 1 d.	$1036.07
Metinė rinkliava atsilankant į namus	1524.50
Viešos rinkliavos	1146.54
ardinės aukos	296.44
Toronto 1. organ. aukos	173.33
Valiutos keitimas, nuošimčiai ir kitos pajamos	59.12
Viso pajamų	$4236.00
IŠLAIDOS:	
Vasario 16 gimnazijai	$1421.44
V. mokykloms Vokietijoje	1120.43
Šalpos Fondo C. Komitetui	612.45
Daugiavaikėms motinoms sušelpti Vokietijoje	129.10
Vok. Kr. V-bos nuožiūra	
ok. Kr. Valdybos nuožiūra paskirstyti	100.00
N. Baronienei sušelp. Toronte	
Nat. Baronienei sušelpti Toronte	40.00
M. Biržiškai šelpti K-tui	63.00
Sergantiems mokytojams sušelpti Vokietijoje	$20.00
Reginai Vaitiekaitienei sušelpti Vokietijoje	20.00
Raštinės, pašto, susisiekimo ir kitos išlaidos	49.09
Viso išlaidų	$3575.51
Banke pinigų	660.49
Balansas	$4236.00

Nuo savo veikimo pradžios, t.y. nuo 1953 m. gegužės 1 d., iki 1954 m. gruodžio 31 d. Toronto apylinkės Šalpos Komitetas turėjo išviso —

PAJAMŲ	$8966.41
IŠLAIDŲ	8305.92
SALDO 1954. XII. 31 d.	660.49
Balansas	$8966.41

V. Vaidotas,
Šalpos K-to P-kas;
A. Gačionis,
Šalpos K-to Kasininkas.

Toronto Prisikėlimo parapijos BS Fondui aukojo:

$50 — Končius A., Sioux Lookout; **po $10** — Pauliukaitis F., Montreal, Žilėnas A., Coniston, Ont., Miniauskas V., Hawk, Ont., Juozas, S.S. Marie; **po $5** — Jackson P., Hamilton, Zalėnas K., Red Lake, Skilandžiūnas P., Lewack, Balčiūnas K., Firdol, Man., Danielius J., London, Kuzmickas A., Paris, Ont., Remeikis L., Sudbury, Saldžiūnas S., Kitchener; **po $3** — Juodka K., GlenMeyer Ont., Paškevičius, Rolinson; **$4** — Yauniškis P. U., Winnipeg; **po $2** — Raudonis J., Manitoba, Milašius J., Canisston, Skaržinskas J., S.S. Marie, E. Morrow, Leaside, Ont., Astrauskas J., Vanessa, Ont., O. Greening, Libau, Man., Griggs V., Calgary, Kerstavičius A., BC., Rukas P., Que.; **po $1** — Paulauskas A., Noranda, Que., Bakšys S., Hamilton, Motečienė, Montreal, Krosčiauskas J., S.S. Marie, Lazauskas F., Kitchener, Stakenavičius V., Belleville, Ont., Puteikis P., Švilpa B., S.S. Marie, Strem J., Brooks, Alta, Vilimas, Hamilton, Jaškevičius V., Brooks, Alta, Bertmans P., Sask., Deveikis S., Vancouver, Želvys A., Montreal.

Visiems aukojusiems reiškia nuoširdžią padėką **Tėvai Pranciškonai.**

ADAMONIS & BUDRIŪNAS
"DISTRICT ESTATE BROKERS"

NAMAI PARDAVIMUI: — įvariose Montrealio dalyse;
PASKOLOS: — 5½% užbaigt. namams ir iš 6% statybos eigoje;
ŽEMĖ PARDAVIMUI: — Pavieniai lotai ir didesni plotai;
ŪKIAI PARDAVIMUI: — Montrealio apylinkėje;
DRAUDIMAS: — Pastatams ir kt. objektams nuo nelaimingų atsitikimų
Pirmosios Montrealy lietuvių Real Estate tikslas — Jums padėti!

Agentai: A. Markevičius – OR. 1-9816

Įstaiga: 177 SHERBROOKE ST. W., Telef. PL. 8501
Darbo laikas: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
Res.: P. ADAMONIS PO. 6-6495. A. BUDRIŪNAS RA. 7-2690.

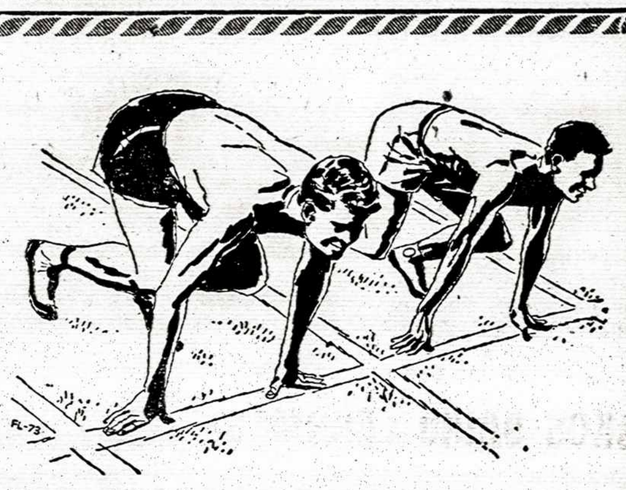

GERESNEI PRADŽIAI – TAUPYK!

Būdamas "naujuoju kanadiečiu" kartu jausies saugus savo naujajame krašte, jei pirma proga atidarysi banke savo taupomąją sąskaitą.

Taupydamas The Canadian Bank of Commerce žinosi, kad tavo pinigai saugioje vietoje – gausi palūkanas — ir kartu įgysi paprotį taupyti.

Atidarydamas sąskaitą The Canadian Bank of Commerce turi reikalo su banku, kurio amžius lygus Kanados amžiui, veikiantis ir nepaprastai augantis. Apsilankyk sau artimiausiame skyriuje ir atidaryk taupomąją sąskaitą dar šiandien. Nesvarbu kokio dydžio jūsų santaupos, jūs esate visuomet čia laukiamas svečias

The Canadian Bank of Commerce

VIRŠ 640 SKYRIŲ VISOJE KANADOJE

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ
Siuvėjas
A. BERESNEVIČIUS
Didelis pasirinkimas importuotų medžiagų moterų ir vyrų kostiumams ir paltams. Užsakymus atlieku žemiausiomis kainomis.
1299 DUNDAS ST. W. TORONTO
Tel. LL. 3222.

SLOGOS
VARGINIMĄ IŠGYDYSITE NE DIENŲ, BET VALANDŲ LAIKE!
Buckley's specialistai bendros slogos gydyme jums gali palengvinti skausmus ir viso kūno blogą savijautą kelių minučių laikotarpyje — o galutinai išgydyti keletos valandų bėgyje. Paimkite BUCKLEY'S Cinnamated CAPSULES — **pilnas** slogos išgydymas, kuris palengvins jūsų kančias, pakels nuotaiką ir sugrąžins gerą savijautą SKUBIAI.
12 kapsulių — 35c.
Šeimos dydžio — 79c.
BUCKLEY'S CINNAMATED CAPSULES
Kapsulės pagydys Jus greitai arba atgausite pinigus dvigubai.

LIETUVIS LAIKRODININKAS
TAISAU šveicariškos, vokiškos ir amerikoniškos gamybos laikrodžius ir žadintuvus. Už darbą duodu metams garantiją. Darbą atlieku pigiai ir sąžiningai.
1228 DUNDAS ST. WEST,
Toronto. Tel. KE. 1050

AUTOMATINIS natūraliu gazu ŠILDYMAS
Water Heater
(vandens šildytojas)
PILNA KAINA
$129.85
DRED

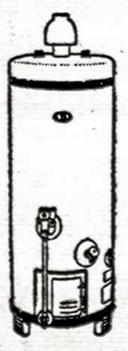

- 10% įmokėti
- 6% palūkanų už likusius
- Už likusius mokama ratomis kas mėnesį Gazo kompanijai
- 5 rūšių šildytuvai (heater) nuo 18 iki 64 galionų į valandą.

Įrengiama per 24 valandas.
GARNEY and CO.
15 Barton Ave.
Toronto
Tel. ME. 2554

Pirmą kartą Kanadoje!

Pasaulyje garsūs vokiečių "54" modelio High-Fidelity AM ir FM radijai
SABA, KOERTING, BLAUPUNKT GRUNDIG.
Garantuojamas viso pasaulio trumpųjų bangų priėmimas.
Specialiai pagaminti Kanadai
Atvykite, pademonstruosime veltui. Garantuoti pataisymai, atliekami specialistų radijo mechanikų.
ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO.
926 Dundas St. W., Toronto - EM. 4-1633
(priešais šv. Jono Krikštytojo lietuvių bažnyčią)
Taip pat pas mus yra didžiausias pasirinkimas gintaro išdirbinių ir kitų dalykų bei dovanų iš Vokietijos, Šveicarijos, Švedijos, Japonijos ir kitų kraštų.

Garantuotos anglys yra geriausios!
Visų rūšių anglis ir malkas užsakykite per mūsų atstovus
VYT. ir SIGITĄ AUŠROTUS
DOMINION COAL & WOOD
SKAMBINTI TELEFONU LL. 0527
(Nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro)

Tarp kita ko...

O kad išaušty
Balta aušrelė,
Kad užtekėtų
Šviesi dienelė!
Liaudies daina

. . .

Dr. A. Šapokos, TŽ Redaktoriaus, pakviestas reguliariai pasidalinti mintimis apie kaikuriuos, vertus dėmesio ir komentarų, literatūrinio gyvenimo nutikimus ir faktus, bandysiu šioj kolonoj, kiek laikas, sąlygos ir sugebėjimai leis, pasikalbėti apie tai su mielais šio savaitraščio skaitytojais.

Suprantu, kad retkarčiais teks paliesti ir bendresnius mūsų kultūrinio gyvenimo reiškinius, nuo kurių labai dažnai ir esmingai priklauso literatūrinė kūryba ir veikla. Suprantu, kad retkarčiais, tarp teigiamybių, teks pasakyti atviresnį žodį ir apie negatyviuosius pasireiškimus ir kad toks uždavinys nebus nei lengvas, nei malonus. Suprantu taip pat, kad vienas kitas mano komentaras gali būti ir gerokai subjektyvus, nes žmonių nuomones sunku uniformuoti. Ir jeigu visdėlto šio darbo imuosi, tai tik dėl gilaus tikėjimo, kad atviras ir nuoširdus dialogas yra viena pačių pagrindinių būtinybių gyvam ir kūrybingam kultūriniam gyvenime. Jeigu ši kolona (pasirodysianti maždaug kartą į dvi savaiti) atkreips ir pažadins TŽ skaitytojų dėmesį į vieną kitą mūsų literatūrinio gyvenimo faktą, laimėjimą ar ūkaną, tarsiuosi savo užduotį, nors minimaliai, atlikęs.

Pirmajai "Tarp kita ko..." sekai užrašytas liaudies dainos posmas, tebūna ir Naujųjų Metų linkėjimas visiems mums, žmonėms, dešimtį metų pakeliui, be namų.

. . .

Be abejo, vienas pačių skaudžiausių smūgių, ištikusių mūsų literatūrą 1954 metais, buvo Vinco Krėvės mirtis. Kiekvieno mūsų rašytojų pasitraukimas iš retėjančių gretų yra neapsakomas nuostolis, žaizda, kurią laikas vis negailestingiau veria, desperatiškai prieš emigracinius nuodus kovojančiame, lietuviškojo žodžio organizme, bet Vinco Krėvės išėjimas yra tikrai tolygus simboliškajam Grainio liepos nukirtimui, kai staiga lietuviškosios literatūros gamtovaizdyje prapuolė milžiniškas siluetas, medis šniokštęs tokia gyvybe, vitališkumu, visais savos žemės syvais išauginęs karūną, savo šešėliu pridengusią buvusias ir ateinančias kartas. Šitos pasilikusios tuštumos, skaudžios tuštumos horizonte, neuždengs greitai kitas medis, tuo labiau, kai šaknys atsiremia į šaltą ir piktą akmenį, nebe savo juodžemį. Pr. Skardžius "Aiduose" rašydamas apie Krėvę, pasako mums šiuos įsidėmėtinus žodžius: "Prisimindami šį didįjį kūrėją, mes pasistengsime ateityje jį geriau suprasti ir kaip žmogų, ir kaip lietuvį, nes jis visiškai nėra nusipelnęs, kad betkas jį įnoringai ir kreivai vaizduotų kuriuo nors vienu pašaliniu atžvilgiu, kaip tai nekarta yra atsitikę jam gyvam esant". (Nr. 10, 459 psl.).

Ir prisimena, kartą, dar Lietuvoje, skaitytas B. Sruogos rašinys, kaip vienos kelionės metu, tuokart dar lenkų okupuotoje Vilniaus krašto vietovėje, Vincas Krėvė, užkopęs ant kunigaikščių Lietuvos pilies griuvėsių, vienas, su ašarom akyse, garsiai giedojo Lietuvos himną...

. . .

Prisimena dabar liūdna sukaktis, dešimts metų nuo Vytauto Mačernio mirties, jį pasiėmusios pakeliui į Vakarus ir laisvę. Liko jis ten, jaunas poetas ir nuostabus žmogus, sulaukęs tiktai 24 metų amžiaus, prie Žemaitijos miškų, smėlio kalvoje, kurio ir visos poezijos šiandien nebegalima išleisti, nes ji liko kartu su juo, laukdama draugų ir tos valandos, kai žmogus ir žodis bus laisvi.

Tai saulė rytmečiu sugrįžta:
Ak, tai ne saulė, tai ne ta...
Kažko jieškojai rods jaunystėj,
Vėliau pabūgai krauja bristi,
Dabar palūžusia ranka
Į saulę rodai kaikada:
Ak, tai ne saulė, tai ne ta!

(Vienas nespausdintų Vytauto Mačernio eilėraščių).

. . .

Jono Aisčio knyga "Apie laiką ir žmones", mūsų nuomone, (šalia jos minėtina dar premijuotoji A. Landsbergio "Kelionė") yra įvairiais atžvilgiais įdomiausias kūrinys, pasirodęs praeitaisiais metais. Už draugų ir pažįstamųjų portretų (kurių autentiškumą mums, aišku, sunku nustatyti) yra užfiksuota autentiškoji Kossu nuotaika, lengvu sąmojum atmiešta rezignacija ir melancholija, kad tariesi žvelgiąs pro vitražinį langą praeitin, kurią, nors ir pilnai neišgyvenęs, esi pamilęs ir tiki ja kaip savo kraujo plakimu.

"Kur jūs, mano draugai,
įtūžusio likimo
Siūbuojančių bangų staigiais
verpetais einat?...

'Jie stovi debesyse žvilgančiais šarvais, plevėsuojančiomis kapomis, ir moja, rodos, man ir sako: Jonai, palik tas visas smulkmenas, tucs visus niekus, einame!" (Apie laiką ir žmones, 39-40 psl. psl.).

Tai knyga (kurios keli nežymūs fragmentai, jei ir sukėlė daugiau ar mažiau abejonių) neužmirštama dėl visos eilės puikių epizodų ir šiltos visumos, dėl to draugiško, tono ir žmogiškai atviros laikysenos, taip charakteringų visai Aisčio kūrybai.

Henrikas Nagys

DAINA

Lietuva — dainų šalis, kurios vienas kraštas net Dainava vadinamas. Ten ne tik žmonės dainuncja, bet nesuskaitomai gausūs giesmininkų paukštelių skaičius: "...ar saulė teka, ar vakarėlis — augštai iškilęs, gied vyturėlis"... Dabar ten įkalintas lietuvis prašo: "Lakštingalėle, gražus paukšteli, ties mano langu pačiulbėk". Sesutė lietuvaitė virsta gegute iš širdį veriančio skausmo dėl žudomų brolelių - bernelių ir kiekvieną pavasarį tai išreiškia savo gailiai liūdnu ku-kū, ku-kū po tėviškės laukus. Ten ankstyvą rytą varnėnas švilpauja iš baltojo beržo ir šnekina artoją.

Tie arimų žmonės supranta paukštelių reiškiamus jausmus ir kalbasi kaip su sau lygiais. Jie pajuokia gandro "raganą" pačią, bet ir supranta, kai volungė ragina Jonuką į darbą: "...kinkyk, kinkyk, važiuok, paplak..." Tačiau paukšteliai nelieka skolingi ir už darbą bent pažadais. Griežlė žada: "Krės, krės varškės! O kam? — Vaikam! Kokiem? — Geriem!...

Kaip kalba suriša žmones savoje tautoje, nes tautietis, nemokantis savos kalbos, laikomas svetimu, taip daina suriša visus tautiečius savoje kultūroje — tautos dvasioje. Kuo augštesnės kultūros žmonės, tuo įvairesnės ir gilios prasmės yra jų dainos - giesmės. Nes tikrai nuoširdžiai, nors pats sau vienas, dainuoti gali tik geros valios žmogus. Kartą Lietuvoje žydas paleidęs samdinį berną. Kaimynas jo klausė, kodėl jis jį paleidęs? Žydelis atsakė, kad tas bernas yra geras darbininkas, bet blogai galvoja. "Iš kur tu žinai, kad jis blogai galvoja?" — paklausė kaimynas. "Jis niekad nedainuoja. Kas niekad nedainuoja, tas blogai galvoja", — atsakė žydas.

Tai buvo žydelio nuomonė apie lietuvio būdą, matyt, sudaryta iš daugelio patyrimo.

Lietuvis vaišėse, darbe, varge ar sielvarte galimas sutikti su atitinkama daina. Jis nėra beviltis, o kai jį sunkumai suspaudžia virš jo jėgų, tada jis kreipiasi į augščiausiąjį ir prašo apsaugoti jo tėvynę ir jį patį nuo pavojų.

Lietuviai dainavo traukdami baudžiavos jungą, slėpdamiesi nuo rusų žandarų su lietuviškais raštais, vydami iš savo krašto Lietuvo spriešus, o ypač gražiai daina klestėjo su laisvu lietuviu. Ir šiandien lietuvį lydi daina jo tremtyje ir pavergtoje tėvynėje. Net žudomi tėvynėje partizanai nenustoja dainuoti, o jų dainos pasiekė ir laisvąjį pasaulį.

Kanados Liet. Bendruomenės Kultūros Fondo Švietimo komisija yra paskelbusi lietuvių šeštadieninių mokyklų mokiniams dainų užrašymo konkursą ir daugiausia surinkusiems dainų skirs penkias premijas: I — $30, II — $25, III — $15, IV — $10 ir V — $5. Dainų žodžiai turi būti užrašyti į atskirą sąsiuvinį, bet visiškai nesvarbu, iš kur užrašomi (iš dainuotojo, kito asmens užrašų, spausdinto dainorėlio ar knygos). Tačiau yra svarbi viena salyga, kad **mokinys turi išmokti užrašytos dainos melodiją,** kurios mokėjimą patikrins mokytojai. Melodijos mokėjimą galima įrodyti ne tik balsu, bet net muzikos instrumentu, niūniavimu ar švilpėsiu, jei mokinys negali balsu padainuoti.

Teko išgirsti, kad kai kuriose mokyklose dainų rinkimas - užrašymas susilaukė gausaus dalyvių skaičiaus, kai dar kitose mokyklose neparodoma tinkamos iniciatyvos. **Ši reikalą turėtų labiau paremti ne tik mokyklų mokytojai, bet ir kiekvienas tėvelis ar mamytė,** kad vėliau neišgirstu iš savo vaikelio priekaištaujančių žodžių, o tik taip reikšmingus Maironio žodžius:

Ten močiutė užlingavo
Raudomis mane,
I krūtinę skausmą savo
Liejo paslapčia.

Gražu, kad mūsų jaunieji ruošiasi būti pilnais mūsų kultūros nešėjais ir gyva daina jungtis į mūsų tautos darbą, nors dar ir ne tėvynėje ir toli nuo tų giesminių vyturių.

Kurie dar nepradėjo ar labai nedaug užrašė, turi paskubėti, kad neliktų paskutiniųjų eilėse.

Konkurso davinių pristatymo laikas yra 1955 m. gegužės 1 d.

Tenelieka nė vieno jauno lietuvio be lietuviškos dainos.

V. Aitis.

Redakcijai prisiųsta

Gabija, literatūros metraštis spaudos atgavimo penkiasdešimtmečiui ir tremties dešimtmečiui paminėti. 1954 m. išleido Gabijos leidykla, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. Redaktoriai Jonas Aistis ir Stepas Zobarskas, dailininkas Pranas Lapė. Iršta į kietus viršelius, 552 psl., kaina $6.50. Metraštyje išspausdinta niekur iki šiol nepaskelbta naujausia septyniasdešimties autorių kūryba: poezija, proza, drama ir straipsniai. Knyga gaunama leidvkloje ir pas spaudos platintojus.

Alyozas Baronas, Antrasis krantas, novelės, Nidos Knygų klubo leidinys Nr. 5, 1954, 134 p.

Muzikos Žinios, 1954 m. Spalis - Gruodis, Nr. 4 (149), 87-122 psl.

Priede: Br. Budriūnas "Pradės aušrelė aušti" (liaudies motyvais), mišriam chorui su fortepijono aritarimu.

Aidai, 1954 m. gruodžio mėnuo, Nr. 10 (76), 433 - 480 psl.

Šiame numery rašo: A. Maceina apie Dangun paėmimo dogma, K.R. Alekna apie arkiv. Reinį, V. Sužiedėlis Pabaltijo ateities klausimu, Pr. Skardžius apie V. Krėvę, E. Erdvilas apie Ukrainos l. kovas, M. Vaitkus ir A. Bendoriūtė duoda poezijos, išspausdinta E. Hemingway novelė. Platūs apžvalgų skyriai; 12 iliustracijų.

Kolumbijos lietuvis, 1954 metai (IV) Nr. 12 - 13, 281-336 psl. Numeris paskirtas lietuvių kolonijos įsikūrimo Kolumbijoje penkmečiui paminėti.

Santarvė, 1954 m. Gruodis, Nr. 10(21), 361-412 psl.

Pelėda, Nr. 4 (17), 1954 metų žiema, V metai, Welland, Ont

Amerikos Lietuvių Tarybos Suvažiavimas 1954 m. lapkričio mėn. 12 ir 13 d. Hotel Statler, New York, NY. Suvažiavimo eiga, apyskaitiniai pranešimai, nutarimai ir kita, 50 psl. Rotatorinis leidinys.

Laiškai lietuviams, 1954 gruodis, Vol. V, No 11, 321 - 352 psl.

Ateitis Nr. 10: Alfa Sušinskas rašo apie Kūčių dvasią, kun. J. Petrėnas apžvelgia Šv. Marijos metus, duodama SAS CV darbo ir studijų metų apžvalga - pasikalbėjimas su pirm. K. Keblinsku; A. Džiugėnas rašo apie Lietuvos antrojo himno autorių dr. J. Sauerveiną, Kučiauskas apie charakterio ugdymą. Paskelbta dalis At-kų Kongreso nutarimų. Čia pat randame R. Laukytės, G. Buračaitės, D. Nauragytės ir E. Buračaitės eilių.

Sporto skyriuje rašo Vyt. Grybauskas apie krepšinį Europoje. Kreivose šypsenose labai vykusiais G. Botyriaus piešiniais pavaizduojamas studentų gyvenimas iš linksmosios pusės. Darbai ir žmonės skyriuje J. Gulbinas rašo apie prof. K. Būgą. Plati relig. gyvenimo apžvalga. SAS Studijų Dienų Čikagoje ir Niujorke programa. Be to, daug korespondencijų.

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

"Lituanus" — lietuviški vargai ir rūpesčiai

1. JAV lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdyba išleido "Lituanus". Jų neatbaidė nei lėšos, nei laiko ar "žinojimo kaip" stoka. Jie žinojo, jog kultūrinė ir politine informacija turėtų užsiimti veiksniai: VLLIKas (atidavęs šią pareigą LLKomitetui Niujorke), ALTas (džentelmenų susitarimu" gyvuojanti organizacija šią pareigą atidavė bendruomenei, kurią iš kitos pusės kaikurie iš šių "džentelmenų" kaip įmanydami sabotuoja) ar LLK-tetas (globėjams per smulkus dalykas lietuvių kultūra!) ar diplomatijos valdininkai. Politikai ir politikieriai, matyt, iš tokios informacijos nemato sau naudos. Nesiėmė šitokios informacijos organizuoti nė Lietuvių Žurnalistų Sąjunga nors ir būta siūlymų. Svarbiausia priežastis buvusi, jog tai nesą šios organizacijos kompetencija. Ir savo poilsio metu vadovaują žurnalistai užsiėmė sau daug pelningesniais nei Lietuva bizniais. Jauni lietuviai Illinois universitete, be spaudos patyrimo ir nieko bendro su ja iki šiol neturėję, egzaminų įkarštyje pasiryžo. "Ryžomės biuletenį leisti todėl, — rašo vienas laiške, — kad kiti, kuriems privalu — tai nedaro. Nedaro nes visas laikas ir energija skiriama polemikoms. Anglų kalba informacija jiems menkniekis! Todėl tai kišome sprandą ten kur gal ir nereikėjo kišti. Bet kišome ir vešime iki pajėgsime..."

2. "Mums svarbiausia informuoti", — rašoma apie "Lituanus" vargus jauno idealisto laiške. — Dabartinėms sąlygoms tokio "quorterly", kaip ukrainiečiai leidžia, mes niekad nesugebėsime išleisti, nebent pats ar kas kitas (prasmingiausia būtų veiksniai) mums suorganizuotų metams bent 1000 dolerių. Tada išleistume 4 numerius po 24 - 36 psl., apmokėtume būtiniausias išladas nors vienam redaktoriui. ...Jeigu finansinė problema būtų pakankamai tvirtai išspręsta (jei ALT, Laisvės Komitetas ir užšaldytas auksas Vašingtone mūsų reikalui atšiltų) tai galėtume žymiai geriau susitvarkyti. Dabar esame tiesiog merdėjimo padėtyje"...

"...Mūsų leidinio anglų kalbos stilistiką savanoriškai pažiūrėjo vienas mūsų un-to Newman Club amerikietis kunigas, kuris betgi nespėjo peržiūrėti dviejų likusių rašinių. Dabar mums talkon **pats pasisiūlė amerikietis anglų kalbos stilistas (!)** Jam tai lietuvių studentų leidinys patikęs... Bandysime savo klaidas taisyti, gaila, kad kaip pats sakai kai kurie mūsų Informacijos specialistai ir "vadai - džentelmenai" iš mūsų pastangų šaiposi ar savo spaudoj visiškai ignoruoja. Daug prasmingiau būtų mums parašyti, padėti ir pakritikuoti! Kritikos nebijome. Pašaipoms iki šiol laisvieji lietuviai nedaug teatsiekė. Verčiau jie leistų savąjį biuletenį, kurio bene dvasinis bankrotas mus ir labiausiai paskatino imtis "Lituanus". Tuomet mums atpultų darbas kuris mums yra svetimas ir kurį, kartoju, **dirbame tik todėl, jog nesutinkame su tikrove, kad laisvieji lietuvių veiksniai ėdasi, kaip bušmenai ar papuasai, polemizuoja, šmeižiasi, o informacijos darbo nėra kam dirbti.** Bet be reikalo aš čia pačiam viską rašau, nes Pats tą viską geriau žinai už mane, daug skaudžiau išgyveni ir labiau šiam reikalui esi sielą pašventęs..."

"...Pakalbink mums bendradarbių. **Tvardyk maištininkus. Pas mus jų daugiau nei reikia. Bepigu mus kritikuoti ir argumentuoti, bet ar jie padarė ką daugiau?** Gal naivus klausimas, bet drįsčiau tvirtinti, kad Lietuvai iš to "Lituanus" bus daug naudos... Visa tragedija tame, kad visi, kurie gali rašyti ar padėti atsisako bendradarbiauti šaipos ar moko, bet konkrečiai nieko nedaro ar nepataria kaip geriau būtų! Skaudu, kai žinai jog esi menkas, mažai moki ir išmanai, nors ir gerų norų daug, bet niekas praktiškai neparodo, kad šitoks štai kelias geresnis, kad mes štai šitaip viską atliktume ar atlikome, viskas gerai išėjo ir tokiu keliu eikime toliau"...

Laiško vaisiai

Paprašyti: V. K. Jonynas maloniai sutiko studentams parašyti apie lietuvių įnašą į pasaulio meną, Jonas Mekas siunčia angliška poemą, A. Landsbergis apie lietuvių literatūrą pokariniais metais.

"Lituanus" yra žavėtina pradžia ir kitas liudymas, jog lietuvių tauta nemirs su paskutiniaisiais aušrininkais ar nepriklausomybės akto signatarais. Braviems studentams davus pradžią visi **prisidėkime** prie išugdymo lietuvių kultūros žurnalo anglų kalba! Prisidėkime, kad atėjus lietuvių tautai lemiamiems momentams pasaulio inteligentijai "Lituanus" primintų mūsų tautos teisę į savitą kultūrinę savivaldą. **Prisidėkime** visi, kas kritika, kas platinimu, kas rašiniais ir sugestijomis, kas doleriu — eikime mūsų politikams talkon su ginklu, kurį ignoruoja ar viešai pašiepia kaikurie vieno veiksnio "džentelmenai" Čikagoje. **Prisidėkime** prie "Lituanus" išugdymo, nes aušt̃ančioj JT eroje jo vaidmuo gali pralenkti laiko perspektyvoje "Aušros" ar "Varpo" vaidmenį. "Lituanus" ar kitas lietuvių kultūrinis šauklys turi įrodyti pasauliui apie neginčijamą lietuvių tautos teisę savivaldai ir vietai Pasaulio Jungtinių tautų bendruomenėje! Visomis išgalėmis paremkime Amerikos ir Kanados lietuvių vieninteli angliška biuletenį "Lituanus", c/o Lith. Student Association, Inc., Box 652, Station A, Champaign, Ill., USA. **Almus.**

Nepalikime namo be stogo

1954 m. gruodžio mėn. 23 d. Vokietijos Lietuvių Bendruomenė buvo **be jokių suvaržymų ir apribojimų** įrašyta į žemės ipotekos knygas kaip nauja Vasario 16 gimnazijos namų ir sklypo savininkė. Su ta diena buvęs savininkas yra atlikęs visus savo įsipareigojimus, kurie pirkimo-pardavimo sutarty buvo numatyti.

Savo ruožtu Krašto Valdyba yra minėta sutartimi įpareigota per šešis mėnesius nuo įrašymo dienos išmokėti buvusiam savininkui likusią pirkimo sumos dalį — 60.000 DM. Be to, trūksta dar 40.000 DM apmokėti už atliktus ir atliktinus darbus. Tuo būdu viso labo reikia mums dar sutelkti **100.000 DM arba $25.000.**

Jei pažvelgsime į tas aukas, kurios iki šiolei įplaukė į Vasario 16 gimnazijos namų fondą, rasime tikrai gražių mūsų tautiečių dosnumo ir pasiaukojimo pavyzdžių. Yra tautiečių, kurie, patys ne prabangoje gyvendami, skyrė savo savaitės ir daugiau uždarbį. Yra tautiečių, kurie kiekvieną laisvą nuo savo sunkaus darbo fabrike valandėlę pašventė aukų telkimui.

Mūsų tautiečių aukų ir pasišventimo jas telkiant dėka, jau yra surinkta didesnė sumos dalis, kuri buvo reikalinga, kad parūpinus Vasario 16 gimnazijai nuosavą pastogę. Tad sukelkime dar tuos trūkstančius 100.000 DM ir mūsų tikslas bus visai įgyvendintas.

Vasario 16 gimnazijos namai yra tautos namai, tad tenebūna nei vieno lietuvio, kuris savo auka nebūtų to įprasminęs. Drauge prašome ir tuos mūsų tautiečius, kurie jau kartą yra aukoję, neatsisakyti naujomis aukomis savo inašą padidinti, kad bendromis jėgomis galėtumėm sėkmingai tą vajų užbaigti.

Aukas Vasario 16 gimnazijos namams prašome siųsti kaip kam patogiau: organizacijoms, kurios talkininkauja renkant aukas, Vasario 16 gimnazijai Remti Komitetms, kur tokie yra, tiesiai gimnazijos namų sąskaiton Vokietijoj, antrašu Badische Bank, Mannheim, Litauisches Zentralkomitee Sonderkonto Gymnasium, Konto Nr. 3558 1, arba čekiais bei pašto perlaidomis adresu: Litauisches Zentralkomtee, (17a) Weinheim/Bergstr., Postfach 233.

PLB Vokietijos Kr. V-ba.

Kultūrinė kronika

Dail. Irena Pacevičiūtė, gyvenanti Romoje, išstatė Romos Parodos Rūmuose, kartu su kitais penkiais italų dailininkais, 21 paveikslą, kurie susilaukė nemažo italų dėmesio. Paroda buvo atidaryta nuo gruodžio 15 ligi 30.

Dail. Jonas Rimša, po dešimties mėn. meniško darbo Peru apleido tą kraštą ir kuriam laikui apsistojo Čili, kur nori susipažinti su to krašto menu.

Prof. H. Paskiewicz, Lenkų istorikas, savo kilmę rišas su Dionizo Poškos gimine, prieš pastarąjį karą parašęs keletą puikių veikalų iš Lietuvos istorijos, dabar gyvena Londone, buvo kandidatu į egzilinės Lenkijos premjerus, bet atsisakė ir užsiima moksliniu darbu. Jis tik ką parašė naują veikalą "The Origin of Russia".

Karo metu prof. H. Paskiewicz buvo laikomas Vokietijoje lenkų karo belaisvių stovykloje, nes buvo atsargos karininkas. Vilniaus un-to profesūroje tada buvo kilusi mintis šį didelį mokslininką išprašyti iš vokiečių kaip lietuvį ir padaryti Vilniaus universiteto profesorium. Projektas betgi nepasisekė.

NAUJAS JUŠKOS DAINŲ LEIDIMAS

Valst. grožinės literatūros leidykla skelbia jau išleidusi Antano Juškos Lietuviškųjų dainų I-jį tomą. Nurodoma, kad jame atspausdinta apie 460 liet. liaudies dainų ir kaikurių dainų melodijos. Tiražas — 8000 egz., apimtis — 960 puslapių. Esą atiduoti spaudai taip pat II-sis ir III-sis šių dainų rinkinių tomai. Naujajame leidinyje dainų tekstai pateikiami dvejopai: fotografiniu būdu ir šių dienų kalbos normėmis lytimis. Komunistai nuolat giriasi Antano Juškos lietuvių liaudies dainų rinkinio nauja laida. Ta proga pakartotinai nurodoma, kad pirmą kartą rinkinys buvęs atspausdintas Kazanės un-to. Visiems yra aišku, kad tuo siekiama pasitarnauti kompartijos skleidžiamiems gandams, esą, rusų tauta visados padėjusi lietuvių tautai. Kaip gi buvo iš tiesų? Bolševikai, žinoma, nutyli, kad Antanas Juška buvo kunigas, Veliuonos klebonas. Visą savo ilgą amžių jis atsidėjo ganytojiniam darbui ir tautosakos rinkimui. Jis bandė rinkinį atspausdinti Lietuvoje. Tat nepavyko dėl rusinimo politikos ir spaudos draudimo. Senelis kun. Antanas Juška tuomet persikėlė pas savo brolį Joną, kuris buvo priverstas mokytojauti Kazanėje, nes rusai jam neleido grįžti į Lietuvą. **Nepaprasta energija ir lėšų abu broliai toliau kovojo prieš rusiškus spaudos draudimo įsakymus,** uždraudžiančius lietuviškąjį raštą net pačioje Rusijoje. Dalis tautosakos rinkinio atspausdinta net rusiškais kirvukais — kirilica.

Pagaliau broliams Juškoms pavyko savo darbais sudominti didįjį prancūzų kilmės kalbininką Baudouin de Courtenay, kuris talkininkavo jiems vesti kovą prieš rusinimo politiką. Ypatingomis pastangomis, pasinaudojant un-to autonomija, pavyko prikalbinti Kazanės un-to vadovybę išleisti rinkinį, kaip moksło veikalą, lotyniškomis raidėmis. Tačiau Kazanės un-tas leidiniu tinkamai nesidomėjo. Broliai Juškos, iš paskutiniųjų sukrapštę pinigų, patys apmokėjo spausdinimo išlaidas. Tuo betgi vargai dar nesibaigė. Reikalas pasiekė patį carą, nes tokia stipri buvo rusų neapykanta lietuviškam raštui. Pati didžiausia rinkinio dalis liko neatspausdinta ir žuvo bolševikinės revoliucijos audroje. Tokia yra tikrovė apie brolių Juškų tautosakos rinkinį, kuris tapo paminklu lietuvių tautos kovos prieš rusinimą. Istorija kartojasi. Irr už naująją rinkinio laidą teks lietuviams sumokėti, nes rusai tik girsis davę leidimą išleisti knygą "na litovskom jazyke". Juk taip buvo ir prieš 75 metus. Pavergtasis lietuvis šiandien pagrįstai klausia: ar maskoliai tikrai mano, kad už duotą leidimą knygai spausdinti nutrins gėdą, kai grobia Lietuvos turtą ir žudo lietuvių tautą?

ELTA.

Australijoje šalia vaikų teatro studijos platesniu mastu pradėjo darbą ir tautinių šokių studija. Išraiškos šokio menininkė E. Kepalaitė pasižymi taip pat kaip dailininkė. Šiemet ji dalyvavo australų Contemporary Art Society suruoštoje parodoje, kur buvo išstačiusi tris paveikslus. Taip pat dalyvaus ir LKF Melburne ruošiamoj lietuvių dailininkų parodoj.

Dėmesio Ponioms ir Panelėms!
Vandos Žukauskienės
MOTERŲ KIRPYKLOJE
Pusmetiniai garantuojami
Šukuosenos pritaikomos kiekvienai individualiai.
ARTISTIC BEAUTY SHOP
Tel. KE. 4731.
219 Roncesvalles Ave., Toronto

LIETUVIŠKA
moterų kirpykla
JANETS
BEAUTY SALON
407 Roncesvalles Ave.
prie Howard Park Ave.
Toronto.
Tel. OL. 6415.

LIETUVIŠKA VYRŲ KIRPYKLA
"WALTER BARBER SHOP"
Anksčiau buvusi Ossington Ave., prie Lietuvių Namų dabar PERSIKĖLĖ į 874 COLLEGE ST., tarp Ossington ir Dovercourt Rd.
Veikia nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro, išskyrus pirmadienius.
Savininkas V. LASTAUSKAS
874 COLLEGE STREET. TORONTO

MALONŪS PRISIMINIMAI...
ŠEVČENKOS OPEROS RŪMAI KIIVE.
Taip kaip Kiivas, stovėdamas augštai ant dešiniojo Dniepro kranto, dominuoja Ukrainos centrinę dalį, taip Ševčenkos Operos Rūmai dominuoja Ukrainos kultūrinį gyvenimą. Tarp jos puikių sienų aidėdavo daugelio Ukrainos tautinių operų garsai... muziką ir laisvę mylinčių ukrainiečių simbolis.
Nors šiandien Ševčenkos Operos Rūmų garbė po vergijos šešėliais nebe ta, tačiau jie stovi, kaip buvusios laisvos Ukrainos priminimas, kad ji vėl bus laisva... tai malonus prisiminimas.
JŪSŲ MALONUMUI SPAUSDINA...
BRADING'S
BRADING BREWERIES LIMITED
Ottawa · Windsor · Montreal · Hamilton
Tariama BREDINGS

PRANEŠAME, kad buvę pavieniai brokeriai susijungė į vieną bendrovę ir nuo š.m. gruodžio mėn. 10 d. veikia

Joint Realty Ltd.

vardu

B-vės centrinė įstaiga randasi

899 BLOOR ST. W. TEL. OL. 6381

skyrius

1609 DUNDAS ST. W. TEL. OL. 7996

BendroVė gimė Jūsų geresniam patarnaVimui. Kreipkitės ir įsitikinsite, kad bendroVė:

1. Geriausiai Jums patarnaus ieškant pirkti namą; Jūs galite pasirinkti labiausiai patinkama pardaVėja iš namažo jų skaičiaus, o jie Visuomet pasiruošę Jums padėti ir turi tam galimybių bendromis jėgomis su kitų tautybių pardaVėjais, jie gali parodyti Jums geriausius namus, kurie ateina rinkon.

2. Greičiausiai galite parduoti saVo namą, nes didelis skaičius pardaVėjų turi pasirengusius pirkėjus su įVairiais įmokėjimais ir skirtingų tautybių..

3. Tinkamiausiai išspręsite Visas morgičių problemas, nes specialiai šį darbą atlieka asmenys turį pasiūlymų pirkti ir parduoti morgičius bei pinigus inVestuoti į morgičius.

4. Prieinamiausiai apsidrausite saVe ir saVo turta geriausiose kompanijose, nuodugniai išsiaiškindami apdraudimo salygas, Jūsų teises ir apdraudimo apimtį.

5. Nuo sausio 15 dienos gausite nemokama lietuViškai kalbančių ir kanadiečių adVokatų patarimus įVairiais reikalais.

BendroVė yra Toronto Real Estate Board narys.

VISA TAI ATLIKSITE SAVOJ KALBOJ.

Bendrovė registruota pagal visus Kanados įstatymus ir reikalavimus. Bendrovės vadovybę sudaro:

Pirm. J. KARPIS, Vicepirm. B. SERGAUTIS, sekret. R. ŽULYS, kasininkas F. SENKUS.

Bendrovė kviečia visus lietuvius, susidomėjusius namų pirkimu ar pardavimu bei kitais su nejudomu turtu sujungtais reikalais kreiptis į

JOINT REALTY LIMITED

Mann & Martel

REALTORS

1. Siūlome plačiausią namų pasirinkimą visame Toronte.
2. Sudarome labai geromis sąlygomis paskolas iš bankų.

J. TAMULIONIS
1245 BLOOR ST W.
Įst. tel. OL. 8481. Namų OL. 8074.

$3.000 įmokėti, St. Clair - Boon, 8 k., pusiau atsk., mūrinis; geri k., kietos grindys, 2 Virt., garažas.

$3.500 įmokėti, Bloor - Radford, 6 k., atsk., mūrinis, nepereinam. k., kietos grindys, geras vidus ir garaž.

$8.000 įmokėti, Indian Rd. - High Park Bld., 13 kamb., atsk., mūrinis, kiet. grindys, Vandens - alyVos šildymas, garažas. Namas pats saVe moka, paliekant saVininkui 5 k.

$14.500 pilna kaina, Bloor - Windermere, 5 k., Vieno augšto namas-bungalow. Modern. kamb., alyVos šildymas, Vieta garažui.

$2.900 įmokėti, Windermere - Bloor. 6 kambarių, mūrinis, atskiras, kietos grindys, geri kambariai, garažas.

$10.000 įmokėti. Indian Rd. - Bloor. 12 kamb., mūrinis, atskiras, 2 modernios virtuvės, 3 vonios, vandens - alyvos šildymas, 2 garažai.

$5.000 įmokėti. Durie - Bloor. 7 kambarių, atskiras mūrinis namas, kietos grindys, dideli kambariai, vandens šildymas, garažas, reta proga.

ANTANAS MIČIŪNAS
2336 BLOOR ST. W.
Įst. tel. MU. 8255. Namų LA. 2143.

10 kambarių mūrinis iš dviejų sulipdytas namas. Nepereinami dideli kambariai. Modernus alyvos apšildymas. Geras pajamų namas. Randasi ant Dovercourt gatvės prie pat Dundas. Prašoma kaina $18.900. Viena atvira skola balansui.

$4.000 įmokėti, 6 kambarių ir saulės kambario mūrinis atskiras namas. Yra garažas. Randasi High Parke prie Bloor gatvės.

12 kambarių mūrinis atskiras namas, nėra garažo. Reikalingas vid. remonto. Šildomas alyva. Randasi High Parko rajone prie Annette gt. Kaina tik $14.900; įmokėti $4.000 ir viena atvira skola balansui 10 metų.

$4.500 įmokėti, 9 kambarių mūrinis, atskiras, per tris augštus namas. Vandeniu - alyva šildomas. Yra garažas. Bloor - Lansdowne raj.

$1.800 įmokėti, 6 kambarių namas. Naujai išdekoruotas. Arti prie mokyklos, susisiekimo ri krautuvių. Dundas ir Brock rajone.

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAMS!
Skubiai reikalingi Roncesvalles - High Park ir Bloor rajonuose 6 - 8 kambarių namai. Dauguma mūsų pirkėjų sutinka duoti gerą kainą su augštu įmokėjimu. Prašome skambinti dar šiandien!

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
38 King St. W. - Toronto
Suite 46.
Telef. įstaigos: EM. 3-7461 Telef. namų: BE. 3-0978

JEFFERY, JEFFERY & FROST
Advokatai, Notarai
91 Yonge St., Toronto
Telef. EM.6-5255
Prašoma kreiptis į
N. ČEPULKAUSKIENĘ

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.
Teisininkas — Advokatas — Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Seymour Hermant
ADVOKATAS, NOTARAS ir tt.
Suite 410
394 Bay St., Toronto, Ont.
Telef.: EM.4-9912

Joint Realty Ltd.

Naujai apjungus pavienius brokerius į vieną bendrovę, siūlo daug gerų ir geromis sąlygomis visuose rajonuose namų ir biznių.

KREIPKITĖS

899 Bloor St. W. Tel. OL. 6381

į šiuos pasirengusius patarnauti lietuvius agentus:

A. PALECKIS, B. MARIJOŠIUS, B. SERGAUTIS,
S. JUCEVIČIUS, P. KRILAVIČIUS,
J. KAŠKELIS, R. ŽULYS.

arba

1609 Dundas St. W. Tel. OL. 7996

F. SENKUS, P. BUDREIKA, V. PLIOPLYS,
V. LUNYS, J. BERŽANSKIS, B. BARCEVIČIUS,
J. RIMKEVIČIUS, W. MACIUNSKAS, B. POSIUS,
J. BALTAKYS ir B. KRIAUČELIŪNAS.

Šis pasirinkimas pats už save kalba, kad jums patarnavimas neabejotinas. Kreipkitės ir įsitikinsit patys ir kitiems patarsit.

JOINT REALTY LIMITED

899 BLOOR ST. W. ir 1609 DUNDAS ST. W.

R. TESLIA

REAL ESTATE

Seniausia, didžiausia ir patikimiausia firma padedanti nusipirkti arba parduoti nejudomas nuosavybes; sudaranti paskolas; veltui suteikianti informacijas apie parduodamus namus, paskolas, biznius ir tt.

BIURAI:
2390 Bloor Street West, Toronto
863 Bloor Street West, Toronto
575 Queen Street West, Toronto
1294 King Street East, Hamilton

MIELI HAMILTONIEČIAI!

Perkat, parduodat namą? Turit problemų su apdraudimu?

Nepamirškit manęs!

B. KRONAS

R. TESLIA
REAL ESTATE AND INSURANCE
1294 KING ST. EAST, HAMILTON, ONTARIO
Telefonas: 9-3558

GERIAU PAS LIETUVĮ, NEGU SVETIMTAUTĮ!

Visais auto remonto reikalais mielai pasirengęs padėti

Imperial Auto Collision

Pilnas DUCO ir DELUX užbaigimas.

PATARIMAI DUODAMI VELTUI

Mūsų specialybė — auto korpuso (body and fender) darbai
Pakraunamos gazo-alyvos baterijos Sureguliuojami ratai

561 - 567 KEELE ST. TEL. JUnction 4773
1½ Block South of St. Clair Namų tel. CE. 1-3444
TORONTO, ONT. Sav. G. KERAITIS

ŠVARA – GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujausiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

City DYE WORKS Limited

Garantuotas saugojimas. Mokama atsiimant. Garantuojama.

Pasiimame ir pristatome.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudeninį apsitvarkymą, valyti viską duokite žinomai firmai:

Specialybė: Cheminis valymas įvairių rūšių užuolaidų.

138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557
30 metų valymo patyrimas

Vienintelis licenzijuotas elektros kontraktorius

J. BARAKAUSKAS
Master Electrician

Atlieka visus elektros instaliacijos bei pataisymo darbus, bet kur.

Žemiausios kainos
236 HUMBERSIDE AVE.
Telef. LY. 9947
Toronto

DĖMESIO!
Lietuvis Elektros — Radio Technikas
ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:
europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, visų paskirčių automatus. Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.

Skambinti telef. KE. 1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

A. W. FARLINGER

REAL ESTATE
587 BLOOR STREET WEST. — TORONTO
Seniausia pirkimo — pardavimo įstaiga Toronte, turi ofisus visose miesto dalyse

Sudarome geriausiomis sąlygomis morgičius per mūsų morgičių departamentą.

KELETAS PAVYZDŽIŲ:

$4.000 įmokėti, Grenadier - Roncesalles, mūrinis, 7 kamb. per 2 augštus, 2 VirtuVes, 2 garažai, alyVos šildymas.

$5.500 įmokėti. Bloor - Ossington, labai gero mūro, atskiras, vandeniu alyva šildomas, 9 k., 3 virtuvės, visi kambariai dažyti, du garažai.

$5.000 įmokėti. Roncesvalles - Howard Park Ave. Labai gero mūro, 8 k. vandeniu alyva šildomas, garažas.

$4.000 įmokėti. Bloor - Alhambra. Mūrinis, atskiras, 6 k. ir šildomas saulės kambarys, garažas.

$3.000 įmokėti. Runnymede - Annette, gero mūro, 6 k., labai gerame stovy viduje, garažas

$4.000 įmokėti. Bloor - Indian Rd., mūrinis, 8 k., alyva šildomas, garažas.

$3.000 įmokėti. Bloor - Jane, rauplėtų plytų, pusiau atskiras, 6 erdvūs kambariai, alyva šildomas, garažas.

Jei tie namai Jums nepatinka — nepirkite, bet būtinai paskambinkite mums, kad sužinotumėte kiek mes turime pardavimui namų ir kur jie randasi.

S. KUZMAS

Offico OL. 6357. Namų LA. 4129

TORONTUI, HAMILTONUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Įrengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl **įrengimai daromi žymiai papigintomis kainomis ir išsimokėjimui dviems metams.**

Visi patarimai veltui.

Užsakymai priimami:

TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951
HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. LI. 92035.

DĖMESIO!
Lietuvio IGNO ASTRAUSKO
batų krautuvė

Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir platous EE—EEE dydžio.

1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE. 3881

DAŽAI IR SIENOMS POPIERIS!
Vaškas, šepečiai, terpentinas
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Toronto, Ont.
Tel. EM. 4-2715

Margis Vaistinė

408 RONCESVALLES AVE.
(kampas Howard Park Ave.)

Nuomoju vaikų svarstykles — $1.00 mėnesiui.
Metamorfoza kremas šlakams — $1.35 už 4 uncijas.
Trejos devynerios — $1.50 dėžutė.
KOSMETIKA: Tussy — Du Barry — Chanel — Yardley.
Skubiai paimame receptus iš namų ir pristatome vaistus veltui.

Skubiam pristatymui į namus
Telefonas LL. 1944
Jonas V. Margis, Phm. B.

J. J. ELLIS

REAL ESTATE LTD.

383 RONCESVALLES AVE. Tel. OL. 6321.
1072 BLOOR ST. WEST Tel. ME. 2471.

Sąžiningu ir maloniu patarnavimu visų tautų klijentams mūsų firma yra įsigijusi gerą vardą Toronto visuomenėje. Šiuo metu pas mus dirba virš 100 įvairių tautų agentų. Į dieną gauname apie 60 naujų namų pardavimui. Tai faktas, kad pas mus ir jų pasirinkimas tikrai didelis. Štai keletas pavyzdžių:

RETA PROGA!!!

Geoffrey - Roncesvalles, $6.000 įmokėti, visai atskiras, gero mūro, 8 nepereinamų didelių kambarių per du augštus namas, gražios kietmedžio grindys, 2 modern. virtuves, alyvos šildymas, garažas. 10 metų atvira skola balansui. Skambinti P. Mališauskas, OL. 6321.

Willard - Annette, $15.500, įmokėti apie $4.000. Visai atskiras, 6 gražių kamb., square plano, naujo mūro namas. ŠVarus iš lauko ir Vidaus. AlyVos šildymas, garažas. Sk. P. Mališauskas, OL. 6321.

Medland - Annette. $21.500, įmokėti apie $7.000. 11 gražių kamb., labai gero mūro Visaiatskiras namas. Jeigu ieškai gero namo — būtinai pamatyk šį namą! Skambinti P. Mališauskas, OL. 6321.

Pacific-Humberside, $14.200. Gero mūro, 9 kamb. ir saulės kamb., namas. Kietm. grindys, alyVos šildymas, didelis gražus kiemas. 3 garažai su šoniniu įVažiaVimu. Labai gerų pajamų namas. Parduodamas dėl senatvės. Skamb. P. Grybas, ME. 2471.

Wright AVe, - Roncesvales. $13.-200. Gero mūro, 6 kamb. namas. Gražios kietm. grindys, 2 Virt., didelis gražus kiemas su geru įVažiaVimu. Namas labai skubiai parduodamas. Nepraleiskite progos pamatyti šį gera pirkinį. Skambinti P. Grybas, ME. 2471.

Runnymede — Annette. $2.500 įmokėti, gero mūro, 6 gražių kamb. namas. Kietm. grindys, Vieta 2 garažams. Namas reikalingas mažo remonto, todėl ir kaina gana žema. Skambinti P. Grybas, ME. 2471.

Muir - College, 6 kamb. atskiras mūrinis namas, kitm. grindys, mod. Virt., 4 gabalų Vonia, galimybė garažui. Viena skola balansui. Skambinti P. Kerberis, ME. 2471.

Sylan AVe. - HaVelok. 10 kamb. atskiras mūrinis namas, kVadratinis planas, kietm. grindys, karštu Vandeniu šildomas, 4 Virt., Vieta garažui, apie $230 pajamų mėnesiui. Skambinti P. Kerberis, ME 2471

College prie Conord AVe. 11 k. atskiras mūrinis namas, pirmas augštas tinkamas krautuVei, kietmedžio grindys ,nepereinami kambariai — centre hall. Karštu Vandeniu - alyva šildomas, 2 Virt., 2 Vonios, dVigubas garažas, Virš $300 nuomos gauna mėnesiui, geras biznis, namas be skolų. Skamb. P. Kerberis, ME. 2471

Antradieniais ir trečiadieniais nuo 7 val. vakaro duodami teisiniai patarimai visiems klijentams VELTUI — dipl. teisininką p. SILVERMAN rasite mūsų kontoroje.

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ
KREIPKITĖS Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto OL. 8443 – OL. 8444
579 College St. (kampas Manning) OL. 2324, – OL. 2325

Mūsų šios savaitės pasiūlymai:

$3.000 įmokėti, 8 kamb., mūrinis, atskiras namas, alyva šildomas, 2 modern. virt., garažas, pilna kaina $14.000. Rusholme - Dundas rajone.

$2.000 įmokėti, 6 kamb., mūrinis namas, naujai išremontuotas, alyva šildomas. Galima tuoj įsikraustyti. High Park rajone. Kaina $13.000.

$2.000 įmokėti, 7 kamb., mūrinis namas, alyva šildomas, mod. virt., vieta garažui. Runnymede - Annette rajone. Kaina $14.000.

$4.500 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas, mod. virt., 4 dalių prausykla. Balansui Viena skola 8 metam. Dufferin - Bloor rajone. Namo kaina $16.500.

$3.500 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas. Mod. Virt., garažas. Bathurst - College rajone. Kaina $14.500

$3.000 įmokėti, 8 kamb., mūrinis namas, 2 virt., alyva šildomas, Pilna kaina $14.500. High Park rajone.

$2.000 įmokėti, 6 kamb. naujai išremontuotas namas, mod. Virt., galima įsikraustyti per 10 dienų. Brock - Dundas rajone.

$6.000 įmokėti, 10 kamb., mūrinis atskiras namas — dupleksas. Labai gražioje vietoje. Bloor - High Park rajone.

$20.000 pilna kaina už mūrinį, atskirą namą, Rusholme - College rajone. 8 kamb. per du augštus, 2 modern. virt., vandeniu - alyva šildomas.

$20.000 įmokėti, 500 Vietų moderniškas kinas. Naujas didysis ekranas, diejų metų senumo mašinos. Gražus 6 kamb. butas virš kino. Metinės pajamos apie $35.000, Vakarų Toronte.

$15.000 įmokėti, didelė maisto produktų krautuvė su namu; du 4 kamb. butai. Vandeniu - alyva šildomas. Krautuvė daro apie $2.500 apyvartą į savaitę. College - Grace rajone.

$15.000 įmokėti. 3 krautuvės ir 4 apartamentai. Namas duoda apie $800 pajamų į mėnesį. Visi nuominikai be sutarčių. Viena skola balansui. Oisngton - College rajone.

$10.000 įmokėti, 3-jų butų, mūrinis atskiras namas, naujas. Bloor - Gladstone rajone.

$5.000 įmokėti, 11 kamb., mūrinis atskiras namas — dupleksas, didelis gražus kiemas. Lengvos išmokėjimo sąlygos. Bloor - High Park rajone.

$5.000 įmokėti, 7 kamb., mūrinis namas, 2 mod. virt., alyva šildomas, rinkos kaina apie $16.000, parduodamas už $14.500. Dufferin - College rajone.

Turime pardavimui 18 tabako ūkių. Įmokėjimai nuo $5.000 pradedant.

$2.000 įmokėti, 8 kamb., mūrinis atskiras namas. Lengvos išmokėjimo sąlygos. Pilna kaina $14.500. Dovercourt - Bloor rajone.

$3.000 įmokėti, 11 didelių kamb. mūrinis namas. Vandeniu - alyva šildomas, 4-rios virt., garažas, šoninis įvažiavimas. Balansui atvira skola 10 metų, nuoma $105 į tris mėn. plius 6%. Namas dabar duoda nuomos apie $320 į mėnesį. Rusholme - College rajone.

$3.500 įmokėti, 8 kamb., mūrinis namas, 2 mod. virt., alyva šild., Vieta garažui. Kaina $14.800, Bathurst - Bloor rajone.

$3.000 įmokėti, 6 k., mūrinis namas. Mod. virt., alyva šildomas, garažas, didelis kiemas, St. Clair rajone. Kaina $14.000.

$4.000 įmokėti, 7 kamb., mūrinis, atskiras namas, privatus įvažiavimas, modern. virt., naujai išrem., St. Clair — Christie rajone. Kaina $16.500.

$2.000 įmokėti, 10 kamb. mūrinis namas dupleksas. Pilna kaina $12.800 Bathurst - Bloor rajone.

$3.000 įmokėti. 6 kamb. mūrinis namas, mod. virt., lengvos išmokėjimo sąlygos. Kaina $14.500, Brock - Bloor rajone.

$4.000 įmokėti, 10 kamb., mūrinis, atskiras namas, Vandeniu - alyva šildomas. Balansui viena skola 10 metų. Bloor - High Park rajone.

Turime daugelį kitų labai gerų ir įvairiomis kainomis bei įmokėjimais namų, kurių dėl vietos stokos neįmanoma paskelbti.

V. JUČAS OL. 2324
A. PALIULIS OL. 2325
J. BUCANTAS OL. 8443
D. KAROSAS OL. 8444

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

Parduodu ir įstatau naujas krosnis ir oilburnerius.

Duodu išsimokėjimui iki dviejų metų.

Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus. Pranešu savo naująjį adresą:

999 College St., Toronto. Tel. OL. 6123

ANT. JUOZAPAITIS.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ PREKYBA TORONTE

MOHAWK FURNITURE COMPANY

2446 - 8 DANFORTH AVE. TELEF.: OX. 4444, OX. 0977

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS BALDAIS

★ RADIJO,
★ KROSNYS,
★ ŠALDYTUVAI,
★ SKALBIMO MAŠINOS,
★ TELEVIZIJOS APARATAI,
★ SIUVIMO MAŠINOS,
★ ĮVAIRŪS KILIMAI,
★ LINOLEUMAS,
★ VAIKŲ BALDAI,
★ VEŽIMĖLIAI.

V. VASIS - Vasiliauskas

REAL ESTATE and BUSINESS BROKER

872 Bloor Street West (prie Ossington Ave.) **Telef. ME. 4605 - 4606**

PARDUODAMA:

1. DUNDAS - BROCK. $1.500 įmokėti, 6 dideli kambariai ir garažas
2. BLOOR - SYMINGTON. $1.500 įmokėti, 6-šių kambarių mūrinis namas ir garažas.
3. OSSINGTON-QUEEN. $1.500 įmokėti, 6-šių kambarių mūrinis namas, vandeniu apšildomas, didelis kiemas ir garažas.
4. BLOOR - SHAW. $2.900 įmokėti, 6 dideli kambariai, gero mūro, dvi modernios virtuvės, alyva šildomas.
5. DELAWARE - BLOOR. $3.900 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, alyva šildomas, didelis kiemas ir garažas.
6. BLOOR - CONCORD. $4.500 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, alyva šildomas, didelis kiemas ir 2 garažai.
7. RUSHOLME RD. - COLLEGE. Įmokėti $4.900, 9-nių didelių kambarių, gero mūro, kvadratinis planas, alyva apšildomas.
8. HIGH PARK - BLOOR. $5.000 įmokėti, 9 kambariai, atskiras, mūrinis, vandeniu alyva apšildomas, didelis kiemas ir garažas.
9. GRENADIER RD. - RONCESVALLES $6.?00 įmokėti, 11 didelių kambarių, 2-jų atskirų butų, atskiras mūrinis namas, vandeniu apšildomas, 2 garažai.
10. RONCESVALLES - SUNNYSIDE Ave., $6.900 įmokėti, 11 didelių kambarių, gero mūro, kvadratinis planas, atskiras, vandeniu šildomas, apie $300 pajamų į mėnesį.
11. COLLEGE - DOVERCOURT RD. 30 didelių kambarių, 6-šių atskirų butų, labai gero mūro, vandeniu alyva šildomas, garažams vieta, apie $9.000 pajamų į metus, geras pirkinys.
12. BLOOR - CRAWFORD. 35 didelių kambarių, 7-nių atskirų butų, mūrinis, vandeniu alyva šildomas, 7 garažai, apie $10.000 pajamų į metus, geras pirkinys, apie $12.000 įmokėti.
13. ST. CLAIR - OAKWOOD. $4.900 įmokėti, 7 kambariai, labai gero mūro, atskiras, alyva šildomas, didelis kiemas, ir šoninis įvažiavimas, geras pirkinys.

REIKALINGAS LIETUVIS AGENTAS

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statybom s. Sudarome paskolas, įkainuojame parduodamas nuosavybes. Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu: ME. 4605.

J. K. BALSYS V. BUTRIMAS V. VASILIAUSKAS

Hamilton, Ont.

(atkelta iš 4 psl.)

13. Pilipavičius St.	49	18	22.75
14. Palčiauskas L.	41	12	21.00
15. Zauka Kazys	62	12	21.00
16. Kanopa Povilas	18	6	14.00
17. Kvedaras Vyt.	20	5	5.25
Viso	1220	429	$830.25

Šimetinio lietuvių surašymo galutiniai daviniai yra šie: Hamiltone gyvena 1220 lietuvių (pr. m. 1122), jų didesnę dalį sudaro vyrai — 651 ir moterų — 569.

Pagal amžių buvo:

Vaikų iki 6 metų 219 — pr. m. 159;

Vaikų nuo 6 m. iki 16 m. 101 — pr. metais 131;

Suaugusių 900 — pr. metais 832.

Surašymą vykdant užregistruota 34 bedarbiai (pr. metais 27) ir 595 dirbantieji (pr. metais 580).

Šimet aukojo TF 429 lietuviai — pr. metais 429; principiniai aukoti atsisakė 35 — praėjusiais metais 45.

Lietuviai turi įsigiję 271 namą, — pr. metais 220.

Aukos vidurkis $1.92, — pr. metais $1.95.

Aukojo: **$20** — gyd. L. Levinskas; **$11** — J. Mačiukas; **$6** Alb. Stasevičius; **po $5** — Vl. Kybartas, P. Kanopa, J. Visockis, V. Bugailiškytė, J. Giedraitis, J. Steiblys, G. Melnikas, Pr. Sakalas, K. Baronas, Ant. Steigvilas, Vikt. Pilkauskas, J. Kšivickis, B. Kronas, E. Boguslauskas, St. Bakšys, E. Olišauskas, V. Urbaitis, St. Baipšys, St. Normantas, J. Bajoraitis, J. Kriaučiūnas, V. Bartninkas, V. Keženaitis, Alb. Jankūnas, Alf. Patamsis, J. Povilauskas, B. Grinius, J. Jackūnas; **$4.50** — Z. Bolskis; **po $4** — Vyt. Bilevičius, A. Skripkūtė; **$4.25** — K. Mikšys; **po $3** — B. Šturmaitis, Vl. Motiekaitis, Br. Liškauskas, Br. Grajauskas, J. Pleinys, P. Juodelis, J. Eidukevičius, kun. dr. J. Tadarauskas, Alb. Ščiuka, J. Kažemėkas, J. Svilas, J. Trečiokas, A. Garkūnas, Ad. Dalangauskas, J. Zurlys, V. Levinskas, A. Kaušpedas, J. Šarūnas, N. Zabulionis, O. Meižienė, J. Liaugminas, L. Stungevičienė, J. Mikšys, A. Petkevičius, M. Keženaitytė, L. Palčiauskas, J. Šernas, Ad. Kochanka, Vl. Antanaitis, P. Prakas, V. Narkevičius; **po $2.50** — O. Stasiulis, Alf. Kybartas, A. Laugalys, K. Mileris, Z. Didžbalis, Ig. Varnas, V. Navickas, Ig. Navickas, St. Raupėnas, M. Raupienienė, St. Gudinavičiūtė, J. Stanaitienė, Vl. Jasinevičius, St. Šešelgis, A. Matulaitienė, V. Laniauskas, S. Vyšniauskas, J. Pranckevičienė, Pr. Lesevičus, J. Ivanauskas, V. Venckevičius; **po $2.25** — K. Kvedaras, J. Domeika; **$2.75** — J. Paukštys; **po $2** — P. Vaitkus, St. Matulionis, M. Ragauskas, G. Ambraziejus, F. Krivinskas, A. Firavičius, A. Paulauskas, L. Gutauskas, E. Antanaitienė, Vyt. Leparskas, J. Bulionis, J. Mačiulaitis, J. Stankevičius, A. Matulienė, O. Čeliauskienė, St. Kačinskas, K. Žukauskas, D. Kriaučiūnas, St. Aleksa, Al. Leščiuvienė, A. Muliuolis, Ant. Seniūnas, A. Povilauskas, G. Vindašius, J. Vilimas, P. Bružas, Z. Žilinskas, B. Almonaitienė, K. Vaitkūnas, P. Gužas, V. Mikalonis, K. Meškauskas, J. Deksnys, J. Vilimas, F. Pajarskas, Vl. Perkauskas, Vl. Solovjevas, Ant. Geležinis, J. Stankevičius, P. Zubas, L. Vindašius, J. Baranauskas, A. Obcarskis, J. Keženaitis, Pr. Ročys, V. Kazlauskas, J. Žemaitis, K. Trumpickas, P. Barkauskas, V. Linčiauskas, P. Brasas, L. Borusas, V. Virbickas, Z. Pulianauskas, Ad. Balsys, B. Meškauskas, St. Jakubauskas, J. Girdvainis, Kl. Jurgelys, A. Barkauskas, P. Leilionas, J. Seniūnas, K. Bungarda, V. Liškauskas, P. Lapinskas, Alb. Engelis, J. Raguckas, B. Daugilis, Ig. Kurpeikis, J. Gimžauskas, Pr. Juškevičius, J. Arminas, St. Dalius, Pr. Rimkūnas, St. Stasevičius, P. Žulys, Pr. Gudinskas, L. Valevičienė, J. Kaneva, A. Pundzius, Br. Venslovas, St. Rukšėnas, A. Jazbutis, J. Petkūnas, J. Naujokas, M. Macevičiūtė, R. Giedraitis, E. Vembrė, Pr. Pranckevičius, Vyt. Kvedaras, D. Slavinskas, K. Gudinskas, B. Šilgalienė, J. Tirkšlevičius, J. Jokūbaitis, A. Kuras, J. Tolys, V. Mišk nis, Br. Aselskis, Ant. Jonikas, V. Subatnikaitė, J. Pipiras, Alb. Jonika, Alb. Repčys, Al. Bubliauskas, Z. Gedminas, J. Svidenis, M. Apanavičiūtė, E. Apanavičius, J. Jurgaitis, V. ir E. Inkratai, Edv. Sudikas, P. Breichmanas, Ad. Tumaitis, E. Lengnikas, Alb. Pašilienė, N. Mingėla, St. Domeikienė, J. Kažemėkas senj., Br. Milašius, Pr. Daugėla, Vl. Šešelgis, J. Karalūnas, P. Pleinys, P. Baltrukonienė, Alf. Paukštys, D. Pikienė, K. Butkus, A. Maksimavičius, Z. Laugalys, J. Banevičius, Vyt. Šližys, Br. Erėlis, J. Martinkus, P. Lukošius, Janina Katyn, J. Kazickas, J. Galinauskas, Ant. Asminavičienė, M. Kanevienė, Ant. Pintulis, J. Stonkus, - 69 Victoria N., - P. Vaitonis, Vl. Kažemėkas, B. Orvydas.

(Mažiau $2 aukojusių dėl vietos stokos nespausdiname. Red.)

Daugiausia, 36,93%, aukojo po $1, po $2 — 33,8%.

Mūsų valdybos noras, kad ateity aukotojai žemiau $2 mažėtų, o didėtų skaičius tų, kurie aukojo du ir daugiau dolerių. Kaip esame nuoseklūs savo ekonominėje pažangoj — lygiagrečiai didinkime ir mūsų materialinę paramą lietuvių tautos bendram reikalui. Įrodykime praktiškai, kad turtas nemažina artimo meilės jausmo.

Kad ir labai nepalankiose sąlygose rinkdami šimet TF aukas, mes vis dėlto drąsiai galime didžiuotis Hamiltono lietuviais, dėl jų parodyto didelio tautinio susipratimo.

Tad dar kartą dideliu nuoširdumu dėkojame visiems aukotojams ir uoliesiems talkininkams, o į tuos 35 tautiečius, kurie mūsų didįjį reikalą šimet principiniai atsisakė remti, kreipiamės su nemažesniu prašymu— ateity nelikti nuošaliai nuo mūsų tėvynės kančių.

TFA Kanadoje Hamiltono sk. V-ba

OKULISTĖ

B. BEJNAR - BUKOWSKA

dirba nuo 1944 metų.

94 LAWS ST., TORONTO

(prieš 3146 Dundas St. W.)

Telefonas LY. 0052

Priėmimo val.: 10 ryto iki 9 vak., sekmad. ir šventad. nuo 2-4 val. popiet.

IŠTARIAMA: FEIS-ELL

Reiškia, kad šios lignino nosinaitės nepaprastai patogios ir minkštos — jos visuomet švelnios nosiai. Prašykite "FACE-ELLE" lignino nosinaičių.

Face-elle

VAL d'OR, Que.

Nors Val d'Or lietuviai išsišakojusiame bendruomeniniame gyvenime jau nebepasireiškia, kaip seniau, bet šalpos reikalams parodė savo jautrumą. Štai prieš Kalėdas per J. Černiauską Šalpos Fondo C. Komitetas gavo šalpai $23, kuriuos suaukojo: po $5 — Pr. Gedvila, P. Jakutavičius, J. Černiauskas; $3 — J. Rutkauskas; po $2 — K. Kavulskis, A. Želvys ir $1 — Pr. Vičiulis.

Visiems aukotojams, supratusiems reikalą sušelpti varge likusį tautietį, nuoširdžiai dėkojame. Tas parodytas gražus Val d'Or vyrų pavyzdys duoda vilčių, kad jie taip pat parodys jautrumo lietuviškam reikalui paremti laisvame pasaulyje esamą lietuvišką Vasario 16 gimnaziją ir suorganizuos jai remti būrelį, kaip kad yra įvairiuose fabrikuose ir draugų tarpe tokių būrelių susidarę.

Su dėkingumu ir viltimi

ŠF C. Komitetas.

AUTO SĖDYNIŲ UŽDANGALAI iš nedegamos medžiagos, įvairių spalvų, specialus pagal užsakymą darbas $25.00. Medžiagos visų rūšių automobiliams

PARKDALE AUTO SLIP COVERS

2060 Dundas St. W.
Tel. LA. 1425 arba LO. 6783

..ŠYPSENOS..

Kas jis nežino, bet...

Psichiatrinės ligoninės vyr. gydytojas labai susierzinęs, ir niekaip negali prisišaukti reikalingo telefono numerio. Jis neišlaiko ir pradeda bartis. Kai telefonistė padaro pastabą dėl tono, gydytojas atkerta:

— O pagailau ar tamsta žinai, su kuo kalbi?...

— Ne, nežinau — atsako toji, — bet žinau, kur tamsta esi...

Pasirenka blogesnę išeitį

Sovietinis teismas nuteisė vieną rusą 5 metams ištremti į Sibirą. Išklausęs sprendimą, jis sako:

— Drauge teisėjau, jei Amerika toks biaurus kraštas kaip pasakoja mūsų politrukai, ar nebūtų tiksliau mane ten ištremti...

Garsūs žmonės

Charlie Chaplin aplankė kartą Einšteiną. Šis pastarasis bekalbant ir sako:

— Kas mane labiausia stebina, tai tamstos meno tarptautinis pobūdis. Visas pasaulis tamstą supranta.

Teisingai — pastebi Chaplinas. — Bet tamstos garbė dar didesnė. Tamsta visas pasaulis stebisi, bet niekas nesupranta...

Žmogus daug gali

— Kaip gi tamsta galėjai savo broliui dantis išmušti? — kreipiasi teisėjas į kaltinamąjį.

— O, pone teisėjau, žmogus daug gali, kai nori...

Tai visai paprasta

Dvi miestietės mergaitės atvyksta į kaimą. Vakare viena stebisi, kaip karvės pareina į namus ir kiekviena tvarte sustoja savo vietoje.

— Labai paprastai — paaiškina antroji. — Matai, juk kiekvienos vardas parašytas prie ryšio...

Logiška pastaba

Kažkas pasakoja kampanijoje, kad lieknumui išlaikyti geriausia priemonė plaukymas.

— Bet pažiūrėkit į banginį — pastebi kitas.

Atsikirto

— Nesuprantu, kaip tamsta gali nešioti kitos moters plaukus...

— O kaip tamsta gali nešioti kito avino vilnas...

Po Naujų Metų sutikimo

Po Naujų Metų sutikimo išeina į gatvę girtutėlis pilietis ir sėda į automobilį. Pastebėjęs policininkas klausia:

— Tai ką, tai manai toks ir važiuoti?

— Na, ką gali daryti, ponas policininke, jei nebegaliu paeiti.

**

Vežikas iš terbos avižomis šeria arklį. Netoli jo stovi gerokai išgėręs pilietis ir vis sako:

— Tau nepasiseks... Tau nepasiseks...

— Kas man nepasiseks? — klausia vežikas.

— Nagi, to arklio įkišti į maišą.

Australijos katalikų suvažiavimas

Gruodžio 27-28 d.d. Melbourne įvyko I Australijos liet. katalikų suvažiavimas. Tai buvo seniai lauktas tokio plataus masto suvažiavimas Australijos katalikų gyvenime. Pirmieji tokio suvažiavimo reikalingumą iškėlė ateitininkai sendraugiai Adelaidės suvažiavime 1952 m. Buvo nutarta, kad Melbourno at-kų sendraugių valdyba imasi suvažiavimui šaukti iniciatyvos. Tačiau dėl įvairių kliūčių suvažiavimo šaukti nepavyko. 1954 m. išrinkta naujoji Melbourno at-kų sendraugių valdyba susidedanti iš pirm. B. Zumerio, sekret. J. Aranausko ir kasin. dr. I. Kauno ėmėsi iniciatyvos. Buvo sudaryta iš katalikiškų organizacijų atstovų suvažiavimui šaukti komisija, kuri, pritarus Adelaidės, Geelongo, Melbourno ir Sydnėjaus katalikiškoms organizacijoms bei kapelionams ir sušaukė suvažiavimą.

Dalyvavo Adelaidės, Geelongo, Melbourno ir Sydnėjaus katalik. organizacijų rinkti atstovai, kapelionai ir kviestieji katalikai veikėjai. Viso — 30 atstovų ir nemažas skaičius svečių.

Pagal iš anksto paruoštą komisijos planą bei dienotvarkę suvažiavimas vyko sėkmingai ir sklandžiai. Po sudaryto prezidiumo, sekretoriato, rezoliucijų ir mandatų komisijos sekė lietuvių kapelionų ir organizacijų atstovų pranešimai iš įvairių vietovių. Apie katalikų organizacinį gyvenimą kalbėjo J. Gylys, o apie katalikų veikimą visuomenėje A. Grigaitis. Referatai buvo diskutuojami ir priimti atitinkami nutarimai.

Antroji suvažiavimo diena pradėta iškilmingomis pamaldomis St. John bažnyčioje. Po turiningos kun. dr. P. Bačinsko paskaitos apie sakramentinį katalikų gyvenimą, Pr. Pusdešris iškėlė kultūrinius katalikų uždavinius. Suvažiavimas išnagrinėjęs abiejų prelegentų mintis priėmė reikalingus nutarimus.

Antrosios dienos pabaigoje suvažiavimas priėjęs visą eilę reikšmingų nutarimų, kurie padėjo naujus pagrindus Australijos lietuvių katalikų organizaciniam gyvenimui ir veikimui išrinko 2 metams šitiems uždaviniams vykdyti augščiausią lietuvių katalikų veikimo organą — Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdybą iš penkių asmenų: J. Gylys, S. Balčiūnas, B. Zumeris, A. Grigaitis ir E. Šeštakauskienė. Federacijos būstinė palikta Melbourne. Revizijos komisiją sudaro: Pankevičius, V. Čižauskas irL. Civinskienė.

Suvažiavimas pasveikino J.E. arkiv. J. Skvirecką, Lietuvos vyskupus tremtyje, VLIKą, Vykdomąją Tarybą, Australijos Lietuvių Bendr. Suvažiavimą, Amerikos Lietuvių susivienijimą, JAV-bių Katalikų Federaciją ir Kanados Liet. Katalikų Federaciją. Suvažiavimas priėmė atitinkamą rezoliuciją, kuri bus paskelbta atskirai spaudoje.

Melbourno Lietuvių Katalikų suvažiavimą šiltais žodžiais raštu pasveikino J.E. Kauno Arkivyskupas Motropolitas J. Skvireckas.

Suvažiavimo užbaigimui p. Čižauskų bute buvo suruoštas pobūvis - linksmavakaris, kame be puikiai suruoštų vaišių pasirodė ir viso linksmavakario programos išpildytojas "Skersvėjis", kuris pertraukė savo jumoru visus iš eilės.

Suvažiavimas praėjo tikrai katalikiškai darbingoje susipratimo dvasioje. Visa eilė reikšmingų nutarimų laukia jų įgyvendinimo katalikiško gyvenimo tikrovėje. Šitų uždavinių įgyvendinimas visu svoriu gula ant Federacijos valdybos pečių. Jeigu pasiseks šituos uždavinius įgyvendinti tikrovėje, tai Australijos lietuvių katalikų gyvenimas pasuks visai nauja kryptimi.

Atstovas.

Buckley's STAINLESS *White Rub*

Tai KANADIŠKA priemonė SKUBIAI pašalinti

ARTRIČIO bei REUMATO SKAUSMUS

Nesvarbu kaip stiprūs yra jūsų rankų, kojų ar kūno raumenų skausmai, W. K. Buckley užtikrina jums skubiausią pagalbą, kokią bet kada esate patyrę. Taip, Buckley's White Rub patrynus mų skubiai su Buckley's Stainless White Rub. Buckley's White Rub suteiks jums greitą palengvinimą nuo artričio, reumatinių ir kitų muskularinių skausmų ir pavargusių, skaudančių kojų, nes tai pirmas vaistas, sudarytas iš 9 skausmus palengvinančių medikamentų, sniego baltumo kremas, kuris patepus PRANYKSTA! Visur plačiai žinomas, kaip ir "Solid linament".

Taip, jūs galit ATSIKRATYTI skausįsigeria giliai į jūsų odą. Jis nepalieka nei ženklo paviršiuje — tik skverbiasi giliai į skausmo apimtus raumenis ir suteikia šilumą teikiantį palengvėjimą. Nepaprastai greit dingsta jūsų skausmai. Išbandykite. Prašykite už 50¢ bonkutės.

Taip pat tinka KRŪTINĖS SLOGOS PAŠALINIMUI!

Ankščiau . . .

Vėliau . . .

Pavyzdžiai veltui

W. K. Buckley Ltd.
Department N.P. 305.
559 College Street,
Toronto, Ont.

Prašau atsiųsti vieną pavyzdinį Buckley's White Rub buteliuką. Kartu pridedu 15 centų už įpakavimą ir pašto išlaidas.

Vardas pavardė .....

Adresas .....

Tik pažvelkit į šį modernų miegamąjį!

12 gabalų moderniško stiliaus miegamasis, į kurio komplektą įeina: lova, komoda su talpiais stalčiais, spinta, spyruoklinis matracas, 2 pūk. pagalvės, 2 kamb. lempos su gaubtuvais ir Chenille lovos užtiesalas, Speciali žema kaina $125. Taip pat turime įvairių komplektų miegamųjų sofų, gazo ir elektr. krosnių, skalbimo mašinų, matracų, kilimų, spintų ir visa, kas reikalinga namų apstatymui. Duodamos lengvos išsimokėjimo sąlygos. Pristatymas ir perlaikymas prekių veltui. Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.

COLLIS FURNITURE COMPANY

439 QUEEN ST. W. (prie Spadina). Tel. EM. 6-8094

$10 nuolaidos, kas atsineš šį skelbimą ir pirks nemažiau kaip už $50

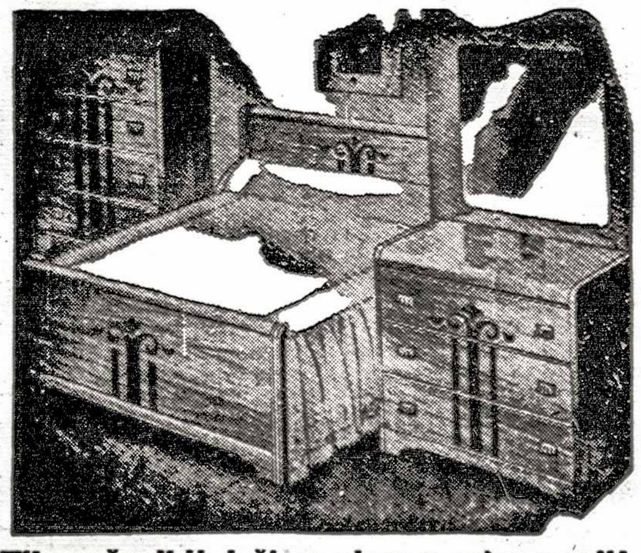

Dr. M. Arštikaitytė
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
Pritaiko akinius
167 College (kampas McCaul)
Kabineto Nr. 9
Toronto
Priima iš anksto susitarus
Telef.: offiso WA. 1-3584
namų WA. 3-5555

Dr. Aleksas Valadka
1081 BLOOR ST. W.
(prie Dufferin)
priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir nuo 6.30-8 val. vak. Ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 2-4 val.
Rentgenas pagal susitarimą.
Telefonas ME. 2933.

Dr. A. Pacevičius
Gydytojas ir Chirurgas
KABINETAS 314 Bathurst St.
Priėmimo val.: 11-12.30 kasdien; vakarais nuo 7-8.30 val. išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
Telefonas EM. 6-2696.
NAUJAS KABINETAS
280 Roncesvalles Ave.
Priėmimo val.: 2-4 pp. kasdien ir 6-8 val. vak. trečiadieniais.
Telefonas OL. 4778.

Dr. Jonas Yčas
Gydytojas ir chirurgas
1390 DUNDAS ST. W.
(tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)
Priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2 iki 4 val. p.p. ir nuo 6.30 iki 8 val. vak., šeštadieniais nuo 2 iki 4 val. p.p. arba pagal susitarimą.
Telefonas LO. 1794
Toronto

Dr. V.P. Baltrušaitis
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1554A BLOOR ST. W., TORONTO
(kampas Dundas - Bloor)
Bendroji praktika, moterų ligos su gimdymo pagalba specialiai.
Kabineto tel. LL. 9184
Namų WA. 1-0537
Priėmimo val.: 1.30 - 3.30 po pietų, 5.30 - 8 val. vak. Kitu laiku pagal susitarimą.

Dr. J. J. VINGILIS
VIDAUS LIGOS
Priėmimo valandos: 1-2 ir 6-8 val. v
Šeštadieniais 11 - 2 val. po pietų.
WA. 1-0219
249 HOWLAND AVE., TORONTO
(prie Dupont ir Bathurst)

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
Baigęs universitetą Vokietijoje ir Kanadoje
345 BLOOR ST. WEST
(kampas Bloor ir Huron gatvių)
TORONTO
WA. 3-2003
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir nuo 2-9 val. vak. (pagal susitarimą).

Raštinė: OLiver 4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą
1082 BLOOR W., TORONTO 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. Alexander SZATMARI
NERVŲ LIGŲ GYDYTOJAS
260 St. Clair Ave. W.
Darbo val. 2-7 val. pp. ir pagal susitarimą.
Telef. įstaigos WA. 1-0556
namų LL. 5228.

DANIEL D. STOKAL, B.A.
advokatas, notaras ir tt.
PERKĖLĖ
savo biurą į
21 DUNDAS SQUARE
Suite 501 — Herman Building
Toronto
Telefonas EM. 6-1681-2
Ketvirtadienio vakarais:
575 Queen St. W. - 6-8 val. v.
Telef. EM. 8-2646

Bernhard & Scott
Advokatai, Notarai
Bendroje įstaigoje dirba
Ant. Liudžius
buv. advokatas Vilniuje,
Tremtinių Reikalams Teisių patarėjas.
73 Adelaide St. W., Toronto
Suite 436
Lietuviškai kalbančius prašoma kreiptis: pirm. ir treč. 6-8 v.v.; antr., ketv. ir šeštad. 10-1 va. p.p.
Office EM. 6-5679. Res. ME. 0636.

STANLEY SHOE STORE
Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs EE—EEE
1438 Dundas St. W. Toronto
prie Gladstone

Dr. L. SIMON
Odos ir veneros ligų specialistas.
3 Spadina Rd., Toronto
(Bloor - Spadina kampas)
Darbo valandos: 10-12 ir 3-7 pp. arba pagal susitarimą.
Tel. WA. 1-6614 arba WA. 2-8015

Dr. A. Ratinow
L.M.C.C.
Dirbęs Europos ir Kanados ligoninėse.
Vidaus ligų specialistas: širdies astmos, reumatizmo, skilvio ir kt.
479½ Euclid Ave., Toronto
Tel. WA. 1-6708

Dr. K. Žymantienė
GYDYTOJA ir CHIRURGĖ
KAMPAS BLOOR IR BROCK AVE., TORONTO
(Ieiimas iš 613 Brock Ave.)
Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančios kasdien nuo 1-4 ir nuo 5-8 val. p.p., šeštadieniais nuo 11-3 val. p.p., kitulaiku pagal susitarimą.
Telefonas OL. 6851

Dr. J. ŠEGAMOGAS
Specialistas chirurgas
4906 Wellington, Verdun, Montreal 19.
Val.: 2-4, 7-9, šeštadieniais 11-1 val. po pietų.
Tel.: YO. 3611 — office
PO. 6-9964.

Dr. John REKAI
Chirurgas ir akušeris
Dr. Paul REKAI
Vidaus ligų specialistas, X RAY (Rentgenas)
219 St. Clair Ave. W., Toronto
Susitarti telefonu WA. 3-2395

Dr. MICHAEL BALKANY
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
Gimdymo pagalba
202 St. Clair Ave. W., Toronto
(prie Avenue Rd.)
Priėmimai pagal telefoninį susitarimą
WA. 1-9632 ir HU. 8-7841

Dr. F. Tickett
Gydytojas ir chirurgas
Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef. EM. 8-3754

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN
B.A., M.D., L.M.C.C.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Priėmimo val.: 2-4.30 ir 7-9 val. pp.
386 Bathurst St. Toronto
Telef. EM. 8-1344

Dr. Chas. OKUN
DANTISTAS - CHIRURGAS
838 Dundas St. W. Toronto
kampas Euclid Ave.
Priima vakarais pagal susitarimą.
Telef. EM. 8-9822

Akių specialistas
M. STEFANUK
(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga
BATHURST MEDICAL BUILDING
312 Bathurst St. Telef. EM. 3-6373
(at Dundas)

DANTISTAS
Dr. ELIAS WACHNA
Priėmimo val. 10-12, 2-6. Pirmadieniais, ketvirtadieniais priima tarp 7-9.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. EM. 4-6515

AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY. R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams, išgydo akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 College St. W. Toronto
Telef. WA. 1-3924

Biles & Wratten
ADVOKATAI, NOTARAI ir tt.
John F. Biles,
Leonard E. Wratten.
Telefonai:
EM. 8-6217, EM. 8-6359
171 YONGE ST.
Toronto.

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parap. žinios

— Šį sekmadienį 11 val. pamaldos aukojamos už buv. Liet. respubl. prezidento a.a. Antano Smetonos vėlę. Pamaldų metu gieda sol. Br. Marijošius, smuikuoja St. Kairys, gieda par. choras vad. kun. B. Pacevičiaus ir vargonuoja muz. St. Gailevičius.

— Parapijos Komitetas jau paruošė kvitus 1954 m. aukojusiems Šv. Jono Kr. bažnyčios perstatymui. Šį sekmadienį po visų pamaldų parap. salėje kvitai bus atiduodami aukotojams. Maloniai yra prašoma visus gerb. geradarius atsilankyti į par. salę pasiimti kvitų, kurie panaudotini Income Tax pajamų mokesčiams.

— Šią savaitę parapijos kunigai vizituoja šias gatves: Bathurst, Euclid, Manning, Palmerston, Claremont, Gorevale, Oxford, Montrose, Playmonth ir Lecnard.

— Jaunimo klubo pobūvis penktadienį 7 v.v. parap. salėje.

— Pakrikštyta: Anita Dana Vasyliūtė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Statyba, nežiūrint nepalankių žiemos orų, vykdoma toliau. Šiuo laiku tęsiami pastatų vidaus kanalizacijos darbai, baigiamas tvarkyti kavinės pogrindžio nusausinimas ir ruošiamasi jos grindų liejimui. Daug lietuvių talkina, ypačiai šeštadieniais. Iki šiol statybos fondui suaukota $74.194,36.

— Pakrikštytas Rimantas Leonas Janulaitis.

— Ateinantį sekmadienį, sausio 16 d., 9 val. šv. mišios skiriamos už a.a. buvusią tretininkų pirmininkę Oną Valaitienę. 3 v. po po pietų, klebonijos patalpose šaukiamas tretininkų mėnesinis susirinkimas.

— Taip pat ateinantį sekmadienį, 3 val. pp., klebonijos valgomajame bus moksleivių ateitininkų susirinkimas.

— Kitą savaitę parapijos kunigai lankys šias gatves: Geoffrey St., Grenadier Rd., Parkway Ave., Lynd Ave., Marmaduke St., Neepava Ave., Constance St., Howard Pk. Ave., Hewitt Ave. ir dar nelankytas gatves į rytus nuo Spadina Ave.

— Greitu laiku visiems parapijai aukojusiems bus išsiuntinėti jų aukų kvitai. Pakeitusieji savo gyvenamąsias vietas, prašomi skubiai pranešti klebonijai.

— Torontiečiai net į kiną eidami gali pagelbėti statybos fondui! "Famous Players" kinų bendrovė duoda 20% statybos fondui nuo kiekvieno bilieto. Šie bilietai platinami salėje po kiekvienų pamaldų ir gaunami klebonijoje.

Sol. V. Verikaitis

sausio 25 d., antradienį, 8.15 val. koncertuoja karališk. konservatorijos koncertų salėje. Akomponuoja Edith Meek. Įėjimas laisvas.

Prekybos mokyklos "Žibintas" buv. mokinių žiniai pranešame, kad sausio 29 d. 7 val. vak., Toronte, 941 Dundas St. W., parapijos salėje po bažnyčia įvyksta suvažiavimas. Visus kviečiame dalyvauti. **Iniciatoriai.**

TŽ" skaitytojų daugėja!

J. Ignatavičienė - Šedytė, gyv. 45 St. Clarens Ave. sausio 2 d. 7.06 val. Gron ligoninėje pagimdė sūnų 8 sv. 14 unc.

Bene bus pirmutinis šių metų iš lietuvių naujagimis Toronte.

Naujagimis ir gimdyvė jaučiasi labai gerai.

Maž. Lietuvos savaitė

Šiemet sąryšyje su Klaipėdos krašto atvadavimu M. Liet. Bičiulių dr-jos Toronto skyrius ir Toronto jūrų skautai bendromis jėgomis ruošia visos savaitės — sausio 15-23 d. Maž. Lietuvos minėjimą.

Minėjimas pradedamas sausio 15 d. per "Tėviškės Garsų" radio valandėlę paskaitėle ir j. skautų pakviestu iš Clevelando oktetu. Sekantį savaitgalį vėl per lietuvišką radio valandėlę žodis apie M. Lietuvą, o vakare UNF salėje M. Liet. Bičiulių d-jos ruošiami šokiai, gi sausio 23 d. 4 val. pp. College teatre iškilmingas aktas su menine dalimi. Tikimasi aktyvaus visuomenės dalyvavimo.

A.A. prez. A. Smetonos minėjimas

Paskaita prasidės 4 v. pp. Prisikėlimo par. salėje, College-Dovercourt, į kurią kviečiame visus atvykti ir pasiklausyti įdomios Žurnalistų Sąjungos pirmininko kalbos, kuris velionį gerai pažino. Po paskaitos didžiulis E. ir A. Kuprevičių koncertas (žiūrėk atskirą skelbimą).

Org. Minėjimo K-tas.

Agronomų, Žemės Ūkio darbuotojų

steig. susirinkimas šaukiamas sausio 23 d. 3 val. T. Lietuvių Namuose. **Iniciatoriai.**

Jūrų skautų vakaras

Savo pajūrio atvadavimo proga, sausio 15 d. Liet. Namuose rengiamame Jūros vakare - baliuje įvyks įdomi loterija — be kitų prizų, galima bus laimėti vienos dienos kelionę su jachta 2 asmenims. Programą išpildąs Clevelando oktetas, tą pačią dieną dainuos "Tėvynės prisiminimai" radijo valandėlėje 3-4 val. pp., banga 1050.

TL Choro "Varpas"

balius - pobūvis įvyks sausio 22 d., šeštadienį, 7 v.v. visose TL Namų patalpose. Choro dalyviai žada paruošti naujų staigmenų ir puošniai išdekoruoti patalpas, kad svečiai maloniai jaustųsi. Kvietimų skaičius ribotas ir gaunami tik pas choro dalyvius. Prie įėjimo nebus pardavinėjami. Kaina 1 dol. Malonius "Varpo" bičiulius kviečiame kvietimais apsirūpinti iš anksto.

TL Choras "Varpas".

Snaigių balius

Kaip ir visi jūrų skautų vakarai, praėjo puikioj nuotaikoj. Vakarą rengė Toronto jūrų skaučių rėmėjų būrelis, į kurį neseniai isijungė naujos jėgos: p.p. Indrelienė, Šadeikienė, inž. Buntinas ir Dabkus. Programoj dainavo sol. M. Vilčiauskaitė, akompanuojant muz. St. Gailevičiui, ištraukas iš operų ir operečių. Jauki Club Top Hat salė buvo beveik pilna, o ponios ir panelės buvo taip puošniai apsirengusios, kad "Snaigių" karalienės rinkimo komisijai nebuvo taip lengva padaryti sprendimą. Komisija, susidedanti iš kons. V. Gylio ir Ponios, dr. Anysų, inž. Buntinų ir sol. p. Vilčiauskaitės ir p. Verikaičio, paskyrė karūną Vidai Balsytei. V. Balsytė yra jūrų skautė, ir gražus buvo vaizdas, kai kitos jūrų skautės savo baltai pasipuošusiai sesutei uždėjo sidabrinę karūną ir įteikė rožių puokštę. Po to svečiams buvo išdalintos rožės ir sekė gėlių valsas, kurį pradėjo jaunoji "karalaitė" su Vandenės laivo krikštatėviu inž. Buntinu. Programą sklandžiai pravedė p. Šadeikienė - Ličkūnaitė. **R. M.**

SMAGU ŠVENTĖSE, bet dar smagiau bus "Tėviškės Žiburių" penkmečio proga ruošiamame didžiuliame

SPAUDOS BALIUJE

Sausio 15 d., ŠEŠTADIENĮ, TOP HAT KLUBO didžiojoje salėje, Lakeshore Rd. — Parkside Dr. kampe.
(Važiuoti Queen - Sunnyside tramvajumi iki galutinės stoties).
Mašinoms pastatyti vietos daug!!
PUIKI MUZIKA. TURTINGAS BUFETAS IR KIT. SMAGYBĖS.
Įėjimas tik $1.50, studentams $1. Staliukai nenumeruoti.
Pradžia 8 val. vak. Linksma programėlė 8.15 v. v.
Kvietimai gaunami "TŽ" administracijoje ir prie įėjimo.

Visam pasauly žinomi lietuviai muzikai

Elena ir Andrius Kuprevičiai

KONCERTUOS TORONTE

SAUSIO 16 d., SEKMADIENĮ, Prisikėlimo par. (kino) salėje, College-Dovercourt gt. kampas.

TAI RETA PROGA IŠGIRSTI IR PAMATYTI ŠIUOS JAUNUS MUZIKUS — GARSINANČIUS LIETUVĄ PLAČIAME PASAULYJE!

Mokyklinio amžiaus vaikai (tėvų globoj) įleidžiami veltui.
Pradžia tuojau po A. Smetonos minėjimo. Įėjimas — doleris už programą.

Org. Rengimo K-tas.

Prisimindami savo jūrą visi ir visos eikime į

JŪROS VAKARĄ – BALIŲ

kuris įvyks š.m. sausio mėn. 15 d. Lietuvių Namuose.
PROGRAMĄ IŠPILDYS CLEVELANDO OKTETAS.
Neptūno bufetas, loterija, gera muzika, įvairenybės.
Pradžia 8 val. vak. Jūros skautų Rėmėjai.

Pasaulinio masto lenkų pianistas

WITOLD MALCUZYNSKI

kaip svečias solistas koncertuos su Toronto simfoniniu orkestru.

Dirigentas Sir Ernest MacMILLAN.

ANTRADIENĮ ir TREČIADIENĮ, sausio 18, 19 d., 8.25 val. vak.
Bilietų kasa atidaryta nuo sausio 13 d., kainos: $1.50, $2, $2.50, $3.

MASSEY HALL

Uršulei Bleizgienei pereitą pirmadienį Šv. Juozapo ligoninėje padaryta tulžies ir apendicito operacija. P.p. Bleizgiai yra "Atlantic" valgyklos savininkai - dalininkai.

Jei Nobelio premija būtų duodama už geriausią pasiskaitymo knygą, beabejo, tokia premija atitektų Br. Daubarui už jo intriguojančią knygą

MĖLYNA SUKNELĖ

Jos kaina tik $1.50. Reikalaukite visose knygų pardavimo vietose.

Vyrui, tėveliui ir uošviui

a. a. SERGIJUI PAULIONIUI mirus,

p. p. Paulionienę, Paulionius ir Kliorikaičius nuoširdžiai užjaučia

Gavėnų šeima.

P. p. Paulionienę, Paulionius ir Kliorikaičius, mylimam vyrui, tėvui ir uošviui

SERGIJUI PAULIONIUI mirus,

skausmo valandoje giliai užjaučiame

Augėnų šeima.

Nukentėjusiems nuo potvynio paremti vieno lietuvio pastangomis Toronte buvusi surengta loterija, kurios laimikis tekęs p. Treigienei.

VISŲ LAIKRAŠČIŲ PRENUMERATAS

priima ir pratęsia Vytautas Aušrotas, kiekvieną sekmadienį pamaldų metu prie "Tėviškės Žiburių" knygyno, šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje.

TIKSLIAS IR SĄŽININGAS informacijas apie Jūsų namų šildymą natūraliu gazu Toronte teikia
STASYS DARGIS
Skambinti vakarais nuo 7-9 val. Tel. JU. 9309. Anglimis ir alyva šildomos krosnys pritaikomos nat. gazui laike 3 val.

THE PARISIAN LAUNDRY Company of Toronto Ltd.
241 Bathurst St. EM. 8-3492
PAIMAME ir PRISTATOME Į NAMUS.

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už išreikštas užuojautas mūsų liūdnoje valandoje, netekus mylimo vyro ir brangaus tėvelio a.a. Sergijaus Paulionio.

Dėkingi esame Tėvams Pranciškonams už patarnavimą laike laidotuvių. Ypatinga padėka tėvui Pauliui, kuris iki paskutinės valandos rūpinosi velionio sielos reikalais.

Visiems nuoširdus ačiū už aukotas šv. mišias, prsiųstas gėles, atsilankusiems į rožančius ir palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą.

Su Jumis pasilieka velionies nuliūdę
žmona, sūnus ir duktė su šeimomis.

Padėka

Reiškiame gilią padėką, mus išleidžiant kelionėn, už suteiktas puotas, už dovanas ir nejvertinamą nuoširdumą ir draugiškumą mums bebūnant Kanadoje pp. Kerševičiams, Paulauskams, Arūnams, Močiulaičiams, Kerberiams, Karbūnams, Dargiams, p. Bončkui, Kašponiui ir Meškauskui.

Regina ir Algis Kutkai.

Padėka

KLB Kultūros Fondo Valdyba reiškia nuoširdžią lietuvišką padėką inž. P. Leliui, Toronte, už 20 dol. auką naujai įkurto Fondo tikslams.

Ši inž. Lelio auka, Kalėdų ir N. Metų švenčių proga, yra pati pirmoji kregždė Fondo veiklos bare, kuri padrąsina Valdybą darbo ryžtui ir tebūna kvietimu — paskatinimu naujiems aukotojams.

KF Valdyba.

REIKALINGA senesnio amžiaus moteris prie 2-jų vaikų. Tel. LL. 2975, Ašoklis

REIKALINGAS kambarys ir garažas, Dundas - Dovercourt rajone. Skambinti Vincui, tel. KE. 0035.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė, su baldais II augšte. Tel. LO. 4334 po 5v.v.

Išnuomojami kambariai, pageidautina didelei šeimai; arba 3 kamb. šeimai ir 2 kambariai viengungiams 91 Medland Crest, High Park rajone.

Išnuomojama III augšte kambarys ir virtuvė su baldais, yra vanduo ir gazas; II augšte kambarys ir virtuvė be baldų. Telef. OL 8161, po 5 val. p.p.

Išnuomojama kambarys ir virtuvė III-me augšte, su ar be baldų, yra garažas. Taip pat I augšte didelis kambarys, galima naudotis virtuve, vieta mašinai garaže. 329 Wallace Ave., tel. OL. 5871

Išnuomojama II augšte 3 kambariai ir virtuvė, be baldų, yra garažas; ir I-me augšte kambarys su baldais, galima naudotis virtuve. Kreiptis po 6 val. v.akaro 528 Dovercourt Rd.

Išnuomojamas 1 kambarys viengungiui. Skambinti vakarais nuo 5 val. KE. 0743.

Iknuomojamas kambarys II augšte, su gerais baldais, High Park rajone; ir 3 kambariai ir virtuvė III augšte, puikiai dekoruoti, 65 Gothic Ave., MU. 4931.

Išnuomojamas front. kambarys II augšte 87 Gorevale Ave., tel. EM. 3-1514.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė, su baldais. Pageidaujama suaugę. Prie sc-nosios liet. bažnyčios, tel. EM. 3-5404.

Išnuomojamas kambarys III augšte vyrui ar merginai. 693 Dovercourt Rd., art Bloor, tel. LO. 8951.

Išnuomojamas kambarys III augšte, galima naudotis virtuve. 339 Ossington Ave., tel. LO. 4566.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė II augšte ir 2 kambariai III augšte, 341 Crawford St.

Išnuomojamas butas iš 2 kambarių ir virtuvės. 317 Indian Rd., netoli Bloor.

Išnumojama kambarys ir virtuvė II augšte. Vieta mašinai. 38 Rolvat St., Dundas - Ossington rajone, tel. LO. 9023.

Išnuomojama kambarys ir virtuvė ir saulės kambarys II augšte. su baldais. Pageidaujama suaugę. 58 Pearson Ave., telef. LA. 6639.

Išnuomojami 2 kambariai II-me augšte, gali būti šeima ir su vaikais. 86 Bolton Ave. Tel. GL. 7298.

Išnuomojamas II-ras augštas butu ar atskirais kambariais su baldais ir garažu. 333 Indian Grove.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė. Be baldų. 2 Fern Ave. Telc. OL. 7370.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė II-me augšte suaugusiems. Be baldų. Telef. KE. 6185, po 5 val. vak.

PRIETELIAU, Naujųjų Metų sutikime Lietuvių Namuose paskolinęs parkerį iš A. Karaliūno, malonėk gražinti į "Tėv. Žiburių" redakciją.

JEIGU

JŪS IEŠKOTE PIRKTI NAMĄ ARBA NORITE PARDUOTI — VISOKERIOPAS INFORMACIJAS JUMS SUTEIKS IR MIELAI TARPININKAUS

B. Sakalauskas

Telefonai: KE. 3216, namų LO. 1410

Čia Jūs rasite daugybę visame Toronto mieste parduodamų nekilnojamo turto nuosavybių didžiausį pasirinkimą. Nuo mažiausio iki didžiausio.

856 COLLEGE ST. (netoli Ossington)

I. BRKOVICH REALTOR

BALTIC MOVERS & CARTAGE

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. ŠALDYTUVŲ pervežimo specialistai. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montreali, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. OL. 1403 TORONTO

A. Garbenis

REKOMENDUOJA

$3.500 įmoketi, Indian Rd. - Garden Ave., pusiau atskiras, plytų namas, vand. - alyva šildomas, 7 neperein. kambariai per 3 augštus, nėra garažo, atviri 2 morgičiai. Kaina $14.500.

Garden - Roncesvalles, $5.000 įmokėti, atskiras plytų namas, 7 kambar. per 2 augštus, Vandeniu - alyva šildomas, 2 virtuvės. Balanse 1 atviras morgičius 10-čiai metų.

Rūbų valymo - prosinimo ir dažymo fabrikas, labai gera proga įsigyti biznį ir nuosavybę, 2 nauji sunkvežimiai, 2 atskiri plytų pastatai, vandeniu - alyva šildymas, ilgalaikis biznis. Toronto apylinkėje. Prašoma kaina $20.000. $5.000 įmokėti. Puikus pasiūlymas

Service Station sklypas, lietuvių gyvenamam rajone, $5.000 įmokėti, geras kampinis sklypas, Zone C2V1, galima statyti kas pageidaujama. Viso prašoma $35.000

AL GARBENS
REAL ESTATE
1611 BLOOR STREET WEST. TORONTO, ONTARIO
Telefonai: LO. 2738, LA. 8772. Vakarais HU. 9-1543.

Visais turto pirkimo ar pardavimo reikalais kreipkitės virš nurodytu adresu.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

MONTREAL, Que.

Pranešimas. Sudarymui KLB Montrealio apylinkės Tarybos skelbiama lietuviškų organizacijų registracija. Nuo sausio 5 d. iki 23 d. imtinai užregistruoti savo organizaciją prašome šiuo adresu: L. Balzaras, 6935 Mazarin St., Montreal 20, tel. PO. 66232 kasdien nuo 6 val. iki 9 val. vak., o sekmadieniais v-bos pirmininkas budės AV parapijos salėje 377 Willibrord Ave. nuo 12 iki 1 val. p.p.

Skelbiame lietuviškajai visuomenei ir liet. organizacijų žiniai, kad KLB Krašto Valdybos nutarimu (raštas iš š.m. sausio 5 d.) renkamųjų atstovų į **Montrealio Apylinkės Tarybą** skaičius nustatytas 30 asmenų. Galutinė data pristatyti kandidatų sąrašams į KLB M. apyl. tarybą yra sausio 26 d. Kandidatų sąrašai pristatomi Rinkiminės K-jos pirmininkui L. Giriniui — 3885 St. Urbain Str., tel. PL. 3046 ir GR. 8393.

Montrealio apyl. Tarybai išrinkti, taikomos KLB Kr. Tarybai rinkti taisyklės kurios buvo paskelbtos "TŽ" Nr. 12 (361), 1954 m. kovo 24 d.

Pranešimas. Yra sudaryti rinkikų sąrašai, rinkimams į KLB Montrealio apylinkės Tarybą.

Kiekvienas lietuvis-vė, gali ir privalo pasitikrinti ar yra įtrauktas į rinkikų sąrašus šiuo adresu: Juozas Lukoševičius, 1860 Des Marchais, tel. HE. 7877 kasdien nuo 6-9 v. v. Kiekvieną sekmadienį AV parapijos salėje nuo 12-13 val. Be to, įsirašyti į rinkikų sąrašą bus galima ir balsavimo metu vietoje.

Sąrašų tikrinimo laikas baigiasi vasario 13 d.

Organizacijų pirmininkams ir jų įgaliotiniams. Sausio 16 d., 12.30 val. AV parapijos salėje kviečiamas visų Montr. liet. organizacijų pirmininkų ar jų įgaliotų asmenų pasitarimas dėl sudarymo bendro kandidatų sąrašo į KLB Montrealio apyl. Tarybą.

KLB Montr. apyl. valdyba.

Laiškas su žiniomis "Tėv. Žiburiams" išsiunčiamas kiekvieną sekmadienį 4 val. p.p. Korespondencijas galima paduoti sekmadieniais po pamaldų P. Rudinskui AV Spaudos kioske arba tel. HE. 0850.

Šv. Onos Pašalpinė Draugija ruošia nepaprastą vakarienę su įvairiais valgiais ir gėrimais, kuriuos pagamins patyrusios šeimininkės, šeštadienį, sausio 15 d. Lietuvių Vytauto Klube 2159 St. Catherine St. E. 7 val. p.p. Įžanga $1.50 Prašoma vaikučių neatsivesti.

AV parapijos komiteto susirinkimas įvyks sausio 21 d. 8 v.v. Prašomi dalyvauti visi, seni ir nauji komiteto nariai. Susirinkime dalyvaus ir iš vyskupijos siųstas žmogus.

Šv. Jono liuteron. bažnyčioje, Jeanne Mance ir Prince Arthur gt. kampe, sausio 16 d., 12.30 val. lietuvių pamaldos.

Kun. dr. M. Kavolis.

Montrealio un-to slavistikos studentai sausio 21 d. 40 Jean Talon E. rengia didelį balių su menine programa. Pradžia 9 val. Bilietai parduodami General Tour Ltd. 2087 Peel St., tel. PL. 8474. Daugiau informacijų kreiptis RE. 8-9451, local 34.

AV bažnyčia iš oro yra baigta, vidaus darbas eina pirmyn. Salę atiduoti žadėjo kontraktorius grudžio 20 d., bet darbai nėra baigti. Nuo sausio 15 iki 31 d. klebonas paskelbė bažnyčios statybos vajų. Kiekvienas bus aplankytas tam laikotarpyje ir turės progos prisidėti prie statybos.

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė su broliu pianistu A. Kuprevičiu koncertuoja ši šeštadienį sausio 15 d. 7.30 val. Plateau salėje.

Lietuvaitė televizijoje. Sausio 2 d. vakare Montrealio televizijos "Fantasies Canadiennes" programoj šokėja ir choreografė Birutė Vaitkūnaitė sukūrė specialią Naujiems Metams skirtą modernaus šokio kompoziciją "Laiko Suita". Prologas ir epilogas prancūzų kalba, skaitomas kanadietės aktorės, buvo taip pat parašytas B. Vaitkūnaitės. Šokis vaizdavo prieš Laiko akis pasirodančius žemės pavidalus: žemdirbį, Svajotoją, Du Mylimuosius ir Griovėją. Keturias vyrų partijas atliko kanadiečiai šokėjai ir moters — Birutė Vaitkūnaitė.

Kompozitorius S. Levitan, pakviestas Montrealio Televizijos stoties, parašė muziką pagal choreografijos apmatus, fortepionui, fleitai, basui ir mušamiesiems instrumentams. Programa buvo labai originali ir praėjo su geru pasisekimu.

BANKELIO "LITAS"

steigiamasis susirinkimas ir valdomųjų organų rinkimai įvyks sekantį sekmadienį, 1955 m. sausio 16 d. 1 val. p.p. Aušros Vartų parapijos salėje, 377 Willibrord St., Verdun, Que.

Dalyvaukime visi!

Montr. Ūkinis Komitetas.

Montrealio Lietuvių Bankelis. Bendrai imant, bankai visur turi gerą pasisekimą. Amerikoje, kur lietuviai jau seniau įsikūrę, veikia didelis skaičius lietuviškų taupymo ir skolinimo bendrovių. Kai kurioms iš jų taip gerai sekasi, kad jau yra pasiekusios 50 milijonų kapitalo.

Mes, Kanadoje gyvenantieji lietuviai, tokių stambių bendrovių nesitikime, bet jos yra būtinos. Toronto bankelis "Parama" vos prieš porą metų įsisteigė ir, matyt, sparčiai kyla. Montrealio bankelis "Litas" dar tiktai dabar kuriasi, nors laikas jau seniai pribrendęs. Interesantų skaičius labai didelis ir mes tikime, kad nuo torontiečių mes montrealiečiai neatsiliksime. Pinigai bus skolinami tiktai bankelio nariams, todėl VISI stokite į narių eiles ir tikrai nesigailėsite. Kam jau pasitaikė ieškoti paskolos, tas žino, kad jos labai sunkiai gaunamos. Savo bankely, kaip "šeimos nariui", daug lengviau bus galima tą paskolą gauti. Todėl sekantį sekmadienį, sausio 16 d. 1 v. p.p. visi dalyvaukite bankelio steigiamam susirinkime A. Vartų parapijos salėje 377 Willibrod Ave., Verdun.

Kas norėtų smulkesnių žinių, prašom man paskambinti telef. RA. 7-3120. **A. Norkeliūnas,**

B. Ūkinio Komit. pirm.

MONTREALIEČIŲ "LITAS"

Montrealio lietuviai kasmet savo indėliais ir paskolomis padaro tūkstančius dolerių bankinės apyvartos. Pelnas iš tų sumų nueina mums svetimiems bankams. Tuo tarpu Kanados įstatymai leidžia ir net padrąsina steigti savus, kooperatinius bankelius, kuriuose galėtume sutelkti savo sutaupas ir iš jų duoti paskolas jų reikalingiems savo tautiečiams.

Ūkinis komitetas jo realizavimui buvo išrinkęs komisiją iš A. Norkeliūno, D. Jurkaus ir P. Skučo. Jų rūpesčiu, gerai išstudijavus taupmerų bankelių nuostatus, buvo parinktas mums tinkamiausias tipas ir dabar jis jau įregistruotas Quebeco prov. valdžioje. **Ateinantį sekmadienį įvyksta steigiamasis bankelio susirinkimas, narių registracija ir valdomųjų organų rinkimai.**

Įregistruotas bankelis vadinsis "Litas" vardu ir į jį galės įstoti nariais visi be religinių ar politinių skirtumų, įmokėdami nors vieną pajų — $5. Pajų skaičius neribotas, tačiau balsuojant, kaip ir visuose kooperatyvuose, vienas asmuo turi vieną balsą, nežiūrint pajų skaičiaus. Visi indėliai skaitysis pajais. Norint dalį pinigų išimti nebus jokių kliūčių: pinigai bus išmokami lygiai tokia pat tvarka, kaip išmokami paprasti indėliai kituose bankuose. Jų dydį nustatys steigiamasis susirinkimas. **Nuo pat pirmos bankelio operacijos dienos visi pajai bus apdrausti iki $26.000. Kai pajų susidarys daugiau, apdraudos suma bus padidinta.**

Bankelio nariui mirus arba likus visiškai nedarbingam, jo turima paskola iki $10.000 yra bankelių centro automatiškai panaikinama. Gi kas mirdamas bankelyje turėjo sutaupų, tai jo įdėta suma, iki $1000 padvigubinama, t.y. bankelių centras prideda antra tiek savo pinigų. Taigi, jeigu mirdamas narys turėjo sutaupų $1000, tai jo įpėdiniai po mirties gauna $2 000. Bankelių centru čia suprantamas centrinis organas visų šios rūšies bankelių Kanadoje.

Kaip matome, tai bus ne tik taupymo ir skolinimo, bet ir vertinga draudimo įstaiga. Per savo centrą bankelis automatiškai įgyja vertingus draudimus savo nariams ju mirties atveju.

Visoje Šiaurės Amerikoje jau veikia apie 20 000 tokių bankelių su virš 10 milijonų narių. Šitos galingos organizacijos nariu bus ir mūsų bankelis, todėl visos taupmenos naujame bankelyje bus tolygiai gerai apdraustos ir saugios, kaip ir kiekviename kitame banke.

Steigiamajam susirinkime bus renkama valdyba iš 5 narių, priežiūros komisija iš 3 narių ir paskolu komitetas iš 3 narių. Užtat labai svarbu, kad steigiamasis susirinkimas būtų gausingas ir kad bankelio valdomieji organai būtų sudaryti iš pačių patikimiausių ir pajėgiausių asmenų.

Rr. Rudinskas,
Ūkinio komiteto sekretorius.